

z nō ens. sicut et gñari iquilitate qñ ex nō ente z ex isensato. siue igitur enteliquo subo: siue nō. i. siue subm gnōnis sit es siue nō ens omne qd gñatur (gñat ex nō ēte) simplr (qre sicut et gñat z corrūpitur in nō es). i. sicut aliqd gñat ex nō ente simplr. ita aliqd corrūpitur in nō es simplr.

Merito igitur nō deficit generatio. Sñatio .n. entis corruptio est nō entis. Corruptio aut entis generatio nō entis.

Ex predictis Az. cōcludit cām ppter quā nūquā deficit generatio z corruptio: qñ gnōvni^o ē corrup^o: alterius. sic qz quādo vñū icipit eē ens aliud icipit eē nō ens. z qñ vñū d/ finit eē es aliud definit eē nō ens. Le. li. Merito igit nō deficit gnō z corruptio (gnō. n. entis: corruptio est nō entis corrup^o aut entis: gnō nō entis)

Sed dubitatur si omne qd gñat: gñatur ex aliquo corrupto. sic qz termin^o ad quez corruptiois ē termin^o a quo gnōnis: sequitur qz gnōnis qtuor sunt pñ^o tra Az. p pby. Qñ pñ^o gnōnis sūt mā forma generanda: z pua^o illi^o forme. z pter hec oia assignatur 4^m pñ^o. v3. ipsum corruptuz: aut puatio illi^o corrupti. imo sequeret qz ipm genitū ita fieret ex ēte in actu: sicut ex ente in po^o Az. tā hic qz pmo pby sicoruz: z p3 pñā: qz illud qd corrūpitur in gnōne semp est ens in actu.

Rñr negādo vtrāqz pñā nihil. est. n. pñ^o alicui^o transmutatiois ppe loquēdo nisi sit intrinsecū illi: mō ipz corrupū: aut puatio illi^o nō est intrinsecū gnōni. sed tm extrinsecū: cū accidat gnōni aliqd corrupi aut puari for^o quā habuit: s3 istud per accñs sit necium: vt colligit a cmet. p pbyc.

Itē lz tāta necessitate generet aliqd ex ēte in actu. sic ex ente in po^o. qz dicit pñt. s. pby. qz si mā nō hret formaz ipsa nō eēt subta trāsmutatiois: nō tm eodē mō gñat aliqd ex ēte in actu: z ex ēte in po^o. gñat qd aliqd ex ēte in actu p accñs: s3 tale p accñs sit necium. z gñat idē ex ēte in po^o p se. cū de rōne gnōnis sit es in po^o. Ex qb^o sequitur qz quibz gnō simplr bz de necessitate duplex subm. duplicē terminuz a q. z duplicē terminū ad quē subz. n. ppinquū z imediātū ē pma mā. subm aut remotū ē ppositū qd corrupit. pua^o ppinq^o ē ne^o forme generāde. et remota est pua^o for^o corrupte. z quelibz istaz ē termin^o a quo. ex quo a qualibz illaz icipit gnō. sicut duplicē terminū ad quē bz gnō. v3. duplicē formā. s. ppinquā q est for^o pticularis: seu forma partis: z remotā que ē forma vlis z forma toti^o. Et si allegatur pbs in dñū dicit p pby. qz in oī gnōne sufficit vñū subz cū duob^o dñys. dicatur qz loqitur ibi d sufficiētia intrinseca z per se: z nō de extrinseca z p accñs. vnde subm remotū ē gnōni extrinsecū z per accñs: sicut etiā pua^o remota z for^o remota ē gnōni extrinseca z p accñs. ea aut que sunt intrinseca gnōni z p se sunt tm 3°. v3. subm ppinquum: qd ē pma materia. forma ppiqua: que est forma generāda. z puatio ppinqua que ē puatio illi^o forme. sic etiāz corruptiois tria sunt pncipia intrinseca z p se. s. materia pma que ē subz ppinquū. z forma q corrupit q est forma ppinq^o. z pua^o: illi^o forme q est termin^o ad quē illius corruptiois. p. n. pby. Arist. declarat tria eē pñ^o tm. 5°. aut pby. pbat oēm motum vel mutatioez posse hre ples terminos a q z ad quē. v3. vñū p se. z vñū p accñs. dicit. n. qz albefactio ē ad albedinē p se. z ad colozē fm partē: z ad visum vel itellm per accñs. Ad otus ē localis q est a thebis ad athenas ē p se ad athenas z fm partē ad europā. z p accñs ad aliqd visum vel ite^m. q aut ad terminū a q dicit eodez mō qz iste modus ē a thebis p se. z ab europa fm ptē. z a viso vel itellecto p accñs: sicut ē albefactio ē a nigro per se. z a colozē fm partē. z ab itellecto seu viso p accñs. accidit. n. albedini z nigredini qz itelligat vel videat iquātum est terminus motus.

Sed hoc nō ens simplr queret aliquis vtruz

videtur supra qz quilibz q. bz. dupli. terminū a quo z duplicem subm. vt dicitur ad quoniam. va. qm. pñt. intrinseca p. q. pñt. tm. 5°.

aliquod cōtrariozū est. puta terra z graue non ens: ignis aut z leue ens. aut nō. Sed ē z terra ens: nō ens aut materia terre z ignis simplr.

z^o subz gnōnis: qd est nō ens simplr nō est aliquod elementoz. pba^o: qz si eēt aliqd eltoz maxie videret qz esset terra: qz pñt grauis z nō es. aut ignis qz pñt leuis z es. iuxta modū loquēdi antiquozū: sed hoc nō: qz terra nō est nō es. imo ē es actu. subz aut gnōnis nō ē es actu: deide subz gnōnis ē mā terre z ignis: s3 terra nō ē mā terre z ignis: n3 ignis ē mā terre z ignis. igit n^o istoz ē subz gnōnis. Ex pbatioe h^o pñs Az. soluit vñā aliā qōnē: nā posset aliqs qre vtruz qd pñt i subo gnōnis: z dñ nō es simplr sit aliqd dñoz. s. terra q dñ eē grauis z nō es: aut ignis q ē leuis z es. Rñr qz mā q est subm gnōnis nō ē aliqd pdictoz. z rō ē assignata: qz nō soluz ignis: sed etiā ipsa terra ē ens absolute loqndo: licz forte cōparatiuo posset dici nō ens: mā aut ignis z terre q est subm gnōnis nō pōt dici simplr ens: cuz sit simpliciter nō ens. Le. li. (S3 B nō ens simplr) qd ponit subz gnōnis (qret aliqs vtrū alterz dñozū est. puta terra: z graue nō ens: ignis aut leue z es) Rñr (aut nō: s3 ē z terra es: nō es aut) qd est subm gnōnis ē (mā terre z ignis simplr)

Notādū qz pbs cū dicit subm gnōnis aut mām ignis z terre eē nō es simplr nō itelligit illud subm aut illā mām nō esse vlr es: aut nō eē ens subale: s3 itelligit illud subiectū vel illā māz nō esse ens in actu. v3. actuali^o formali. dicit. n. pbs. 7. metaphy. qz mā nō est qd: nec qlis nec quāta. s. ex se. z ex nā sua. z tm. p pby. pbat qz mā de se nltaz for mā bz. alr nullā aliā reciperet: qñ si aliquā reciperet nō dperdedo pñā. gnō sube eēt alteratio: qz adueniret enti in actu. sicut. n. celū nullā formā recipit: qz bz formaz cocter nā sibi. ita neqz mā aliquā formā recipet si aliq sibi dterminaret. z sicut celū pp eternitatē sue forme nullā formā accñtalē recipit hñtē dñū. s3 tm spūalē hñtē puatioez. ita mā si de se hret formā nō recipet caliditatē vl frigiditatē nō albedinē neqz nigredinem: sed tm formas nō habētes

Sed dubitat contrarium. qñ in gnōne mixti ex eltis ex quo elta manēt in mixto vl subm gñatiois eē qdlibz eltoz: sic enī forma mixti nō ē subiectie tm in mā pma: s3 in ipis ēt eltis. ita z gnō. cui^o forma mixti ē termin^o. **Dñm qz elta nō manēt actu: s3 po^o tm in mixto. iō gnō aut forma subal mixti nō ē subiectiue in aliquo elto. n3 in forma elti: s3 tm in pma mā. sicut. n. qlitates scde recipiūtur i substatys suis mediātib^o qlitatib^o pñis. nō tm sūt subiectiue in qlitatib^o pñis: neqz in ppositis accñtalib^o: quoz ipse sunt ptes ppe loquēdo de subiectatōe: vt dicit iberentiā z sustetationez. ita forma mixtorū nō sunt subiectiue in formis eltoz: neqz in ipis eltis: n3 in aliqb^o ppositis p se vel p accñs: s3 tm in pma mā. nō. n. requirit forma mixti aliquā formā elementī tāquā subm: sed tāquā dispositiōem pueniētē in mā: eo mō quo qualitas scda qualitatē pnam.**

Et alia vtriusqz materia erat nō vtruz generatur ex inuicē neqz ex cōtrarijs. His enī existunt cōtraria. igni terre aque z aeri.

z^o eadē. z ē mā nūero oium qz ep se inuicē hñt transmutatioez: p3 qz alr nihil possz fieri ex alio: neqz dñū ex dñio. ita qz ignis aq: aer z terra nō possent se inuicēz trāsmutare: qz in oī trāsmutatioe necē ē assignare recipiēs trāsmutatioem: z subm recipiēs vtrūqz dñoz. sed nullū dñū recipit reliquū. igit si mā ignis nō possz eē mā aq nec e3 nō appet quō ex aq posset fieri ignis: neqz quō ex igne possz fieri aq. Ista pbatio soluit vñā aliā qōnē que posset fieri. nam posset aliqs querere. dato qz materia nō sit aliqd elementoz cōtrarioz. s. ignis aut terra. Utrum eadem sit materia: an

pp. inligat p... nō ens simplr

qz dñū nō manēt actu... p3 po^o z mixto

radim z nō m... omnim qz p... om hñt z sum

De generatione

diuersa vtriusq; rñdetur qd est eadem: alr nō fieret ignis ex aqua: neq; aliqd eltoz ex alio. vt igit saluet trāsmutatio eloz r oium aliozū q ex seiuicē gñant nece est pone- re eadē mām in gñato r corrupto: r in oib⁹ his q ex seiuicē hñt trāsmutatōez. Le. li. (Et si alia vtriusq; mā erat non vtiq; fierent) gñabilia r corruptibilia (ex inuicē neq; ex d'ys. bis. n. existūt d'ia. v3. (igni terre: aque: aer).
 qm scōo pby. di. Az. q mā ē ad aliqd: r q in alia r alia spē est alia r alia mā: s3 elta sunt diuersarū spēz. igit etiā mae illoz sunt diuer- sarū spērū. Itē quelibz spēz nālis diffiniē p mām suaz: sed spēz nāles eoz que ex seiuicē trāsmutat sunt diuersarū rōnū: igit mae illoz sunt diuersarū rōnū: p3 d'ia: qz res iui- cē distinguūtur p suas diffōnes: r p ptes d'iales carūdez. minor est euidēs. r maior ē d'ia. in plo. de aia di. Qui acci- pit mām in diffōne. r dimittit formā dimiute accipit: q at accipit formā r dimittit mām: existimat q dimittit aliqd nō necium: s3 nō est ita: qm forma d3 accipi in diffōnib⁹ s3 dispōnes qbus existit: quasi velit d're: qz forma nō h3 eē ex aiam sine mā. iō nō pōt diffiniri sine mā. 7. aut meta. di. cit pbs q diffōnes subarū nāliū dant per mām. Ad p^m d' f'm d'ia. p r. z. pby. q duplex ē mā. v3. ppa r cois. Nā ppa ē alia r alia f'm aliciatē for: r spēi: s3 mā cois est eadē oium ex se habētū trāsmutationē de q loqitur b' Arist. de mā aut p'ria locut⁹ est pbs. z. pby. si. n. gñat ignis ex aq. nō d' aqua mā ppa ignis: neq; mā aque absolute sūpta: s3 mā aq cū dispōnib⁹ faciētib⁹ ad formā ignis. cōstat aut ta- lez mām specificē distingui ab oī alia mā sūpta cū dispōni- bus faciētib⁹ p forma alteri⁹ spēi. Ad z^m rñr consilr. q mā cois nō igrēdī diffōnē alicui⁹ spēi nālis: s3 mā p'ria r bec: sicut forma ē alteri⁹ spēi ab alia mā ppa alteri⁹ forme. caro. n. hoīs r caro eq: sanguis hoīs. r sanguis eq. sūt diuer- sarū spērū ac ēt semia ex qb⁹ gñant cū ex semine hoīs non possit gñari equ⁹: nec e3. ita q nō solū d'nt spē mae ppe q sunt mae d'pōnis: s3 etiā mae ppe q sunt mae alterationis v3. que corrupūtur in gnōne cōpositi naturalis.

Dubitatur qm scōo pby. di. Az. q mā ē ad aliqd: r q in alia r alia spē est alia r alia mā: s3 elta sunt diuersarū spēz. igit etiā mae illoz sunt diuer- sarū spērū. Itē quelibz spēz nālis diffiniē p mām suaz: sed spēz nāles eoz que ex seiuicē trāsmutat sunt diuersarū rōnū: igit mae illoz sunt diuersarū rōnū: p3 d'ia: qz res iui- cē distinguūtur p suas diffōnes: r p ptes d'iales carūdez. minor est euidēs. r maior ē d'ia. in plo. de aia di. Qui acci- pit mām in diffōne. r dimittit formā dimiute accipit: q at accipit formā r dimittit mām: existimat q dimittit aliqd nō necium: s3 nō est ita: qm forma d3 accipi in diffōnib⁹ s3 dispōnes qbus existit: quasi velit d're: qz forma nō h3 eē ex aiam sine mā. iō nō pōt diffiniri sine mā. 7. aut meta. di. cit pbs q diffōnes subarū nāliū dant per mām. Ad p^m d' f'm d'ia. p r. z. pby. q duplex ē mā. v3. ppa r cois. Nā ppa ē alia r alia f'm aliciatē for: r spēi: s3 mā cois est eadē oium ex se habētū trāsmutationē de q loqitur b' Arist. de mā aut p'ria locut⁹ est pbs. z. pby. si. n. gñat ignis ex aq. nō d' aqua mā ppa ignis: neq; mā aque absolute sūpta: s3 mā aq cū dispōnib⁹ faciētib⁹ ad formā ignis. cōstat aut ta- lez mām specificē distingui ab oī alia mā sūpta cū dispōni- bus faciētib⁹ p forma alteri⁹ spēi. Ad z^m rñr consilr. q mā cois nō igrēdī diffōnē alicui⁹ spēi nālis: s3 mā p'ria r bec: sicut forma ē alteri⁹ spēi ab alia mā ppa alteri⁹ forme. caro. n. hoīs r caro eq: sanguis hoīs. r sanguis eq. sūt diuer- sarū spērū ac ēt semia ex qb⁹ gñant cū ex semine hoīs non possit gñari equ⁹: nec e3. ita q nō solū d'nt spē mae ppe q sunt mae d'pōnis: s3 etiā mae ppe q sunt mae alterationis v3. que corrupūtur in gnōne cōpositi naturalis.

Aut est quidem qualr eadem. est autem qua- liter alia. Qd quidē enī quoniā enti ens subyci- tur id idem. Esse autem non idem. Be bis q- dem igit in tm dictum est.

C 4° s. oium generabiliū r corruptibiliū aliquo mō ē eadē mā: r aliquo nō. p3: qz oium gñabiliū r corruptibiliū ē ea- dē mā s3 eētia: s3 nō s3 eē. Omniū. n. gñabiliū r corrupti- biliū ex seiuicē succedētū est eadē mā nūero f'm eētia sed nō f'm eē: qz aliud eē h3 mā vt est cōiuncta forme aq r dispōnib⁹ aq: qz qm ē cōiuncta forme ignis: r dispōnib⁹ ei⁹: oium aut generabiliū simul exñtiū nō ē eadē mā nūero: n3 f'm eētia: n3 s3 eē. cū mā tua nō sit mā mea: nec mate- ria: aq sit mā ignis: sed est eadē mā f'm spēm. qm oēs mae pme sunt eiisdē rōnis. Proba⁹ b⁹ d'nis soluit vnā alias qōnē polem fieri: qz poss3 aliqs d're. r si eadē mā numero ē oīuz eoz q seiuicē trāsmutat. vtz sit eadē oīno in oib⁹ illis: aut aliquā diuersitatē hēat: rñsuz ē q aliquo mō ē ea- dē: r aliquo mō diuersa. ē. n. eadē f'm eētia r absolute cō- siderata. r ē diuersa f'm eē. r cōtracte cōsiderata. v3. vt cō- iuncta diuersis formis r dispōnib⁹ gñati r corrupti. r gñalr oīuz gñabiliū r corruptibiliū. Et hoc itēdebat idubie az. cū dixit. z. pby. q mā ē ad aliqd. r q i alia r alia spē. ē alia r alia mā. Le. li. (Aut ē qdē qualr). i. aliquo mō (eadē est aut qlr r alia. que. n. qlitercūq; es subycif idē) ē f'm essen- tia (eē aut nō idē) Deide pbs epilogaō cōcludit (de his igit). i. q prinēt ad generationē r corruptionē (in tm dictuz sit) Non^m q qtuoz qōnes in hac scōa pte b⁹ capli p 4° s. nes. r suis pbatōib⁹ solute sunt: qru pma fuit pp qd oia que gñant: gñantur ex corruptis: rñsum fuit p pma d'nez

r pbatōez eius. qm corrup⁹ vni⁹ ē gnō alteri⁹. sic q vbi fi- nit corruptio. ibi incipit gnō. C 2° qd fuit vtrū subz gnōnis sit aliqd eltoz: rñsum ē p scōam d'ne: q nō: qz subz gnōnis ē ens in po⁹ qdlibz aut eltozuz est ens in actu. C 3° qd fuit ista. vtrū eadē sit mā oium eltoz: r oium eoz q ex seiuicē hñt trāsmutatōez: rñsuz est p tertiā d'ne: q sic alr nō pos- set aliqd ex alio fieri: n3 vnū elz i alterū trāsmutari. C 4° qd fuit. vtrū mā gñati r corrupti hēat aliquā diuersitatez in illis: rñsuz ē q sic. nō qdē ex pte eētie: s3 ex pte existen- tie cōicādo cū diuersis formis r dispōnib⁹ eoz q ex seiuicē hñt trāsmutatōez. ex qb⁹ p3 solo rōnis facte in p cap. pbatōis ipolitatez gnōnis simplr. cū sic arguit. oē qd gene- rat f'm qd fit ex nō ente f'm quid. igit si aliquid generatur simplr: illud fit ex nō ente simplr. cōcedit d'ia r d'is. r tūc ad argumentū. illud qd gñatur simplr fit ex non ente sim- pliciter. aut ergo fit ex nō ente vlr: aut ex nō ente subali: a⁹ ex nō ente in actu. cōcedit q fit ex nō ente in actu: q qdēz est suba in potētia. i. pma mā: r tūc ad ar^m illud quod ē sub- stātia in po⁹ nō ē: s3 erit. ergo generatio simplr fit ex accidē- te aut ex nihilo simplr: quozuz qdlibz eoz est ipole. negef aīs: qm licz po⁹ albu nō sit albu: tamē suba in po⁹ ē substā- tia: nā po⁹ albu ē potētia obiectiua q est po⁹ ad esse. sed po- tētia sube est potētia subiectiua que ē po⁹ ad formā. C Di- cendū est. n. ibi q si actus r po⁹ diuidūt ens: act⁹ pcedit po- tentiā: qz talis potētia est po⁹ ad eē. si aut cōstituūt ens po- tētia pcedit actū. qz h3 po⁹ est potētia subiectiua pfectibil⁹ per actuz. ideo suba in effcū exñtie diuidit in actu r poten- tiā: qz datur due sube cōstituētes vnā tertiā. qru vna ē in actu. altera in po⁹: albu aut in effcū actualis exñtie nō sic diuidit in duo alba actualr existētia. quozū vnū sit i actu r reliquū in potētia cōstituētia vnū tertiū albu. ppterea non potest eodem modo argui de po⁹ albo: r suba in po⁹.

Circa predicta querit. vtz pma mā sit de qditate re- rū nāliū gñabiliū r corruptibiliū. Et arguit q nō. pmo: qz illd qd fluit r refluit nō est d' qditate alicuius. sed mā pma fluit r refluit. ergo nō ē de qditate alicui⁹: te- net d'ia cū minori in l'ra: ex quo eadē mā nūero est succes- cessiue oium generabiliū r corruptibiliū. maior colligit a d'ia. 4. pby. di. q qditas. puta hoīs manet vna r eadem a p'no: vsq; ad finē. cōstat aut q flues r reflues nō manet cō- tinue vnū r idē. C 2° illud qd ē id'ns ad eē. r ad nō eē: nō pōt eē de qditate alicui⁹. s3 pma mā est h3. igit rē. p3 conse- quētia cū maiori. qz qditas qstūm ē ex se ē determiata ad eē. minor est d'nt. 7. meta. di. q mā est in po⁹ ad formas. r ad puatiōes. C 3° illud qd nō pōt eē ps diffōnis nō ē de q- ditate alicui⁹: sed pma mā est h3. igit rē. p3 d'ia cū maiori. 7°. metaphy. r. z. pby. di. q diffinitio explicat qditatez. mi- nor vō declarat: qm partes diffōnis datur cā notescendi r distinguēdi: vt colligit de mēte phi. 5. r. 6. topicoz: mā aut pma nō est cā notescēdi cū nō sit cognoscibilis p se: s3 tm p accīs: per analogiā ad mām artificialium. r ad formas ac- cidētales. p Az. pmo phi. nō ē etiā cā distinguēdi. per pbs in errozib⁹ metaphy. di. q in fūdāmēto nāc. i. pme mae ni- bil ē distinctū. C 4° segtur q vnū r idē idifibile manens vgnū nūero positīue eēt de qditate duoz d'ntiū spē: p3 cō- sequētia: ex quo eadē mā nūero ē successiue sub formis di- uersarū spēz: r d'is est flm. qz nihil qd spectat ad qditatez hoīs pōt repiri in asino idē penit⁹ nūero. Ista videt itētio Az. 7°. metaphy. di. q mā nō ē quid: qualis: nec quāta. di. enī q suba d' d'nter de mā: forma r cōposito. qz forma est suba f'm q declarat qditate. materia vō ē suba f'm cōsidera- tionē ad subaz d'positā. f'm vō d'siderationē declarātē eēn- tiam rei nō dicit suba nec pars sube: r vsus finez ei⁹ 7^m in- gt. q qrens pp qd hō ē hō. vel ppter quid lateres r ligna sunt dom⁹: qrit cām formalē. r subdit q in ista qōne qrit cā media. i. for⁹ qua aliqd est. r ista ē rei suba r qditas. Ec-

duplex est mā

*q in omniū d'ia
p'ria r d'ntiū mā
ad mō nō*

utōm mā p' sit d' quiditate d' ito.

textus p. q. h. dicitur q. tactus sit multus
+ fundamētum alioz omnium sensuum

De generatione

ger. forme aut faciētes cōcretū substātiū nō denomināt
im illud cōcretū: s; bñ fm adiectiuū. cuiusmodi sunt for
me subales. z cōiter for^o artificiales. lz. n. mā nō sit hō: nec
aīal. tñ est hūanata z aīata. z si lignū nō ē statua neq; lectu
lus: tamē est statuificatum z figuratum.

quid sit altera

Alteratio quidez est quādo manēte subiecto
sensibili ente trāsmutat in ei^o passiōib^o aut con
trarijs entib^o aut medijs: puta corp^o sanū est: z
rursus laborat manēs idē. z metallū quādoq;
rotundū quādoq; angulare idē es.

Ista suppone pmissa Az. pbat pma hñc sic. alter^o ē trās
mutatio scā in q̄litate eodē sbo sensibili manēte s; vtro
q; termino: gnō aut ē trāsmu^o scā in substātijs nllō subo sen
sibili manēte eodē sub vtroq; termino. igr alter^o dīr a gnō
ne. pma ps aītis p; iductiue p qdē in q̄litate^o s; z; cuius
modi sunt caliditas z friditas: albedo z nigredo. idēz. n. li
gnū nūero: qd dīr subz sensibile: p ē sub friditate z albedie
deide sub caliditate z nigredie: z p; idē i q̄litate^o medijs
cuiusmodi sūt paledo z rubedo: qm idē hō nūero p; ē ru
be^o: z postea palidus: p; idē in q̄litate^o p acciōis s; z; cu
iusmodi sunt sanitas z egritudo: nā idē aīal nūero ē succes
siue sanū z egrū: p; vitas eiusdē in q̄litate^o s; z; tñ fm
famositate cuiusmodi sūt rotūdū z āgulare. idē. n. es nūe
ro trāsmutat a rotūditate in āgularitate: z idē successiue ē
rotūdū z āgulare. Dīr rotūdū z āgulare s; z; tñ fm famo
sitate: qm forme 4° spēi q̄litate^o nō iuicēz s; z; tñ fm susci
piūt magis z min^o p; Az. in pntis. sanitas āt z egritudo sūt
vā s; z; p acciōis tñ: qm accidit sanitati: q; fiat ex egritu
dine z e; itēdit g; p; s; exēplificare tā i q̄litate^o ad q; ē p
se mot^o cuiusmodi sūt q̄litate^o de z^o z^o spēi q; i q̄litate^o
ad q; nō ē p se mot^o s; p acciōis: cuiusmodi sūt q̄litate^o d^o p^o
z q̄rta spē. ad sanitatē. n. z figurā nō ē p se mot^o. igr Az. 7.
pby. Le. li. (Alterā qdē ē qm manēte subo sensibili ente)
eodē nūero sub vtroq; termino (trāsmutat i ei^o passiōib^o)
s. in q̄litate^o (aut s; z; a^o medijs) ad q; ē p se mot^o: ac ēt
ad q; ē p acciōis mot^o (vt corp^o sanū. z rursus laborat) sub
egritudie (manēs idē z es) rotunduz qm q; existat (quan
doq; aut angulare idem es.)

quid sit gūra

Quādo aut totū trāsmutatur nō manente ali
quo sensibili: vt subiecto eodē. sed quasi ex seie
toto sanguis. aut ex aqua aer. aut ex aere oī aq.
generatio iā hoc tale. hui^o aut corruptio.

Z ps ēt aītis p^o iductiue. v; q; gnō ē trāsmu^o in substā
tijs nllō subo sensibili manēte eodē p in mixtis. Naz qm
ex semie totalr fit sanguis nō māet in termino gnōnis: sed
corrūpiē. z sanguis gnatur. ita q; ē trāsmu^o: totū in to^o nllō
sensibili subo remanēte. dīr. n. totalr: q; si ps semis trāsmu
tareē in sanguinē. aliqd subz sensibile māeret idē nūero in
termino trāsmutatōis. v; ps semis nō trāsmutata subalr: z^o
p; idē i eltis: nā qm ex aq; fit aer nō ptiat: sed totalr aut e; z
ex toto aere fit aq;: certū ē q; trāsmutat to^o i totū nllō sub
iecto sensibili remanēte cū vnū gnatur z aliū corrūpatur
Rō āt istoz ē: qm vt hñ. s. pby. gnō ē muta^o de nō eē ad eē.
z corrup^o ē mutatio de eē ad nō eē. z oē qd gnatur: gnatur
ex aliq; corrūpto. sic q; gnō vni^o ē corrup^o alteri^o z e; vt ē oī
sum in pōri tractatu. igr ipole ē q; idē nūero subz sensibile
māeat sub vtroq; termino trāsmutatōis. Le. lit. (Qm aut
totū trāsmutat nō manēte aliq; sensibili: vt subo eodē: sed
q; ex semie toto). i. totalr (fit sanguis: aut ex aq; aer: a^o ex
aere oī). i. toto (fit aq; gnō ē iā s; tale). i. h^o ē gnō. v; s; gū
nis aut aq; (h^o aut corrup^o). i. aeris z seminis.

quid sit gū. 24
manifesta in ima

Maxie aut generabit si trāsmutabit ex isensi
bili in sensibile: aut tactu aut oibus sensib^o. pu

ta quādo aqua generat ex aere. aut corrūpitur
in aere. aer enī valde insensibile.

Item eadē scdam ptē aītis pfirmat pbs p gnōnē māife
stā z imāifestā: ē. n. gnō māifesta cui^o termin^o ad quez est
subz sensibile. z gnō imāifesta qm termin^o ad quez ē subm
isensibile. s. tactu: aut oī sensui. dīdit. n. pbs tactuz: s; oēs
alios sensus: q; mālioz ē z fūdamētuz oīum alioz sensuū:
vt h; videri z: de aīa. si igr gnāf aq; ex aere nō māet idem
subz sensibile: sub vtroq; termino. cū ista sit gnō māifesta
ex isensibili ad sensibile. si aut e; gnāf aer ex aq;. h; gnō ē
imāifesta pcedēs ex sensibili ad isensibile. aer. n. dīr isen
sibilis. nō q; nullo mō sentiat: s; q; valde remisse sentiat: z
min^o q; aliqd alioz eltoz. z h; ē pp suā raritatē z iūctā hūi
ditati q; sibi p determinat q; ē de q̄litate^o passiuis. vt hñ. z.
h^o. z. 4. metheozoz. p; q; qm gnāf aq; ex aere vt e; ē trās
muta^o: totū in totū nllō subo sensibili remanēte sub vtro
q; termino: qm in termino a q; ē subz isensibile. z i termino ad
quez ē subz sensibile: si gnāf aq; ex aere. si aut e; corrūpatur
aq; in aere in termino a q; ē subz sensibile. z i termino ad quez
ē subz isensibile. **I**ntelligēdū q; qm dīr subz sensibile vt
isensibile eē terminū a quo: vel ad quez in gnōne māifesta
aut ima^o accipit termin^o a q; vt ad quez nō p termino p se p
q; ē forma simplex: s; p termino p se nō p q; est ipz ppo^o. L.
li. (Maxie āt) ondit itentū (si trāsmutet) aliqd simplr
(ex isensibili i sensibile aut tactu aut oīb^o sensib^o). puta qm
aq; gnatur ex aere: aut corrūpiē in aere. aer. n. ē) elm (val
de isensibile) **N**ōn^o p; s; z; tñ fm. i. z. q; alteratio ē cum
subm fuerit aliqd in actu. z fuerit trāsmutatū i aliq; spē q;
litate^o. trāsmu^o: aut in suba ē cū nihil in actu remāsit ex il
lo ex q; ē trāsmu^o qd sit subz illi^o rei eēntialr nō accñtaliter
Duas distinctōes itēdit qm. in h; pnto. qm p^o ē ista q; du
plex ē subm. v; i actu z in po^o. subz in actu ē ppo^o per se ex
mā z forma subali: vt tā mixtū q; elm. subm i po^o ē illd qd
de se nō ē qd q; tū: nec qle. v; p^o mā. **Z** distictio duplex
ē subz. v; eēntiale z accñtale. subz eēntiale ē illd qd fit ex
ptib^o eēntialib^o. s. ex p^o mā. z ex vltia forma. ppo^o aut accñ
tale ē illd qd fit ex ptib^o accñtalib^o. v; ex suba z accñte: si
ue fuerit suba simplex siue ppo^o. ppo^o āt ex mā z q̄litate:
aut ex igne z q̄rtitate dīr subm accñtale. **D**ec g; ē dīa inter
alteratiōez z gnōnē: qm in alteratiōe māet idē subz i actu:
z eēntiale est vtriq; termino. s. tā in termino a q; q; in termi
no ad quez. in gnōne vō nō māet idē subz i actu: vel eēntia
le: s; corrūpiē in gnōne sube. Et notāter dīr subz in actu:
vel eēntiale: q; bñ māet idē subm in po^o. vel accñtale vel
pma mā: ac ēt ppo^o ex p^o mā z q̄rtitate aut q̄litate: vt statū
post videbit. **E**x his appz q; Az. in lra p subz sensibile in
telligit subz in actu: z eēntiale: q; mā pma ē subz itelligibi
le z nō sensibile cū nō pcpiat p aliq; sensuz exteriorē p
se vt p acciōis: vt colligit a pbo z^o. de aīa. māifestate sensibi
lia in triplici dīa: qdā sentiūtur p se p vt sensibilia ppa: q;
dā p se nō p: vt sensibilia cōia: z quedā p acciōis: vt sube cō
posite. Dary enī fili^o sentit p acciōis ingt pbs ibidē: lz. n. ac
cidētia q; sūt sensibilia ppa z cōia fūdenē in mā p^o. sic i cō
posito: nō tñ reputāt sensui māz: sic ppo^o: qm ppo^o ipz sub
stāiale ē cā p acciōis applicās actiuuz passiuo. v; sensibile
ipsi sensui: nō aut forma neq; mā: ppterea ipse sube pposi
te sentiūtur p acciōis: sic ligna cōburuntur p acciōis ab hoīe
aplicāte illa iuicē cū igne. **Z** notādū q; ex hac dīa assi
gnata dīe iter gnōnē z alteratiōz ab ipso pbo z tñ. pnt ac
cipi in gnāli q̄tuoz dīe: qm p^o est ex parte ipsius subiecti:
quoniā subiectū alteratiōis est subiectū sensibile in actu:
z eēntiale. subiectū aut gnōnis est subm tñ intelligibile z
in potētia. loquēdo aut de subo denoiationis. possibile est
subiectum alterationis in aliquo tēpore alterari: z in qua
libz parte eius: nō est autem possibile subiectum sensibile

mā p^o est s; bñ intelligibile nō aut sensibile z
qualitatis dīstictio q; ab alio.

generari in aliquo tempore et in qualibz pte eius cuz gnō sit subit' puet' for' subalis fm phz. 5. phz. C 2ª differentia est ex pte termini ad que: qm termin' ad que alteratiōis ē ens f3 qd: cū sit accns: termin' aut ad que gnōnis ē es simpliciter cū sit suba. et ex b termin' acqfit' p gnōne est nobilior qz subm ei': f3 termin' ad que ipsi' alteratiōis ē minus nobile qz subm ei': cū termin' acqfit' p gnōne sit forma subalis: a' ipm ppo^m: subm aut gnōnis ē ipsa mā pma: f3 alteratiōis subm est ppo^m subale: termin' aut ad que ē terminus accntalis. C 3^a d'ia ē ex pte termini a quo: qm i oi generatiōe corrūpit suba. Nō aut in qlibet alteratiōe corrūpitur suba. imo nec in qlibz corrūpitur accns: et maxie i alteratiōe iproprie dca qn gnāf. qlitas ex pura puatōe: vt in gnōne lunis in tenebra. a' in gnōne scie ex ignorātia negatiōis. C 4^a d'ia ē ex pte ipsaz trāsmutationū: qz imediate oēs gnōne pcedit i subo aliq' alter' disponēs ipz ad gnōne: nō at an oēs alteratiōez ime' pcedit in subo aliq' alter' v' gnō: et qm alter' hz ptes itēsuas: nō aut gnō: ppea p alteratiōez acqrit for' itensibilis et remissibil: nō aut p gnōne: cū suba non intendat neqz remittat qualitas at suscipiat magis et minus. per Az. in predicamētis.

Contra p'dicta argi. Et pmo q' alteratio nō d'it a generatiōe: nā ois mot' successiu'. q nō ē ad qlitatem: nec ad vbi ē altera: f3 gnō est h' d. igr' gnō est altera'. et p' p' p' uersioem simplicē altera' ē gnō: t3 p'na cuz maiori ex. 5. phz. in q' vult Az. oēs motū eē ad q'ntitātē: qlitatem: v' ad vbi. minor vō ē nota. q. n. gnō nō sit ad q'ntitātē: neqz ad vbi. mani' ē p' Az. tā h' q' i eodē. 5. q' sit mot' successiuus: p3: qz sic p' bilit' successiue corrūpit forma spmatis in gnōne aialis. ita p' bilit' successiue itroduci' forma aialis p' cōmēt. p' phz. C 2^a argi q' in alteratiōe nō manet idem subm sensibile sub vtroqz termino trāsmutatiōis: vt p3 de qlibz alteratiōe terminata ad gnōnez. cū. n. ex aere gnatur ignis. ibi est vna alteratio pcedēs iductiōem forme ignis et in i' alteratiōe nō manet aliq' subm sensibile sub vtroqz termino idē. n. cōtingit qn alterat semē p' gnōne forme sanguis generalr qn generatur mixtū vel elm alterat ad iductōez noue forme: aut ad gnōne alicui' sube. C 3^a argi: q' in gnōne māet idē subm in actu sub vtroqz termino: qm in gnōne mixti ex eltis. ex q' nō corrūpitur forme subales eltoz. p' Az. in B li. māet idē subm sub vtroqz termino. v3. cōposito ex mā et forma elti cui aduenit forma mixti tāqz subo. C 3^a dē pōt argui d' gnōne aialis ex embriōe q' i itroductiōe aie sensitiue nō corrūpit aia vegetatiua ex q' nō ē sibi discōueniēs neqz disponib' faciētib' p' aia sensitiua. et per p'ns manet sub vtroqz termino idē subm in actu. v3. cōpositū ex forma embriōis et mā pma. C 4^a argi q' in gnōne māet aliq' subm sensibile sub vtroqz termino: qz cū gnatur cadauer ex hoie. manet eadē man'. idē caput: eadē caro et idē os. imo manet idē corp' pnti sube: cū pme māe sit coeterna forma corporeitatis fm Aui. pmo sue sufficiētie. C Ad p' d' q' duplex ē gnō. v3. p se et p accns. Nō p se duplex. f. simplr et fm qd. gnō p se simplr est subit' puet' substatie. generatio p se fm qd ē subitus puent' accntis. Nō aut p accns est successiu' puentus sube vel accntis. Et sic tā altera' qz aug' qz dimi' est gnō. de q' gnōne nō loq' Az. h: qz ea q' sunt per accns sunt relinquēda in scia speculatiua p' Az. 5. phz. nō ē loqtur de gnōne fm qd: f3 tm simplr: vt in vltio cap. alteri' tractat' p'dixit. Nego igr' q' gnō sit motus successiu' loquēdo de motu successiuo q' est vni' successiōe cōtinua iuxta doctrinā Az. 5. phz. coz. vñ cōcedat q' spma successiue corrūpit nō p aliquā vna corrūptōez cōtinua: sed p mltas qb' corrūpitur successiue p'la minia nā lia. ita successiue successiōe discōtinua gnatur aial nō p aliquā vna gnōne: f3 ptes: sic q' semp iter duo minia naturalia mediat tps in q' nō ē aliq' gnō: f3 tm alteratio. C Ad 2^a

rūdet Burle' q' duplex est altera'. f. altera' cui' finis ē de genere illi' trāsmutatiōis: et altera' cui' finis est alteri' generis altera' p' mō dca terminat ad qlitātē: et h3 terminū intrinsecū. et 2° dca terminat ad subam. et nō h3 terminū nisi extrinsecū. de alteratiōe p' mō dca est v3 q' in tali alteratiōe māet idē subm sensibile sub vtroqz termino: f3 i alteratiōe scēdo mō dca nō māet idē subiectuz sensibile. C 3^a rō potest h're istātiā: qz tūc aliquis eēt mor' q' nō specificaret a termino ad que' Az. 5. phz. c. et p3 p'na: qz tal' altera' nō specificat a termino extrinsecō alterius gnōis: cū ille sit suba denoians gnōne simplr et nō fm qd: n3 ē veruz q' altera' trāsmutatiōis aerē in ignē nō h'eat terminū intrinsecū eiusdē gnōis q' sit qlitas: qm cū aer et ignis sint ela simbola nō est altera' in calitate: f3 tm in hūiditate et siccitate de p'dicta hūiditatis. et acq'stiua siccitatis. igr' h3 terminū ad que' eiusdē generis q' est qlitas. v3. siccitas. C Dd3 igr' q' Az. et mēt. in d'ia assignata nō itēdūt h' vbi māet: aut h' p' tici' manēte dicere tm actū: f3 aptitudinē ad hūc itē' q' in gnōne nō ē aliq' subz sensibile aptū natū māere sub vtroqz termino. f3 in alteratiōe ē aptū natū māere idē subiectū sensibile: sub vtroqz termino. q. n. p' alteratiōez corrūpatur aer et gnatur ignis h' ē p accns cū ad subaz nō sit motus p se: f3 tm p accns. p' Az. 5. phz. C 3^a rō phz et m. loquūtur de alteratiōe p se: vt altera' ē. et vt excludit gnōnez et alteratiōne. sic. n. sp māet idē subz sensibile sub vtroqz termino vt aut ei cōiūgitur gnō et corrūp' sic nō māet idē subz sensibile sub vtroqz termino. qz igitur accidit alteratiōi generatio et corrūptio. iō accidit ei vt nō maneat idē subiectuz sensibile sub vtroqz termino. generatiōi et corrūptiōi per se cōpetit vt nō maneat idem subm sensibile sub vtroqz termino. C Ad 3^a rō q' in gnōne mixti ex eltis. l3 maneat forme subales eltoz: nō tm manet subz cēntiale. et in actu: qm ex mā et formis eltoz nō sit aliq' vni' in actu. ex q' forme eltoz sunt potētia i mixto p' Az. in B p. tractatu 4°. cōstat at q' ex duob' cōntib' i po' nō sit aliq' vni' p eūdē. 7° meta. o3. n. q' vni' coz sit in po'. et reliquū i actu. iō ex mā et for' mixti sit vni' in actu: qm for' mixti ē i actu actuali' cōpleta nō tēdēte ad vltiorē actū. forme aut eltoz sūt po' i mixto cū se teneāt ex pte māe tāqz disponēs necio faciētes p for' mixti. iō for' mixti nō aduenit subo i actu: f3 tm in po'. v3. pme māe. mediātib' tm formis eltoz. C Cuz vō subiūgit de forma embriōis d' q' sic corrūpit forma spmatis in gnōne embriōis. ita corrūpit forma embriōis in gnōne aialis. v3. a v' tute seminali. vna cū v' tute celi: et qlitātib' p' mīs discōueniētib' forme embriōis: et mēstōib' forme aialis: et p'cesso q' māet illa forma cuz forma aialis. nō p' h' māet idē subz in actu sub vtroqz termino: qz d' q' tal' forma māet po' et nō actu sic forme eltoz. C Ad 4^a rō q' in gnōne cadaueris ex hoie nō manet man' n3 pes: n3 caput: nec caro: vel os: qm corrūpitur for' subalis p'ris in corrūptiōe toti'. h. n. in hoie sunt viua: et in cadauere mortua. iō ibi est trāsmu: toti' in totū nllō subo sensibili remanēte. et si ptes cadaueris hnt denoiatōez p'riū hois. B est tm rōne organizationū et figurarū et aliarū qlitātū remanētū in cadauere q' pus fuerat in hoie. dic. n. phz. z. de aia. q' oculus mortu' nō ē nisi equoce rōne similitudinis eo: q' al' pictuz d' aial iuxta doctrinā eiusdē in aīp'dicamētis. C Et ad cōfirmationē factā de corporeitate d' q' si p corporeitate itel' ligit for' corpis de p'dicamēto q'ntitatis sic pcedet q' eadē corporeitas nūero māet i gnato q' pus p'fuit i corrūpto: sed illa ē accns et nō suba. si at itē forma cōis generica subalterna corpis de p'dicamēto sube. sic itē māet eadē corporeitas nūero. Nō put vni' nūero distinguit p' vni' spē et vni' gnē sed put distinguit cōtra multa nūero. et ex hoc nō h' q' maneat idē sensibile nūero ad itentiōem Az. sed tm idēz sensibile genere: sed si per corporeitate itelligitur aliqua

Duplex est alteratio
fm burlium

reprobatio burli

dicat hic marfilus
et arguit q' p' p' q' m
forma in ipso sensibile
imo simul p' p' p' p'
q' m' a' for' f' m' u' g' u'
d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
et eadē h' h' h' h' h' h' h' h' h'
et sic potest d' d' d' d' d' d' d' d' d'
et sic p' p' p' p' p' p' p' p' p'

q' eadē cam q' q' eadē
h' h' h' h' h' h' h' h' h'
imo c' m' m' m' m' m' m' m' m' m'

gr' n' est motus successiuus de motu suar. loquendo
qui est motus suar. cōtinuus et

De generatione

calor uiuatis preseruat a putrefactione
et mortui disponit ad rursus p3 13 at

forma ptis de pdicamento sube actuas mam ad itentioem
Auc. neget qd aliq talis maneat: qm ma pma no habz ali
qua ppria forma: vt demrat met. pby. Ex pdictis p3
qd no in qualibz gnone simplr dea ex parte formarū suba
liū fit resoluvsq; ad mam pma: vt cōiter tenet: qm potest
manere nō tñ forma cōis qd for totū: s; et forma parti
cularis qd for forma partis: vt p3 de formis elo. qre rē.

In his autē si aliqua passio manet eadez con
trarietatis i generato z corrupto. puta quādo
ex aere aqua si ambo diaphana aut humida.
non oportet huiusmodi passionem sed alteraz
esse in quod trāsmutatur.

Circa pdicta mouet z soluit duo dubia: quoz est p̄mum
vtrū qlitas sensibilis possit eadez nūero manere i genera
to z corrupto. Uidet. n. qd sic: quādo i generato z corrupto
nō habet cōtrariū: sicut cōtingit in hñtib; symboluz: z ex
alia pte appz: qd nō. si nullū māet subm in actu sub vtroq;
termio gnatiōis z corruptōis: corrupto. n. subo corrupū
ur accntia ei: cū nō possit accns de subo in subz migrare

Rūdet p̄hs qd eadē qlitas fm gen: aut fm spēm qd est
cōis gnato z corrupto nō oz qd illa corrupant in aliā qlita
tē: s; pōt māere eadē nūero i generato z corrupto. vbi grā.
aer z aq sunt ambo diaphana. iō nō opz qd corrupatur dia
phaneitas aq: si ex aq gnatur aer: neq; corrupat diapha
neitas aeris. si aer corrupit in aquaz. silr terra z aq sunt
ambo frigida. p̄pterea nō oz frigiditatē corrupi si corū
pitur terra in aquaz: aut ecōuerso. imo eadē frigiditas nu
mero manebit i gnato z corrupto. Le. li. (In his aut) que

deca sunt possit eē dubiū (si aliqua manet passio eadē) nu
mero alicui (cōtrarietatis i generato z corrupto: puta qd
do ex aere aqua fit) rūdet qd (si ambo diaphana z frida)
sunt (nō oz hui; alterā passiōez eē in qua trāsmutat) .i. i q
corrupitur qualitas corrupti. C. Nōm fm cōmētatozem
cōmento. i. qd in reb; gnabilibus remanet aliqd sensibile
idē: vt corporeitas remanēs i aq z in aere cū generant ad
iucez z diaphaneitas z humiditas z alia accntia. C. Ecce
fm p̄m z mēt. qd eadē quātitas z qualitas numero mā
net in gnato que pfuit i corrupto. corporeitas enī est quā
titas. diaphaneitas vō hūiditas z friditas sunt qualitates
idē itendit Auc. p̄ sue p̄hs. di. qd quedā accntia isunt cō
posito rōne māe: vt nigredo z cicatrices vulnerū. z exten
sio stature: quedā rōne forme: vt spes z gaudiū: ac potētia
ridēdi. quedā rōne totū cōpositi. s. rōne māe z rōne forme
simul: vt somnus z vigilia. Dic ergo Auc. qd accntia cōpetē
tia cōposito rōne māe sunt eadē nūero i gnato z corrupto:
sicut z ipsa mā. sic qd eadē albedo nūero. eadē cicatrix nu
mero. z eadē extēsiō nūero ē in uiuo z mortuo: accntia cō
petētia cōposito rōne forme p̄nt manere eadē nūero. in ge
nerato z corrupto: vt diaphaneitas que competit aq: aeri: z
ignī rōne nāe cōis: z nō pprie vt ofidit p̄hs. z. de aia. dñtia
aut formā spēi nō p̄nt māere eadē nūero i generato z cor
rupto. si forma nō pōt eadez nūero manere: vt gaudium z
spes z potētia ridēdi. Accidētia aut cōpetētia cōposito rō
ne totū cōpositi et nō manet eadē nūero. sicut nec ipsa cō
posita: vt somn; z vigilia. Et cū dī qd accns tūc migraret d
subo in subm. rñr qd illud nō segtur. licz. n. idē accns deno
mict diuersa subta in actu successiue. nō p̄pter hoc migrat
de subo in subm: qm p̄ter illa subta hz vñū subm p̄mariū
in quo fundat. s. p̄mā mā. dato. n. qd forma subalis hoīs
sit tota in toto: z tota in qlibz parte: nō p̄pter hoc migrat d
subo in subz si cōtinue actuat aliā z aliā partē corpis: aliā
q; z aliā desinit actuare: dūmodo cōtinue remaneat in po
ri subo. C. Cōtra ista arg. segtur qd suba nō ē por accntē. z
qd subm gnatiōis est ens in actu: quoz qdlibz est p̄hs. 7.

metaphysice. z p3 dñā si forma subalis aduenit māe dispo
site per accntia cōrupti. C. 2. qd i generato z corrupto ē ca
lesfactio cōtinua p̄hs. 5. p̄hs. di. qd oē quod mouetur p̄s
mouebat. z pbat dñā: qd si eadē caliditas numero est i ge
nerato z corrupto. pōt ē qd itendatur i corrupto. z qd cōti
nuetur mot; itēstōis i generato. C. 3. segtur qd calor idem
nūero pōt eē in corpe uiuētē z mortuo. p3 dñā: qd calor si
cut frig; z hūiditas iest cōposito rōne māe: sed dñā est fal
sum: qd calor uiuētis p̄seruat a putrefactione: z calor mor
tui disponit ad putrefactiōem. C. 4. sequit qd cōpositum
accntale pōt eē absq; cōposito subali: dñā ē flm: qd sicut ac
cidēs nō pōt eē sine suba. ita cōpositū accntale nō pōt esse
absq; cōposito subali: z p3 dñā: qd pōt manere idē accns nu
mero corrupto subo subali: vt ē p̄cessus. C. Ad p̄mū nega
tur dñā: i. n. suba cōposita: aut forma gnabilis z corrupti
bilis nō sit por accntē: tamē suba est por accntē. v3. deus z
p̄ma mā. z licz forma subalis adueniat enti in actu actuali
tate accidētalī: nō tamē actualitate subali: nam per ens in
actu itelligit p̄hs cōpositiōem per se ex mā z forma suba
li. C. Ad scōz cōcedit qd i generato z corrupto ē calefactio
cōtinua. si. n. canis cōburat in igne. certū est qd caliditas i
tēdi in cane uiuo z mortuo. z assignato p̄mo istanti cada
ueris: cōcedat qd calefit: non tamen prius calefiebat: quia
nō erat. Et ad philosophū di. qd omne quod mouetur p̄s
mouebatur: dicit qd illud est itelligendum secūdm totū
z nō secūdm partē eo modo quo itelligit illud. omne qd
fit fiebat iuxta expōnem ipsiusmet Arist. in eodem libro.

Ad 3. rūdetur qd calor absolute sumptus est p̄sumpti
uus z putrefactiuus: vt tñ regulat ab aia est p̄seruatiuus:
z nutritiu;: iō p̄seruat in uiuētē z i mortuo putrefacit. n tñ
est cā p̄maria putrefactiōis: s; magis calor extrisec; vt as
ferit p̄hs. 4. in theozoz. C. Ad quartū dī qd si cōpositum
accntale itelligit cōpositus ex accntē z subo subali in actu:
sic nō pōt esse cōpositum accntale absq; cōposito subali. sta
tim. n. corrupto cōposito subali desinit cōpo; accntale. cui;
illud cōpositum subale est p̄s. Si aut per cōpositū accntale
itelligit cōpo; ex accntē z mā p̄ma. idubie tale cōpositus
accntale pōt eē absq; cōposito subali: sicut et accns pōt esse
sine illa suba cōposita in qua fundat.

Si autēz nō. erit alteratio. A. g. musicus ho
mo corruptus est. homo autē imusicus gene
ratus est. homo aut manet id idēz. Si quidez
igit huius nō passio esset fm se musica z imu
fica. huius quidē generatio esset. hui; autē cor
ruptio. Ideo hoīs quidē bec est passio. homi
nis aut musici z hoīs imusici generatio que
dam z corruptio. Hūc autem passio bec mā
nētis. ideoq; alteratio est fm talia.

C. 2. dubiū. vtz repugnet gnatiōi aliquod subm sensibile
manere sub vtroq; termio. z videt qd sic. dñiam assignatā
iter gnōnē z alteratiōem: arg; tamē qd nō: qd sicut cōpositū
subale fit ex partib; suis. ita cōpositū accntale: sed in ge
neratiōe cōpositi accidētalī manet aliquod subz sensibi
le idē numero sub vtroq; termino. igr etiā in gnōne suba
li: dñā tenet cū maiori. z mioz declarat: qm si corrupit
homo musicus. z generat homo imusicus. idē homo mā
net sub musica z imusica. C. Rūdet p̄hs di. qd si in gnō
ne simplr nō fit trāsmutatio totū in totum nullo sensibili
subo remanētē quelibz talis trāsmutatio erit alteratio: si
cut contingit quādo corrupit hō music; z gnāt hō imu
ficus. bec enī trāsmu; est alteratio: qm licz cōpositū gene
retur: z cōpositū corrupatur: nō tamē idēz subiectum
sensibile sub vtroq; termino. v3. homo sub musica z imu

ma p̄ u hz aliquo pro
p̄mā formam q.

Vide manifestū q.

fm p̄ r cōmē. r am
radem quāti. r qua
q; zat in corū maner
eadē nūmū i gēnū
cū quib; manifestū cō
cordat facit. q 7 imp

2. 4

De generatione

tionem et qualitates dicitur alteratio. si vero est ad suba: sic quod est transmutatio totum in totum nullo subo sensibili manente in quo sunt immediate passiones: et accidia: talis motus est generatio vel corruptio. sicut b^o ex declaratione maioris est non: quoniam nulla suba est accidens: et nullus locus est qualitas: nulla qualitas est quantitas: nulla in super quantitas a^o est quantitas b^o respectu eiusdem. Le. li. (Quoniam quidem igitur sicut quantum est transmutatio: quietatis) in magnitudine et puritate. tunc est augmentum et diminutio. quoniam autem sicut locum tunc est latitudo: quoniam autem sicut passiones: et quale est alteratio: quoniam autem nihil manet) quod est suba sensibile (cuius alteratio) priorum est subiective. s. passio et accidia tunc est (vel generatio et corruptio).

Est autem hyle maxime subiectum quidem proprium generationis et corruptionis susceptibile: modo autem aliquo et in alijs transmutationibus: quoniam omnia susceptibilia subiecta contrarietatum aliquarum. De generatione quidem igitur siue est siue non est: et quomodo est et de alteratione determinatum sit hoc modo.

Secundo probat illas conclusiones philosophus ex parte subiecti comparando alterationem generationi et corruptioni: quoniam generatio et corruptio dicitur ab omnibus alijs motibus. igitur per idem alteratio differt ab omnibus alijs motibus. per prima. quod in quatuor predicamentis sunt motus nominati. ut habet videri. 3. philosophus predicamenta autem sunt primo distincta: ut probat per posteriora. Ans autem declarat: quoniam generatio et corruptio est simpliciter in prima materia. alij autem motus non sunt simpliciter in prima materia: sicut tamen sunt in quodammodo. igitur etc. Ans est manifestum: quod generatio et corruptio cum sit transmutatio totius in totum nullo sensibili subiecto manente sub utroque termino est subiective tamen in materia prima. Alij autem motus cum non transmutent totum in totum quoniam maneat aliquod subiectum sensibile non tamen fundatur subiective in materia: sed est in ipso composito subali. cum ipsum compositum substantiale sit susceptivum aliquarum contrarietatum. ut est determinatum in predicamentis. capitulo de suba. in quo dicitur quod maxime proprium est prime sube forme sui mutationem esse susceptibile contrarietatum. Le. li. (Est autem hyle). i. prima materia (maxime proprie generationis et corruptionis susceptibile). i. subiectum (modo vero aliquo etiam alijs transmutationibus) est subiectum (quando omnia subiecta) sensibilia et in actu (sunt susceptibilia contrarietatum aliquarum) Deinde philosophus epilogat circa determinata. di. (De generatione quidem igitur siue est: siue non est: et quomodo est. et de alteratione determinatum sit hoc modo)

Notandum quod de subo accidentium fuerunt due opinioniones extreme. quarum prima antiquorum dicentium accidentia esse subiective in composito tamen. et secundum transmutationes accidentales esse in composito solum: non autem in materia necque in forma. per oppositum autem de forma subali quod est tamen subiective in materia. sicut generatio vel corruptio. ut asserit Aristoteles. h. et quod forme accidentales sunt tamen in composito subiective. per per dicitur quam assignat commentarius. secundo de anima iter formam substantialem et accidentalem. dicit quod forma subalis aduenit enti in potentia. forma autem accidentalis aduenit enti in actu. quod autem transmutationes accidentales sunt in composito et non in materia inducunt ipsi philosophus in hoc primo de generatione quod generatio et alteratio differunt per suba. Contra istam opinionem arguit sic. opposita habent fieri circa idem suba. per Aristoteles. in postpredicamentis: sed actus et potentia sunt opposita. per commentatorem in philosopho. de anima. ergo habet fieri circa idem suba: sicut per forme accidentalis est subiective in materia per commentarius. primo philosophorum. igitur et ipse actus accidentalis est subiective in materia. ut arguat sic. quolibet forma est in illo subo de cuius potentia educit: sed forme accidentales educuntur de potentia materiae: sicut forme subales: cum materia sit in potentia ad omnes formas materiales generabiles et corruptibiles. ut colligitur de mente commentarius. in primo philosophorum cor. 3. de anima. Item primo philosophus. ipse commentarius. increpas Ans. di. quod quantitas est subiective tamen in prima materia. et non in aliqua

suba composita. et hoc ideo quod dimensiones sunt eterne in materia: ut ipse in li. de suba orbis dicit. Et quod transmutationes accidentales sunt etiam subiective in prima materia. per ex determinatione Aristoteles. hic dicit. quod ipsum hyle est subiectum generationis et corruptionis. et omnium aliarum transmutationum: sicut non eodem modo: quod est subiectum simpliciter generationis et corruptionis. et est subiectum quodammodo aliarum transmutationum. Et primo philosophus. commentarius. ponens convenientiam iter transmutationem subalem et accidentalem dicit quod subiectum deferens utraque transmutationem est idem numero. constat autem: quod materia prima defert transmutationem substantialem. igitur materia prima etiam defert transmutationem accidentalem.

Quod opio est modernorum dicit. quod accidentia non habent nisi unum subiectum inesse. et illud est materia. subiectum autem denotationis est totum compositum: quod non dicimus materiam esse calidam vel frigidam: albam autem nigram: sicut ipsum compositum. accidentia enim predicantur de suba composita: ut colligitur a philosopho per philosophorum. et primo posteriorum. Cosimiliter dicitur de transmutationibus: quod sicut transmutatio subalis est subiective in materia: et non in composito. ita et transmutatio accidentalis denotative tamen est in toto composito: quod non dicitur materia proprie calefieri aut frigidari: sed ipse compositus. Contra istam opinionem arguit per dicitur assignatam quam ponit commentarius. 2. de anima di. quod forma subalis aduenit enti in potentia. et forma accidentalis aduenit in actu. in philosopho. autem de anima dicit philosophus quod aliquae passiones sunt proprie ipsi actui. quedam autem sunt communes sibi et composito. Ex primo. ut intellectio et volitio. Ex secundo. ut sonus et vigilia. ita aliqua accidentia videntur esse propria ipsius materiae: ut quantitas et potentia. quedam autem sunt communia sibi et composito: ut caliditas et frigiditas. albedo et nigredo. Et 7. metaphysice. vult philosophus quod accidentia diffiniuntur per suba sua: non intelligendo per suba ipsa: sed composita. similitas enim diffinitur per nasum. et crispitudo per caput. et philosophus. vult quod composita naturalia sunt suba formarum artificialium. per autem dicit accidens est quod adest et abest propter subiecti corruptionem itedens per subiectum compositum subale. aliogenitellus est accidia. De transmutationibus autem est expressa sententia Aristoteles. in li. di. quod ipsa suba in actu sunt susceptibilia contrarietatum et in predicamentis quod maxime proprium est prime sube forme sui mutationem esse susceptibile priorum. Contra dicitur igitur quod aliquae accidentia sunt subiective in materia tamen: ut quantitas et potentia. aliqua sunt in forma tamen: ut intellectio et volitio. quedam in materia et in forma simul: ut visio audi: et huiusmodi quedam in materia et in composito: ut caliditas: frigiditas: albedo et nigredo. quedam in composito: non autem in materia: nec in forma: ut forme artificialium. Contra Consilium dicitur de transmutationibus quod quedam sunt in materia tamen ut generatio et corruptio. quedam in forma: ut transmutatio itellus de igno ad sciam vel eadem quedam in materia et forma simul: ut mutatio: qua accipit operatio sensus vel itellus. quedam in composito: et non in materia vel in forma: ut transmutatio artificialium. quedam autem in materia et in composito: non autem in forma: ut calefactio: frigidatio: dealbatio et denigratio: sicut non eodem modo: quod sunt per se in materia. per se autem et non per in composito. dicitur autem esse in composito et non in materia. 3. immediatione denotationis et diffinitionis: quoniam habet transmutationes et terminum earum esse in composito et non in materia. 3. et diffiniuntur per suba. quod est compositum. et non per suba quod est materia. 10. cum dicit commentarius. quod forme accidentales aduenit enti in actu. 11. et est tamquam subo propinquo cum quod stat quod aduenit enti in potentia tamquam subo remoto. non dicitur forme accidentales et subalis. quod forme subalis aduenit enti in potentia et non forme accidentales: sicut quod forme subalis aduenit enti in potentia tamquam subo inesse. forme autem accidentales non aduenit enti in potentia tamquam subo inesse: sicut est in actu.

Item dicitur quod generatio et alteratio dicitur per suba. non quod nullum sit suba utriusque transmutationum. sicut quod nullum est suba propinquo et immediatum ab utraque transmutationum sicut quod colligitur a philosopho in li. quare etc.

De augmentatione reliquum est dicere quomodo differt a generatione et alteratione. et quo modo augmentatur

per hyle intelligit materia per

quantitas de subo accidentium

quantitas et suba per

unumquodque quod augmentatur et diminuitur quodcumque diminuitur.

¶ Istud est secundum capitulum huius tractatus in quo philosophus distinguit augmentatiōem ab alijs motibus. et dividit in duas partes. in quarum prima continuat se ad dicēda. in 2° vero exegitur de intento. ibi (Scrutandū itaq; Quantū ad primū dicit philosophus (De augmentatiōe aut reliquū est dicere quod) .i. quod liter et propter quod (augmentatiō differt a gnōne et alteratiōne et quomō augmentatur et quomō diminuit quodcumque diminuit) unde quod oppositorū eadē est disciplina: sicut de terminabilē de augmentatiōe. ita et de diminutiōe. ¶ Notandū quod duplex est aug^o. s. proprie dicta et improprie dicta. Aug^o proprie dicta est maioratiō viuētis. v. plantarū et animalium. Augmē^o aut improprie dicta est maioratiō nō viuētis: que quod quadruplū accipitur. primo pro maioratiōe facta per intensiōem eo mō quo dicitur qualitātē augeri quā intenditur. sicut pro maioratiōe facta per multitudinē eo mō quo dicitur numerū augeri per additiōem unitatis vel numerū. 3° pro maioratiōe facta per extēsiōem sine additiōe partis ad totū. et sic rarefactiō est augmentatiō. 4° pro maioratiōe facta per appōsiōem: tā similis quā dissimilis. dicim^o enim fluviiū augeri quā appōnitur aqua aque. et ignē augeri per appōsiōem lignorū. Aqua enim augetur per appōnem filis: et ignis per appōnem dissilis pueri in silē. De augmentatiōe improprie dicta nō determinat Aristoteles. s. tūm ppe dicta que diffiniē sic. Augmentatiō est maioratiō viuētis facta ab aia virtute caloris naturalis resoluētis nutrimentū. ut ipm viuū debitā attingat quātitatē. in qua diffōne ponūtur oia quatuor gna cāp. primo quod pōit cā formalē cū dicitur maioratiō 2° cā efficiēs tā pncipalē quā instralis cū subiungitur scā ab aia virtute caloris naturalis. est. n. aia cā pncipalē et calor instral. ut h3 videri. 2° de aia. 3° cā malis cū dicitur nutrimentū. ē. n. nutrimentū mā augmentatiōis sicut nutritiōis per pmetā. 2° de aia. 4° cā finalis cludit ut viuū debitā attingat quātitatē. nō. n. pplete opareē aiatur corp^o: nisi debitā hset quātitatē. ¶ Ex ista clōne segitur p quod aug^o est eiusdē rei a p^o vsq; ad finē. p3 quod augmentatiō est ver^o mot^o per Ari. 5. pby. verus aut motus est eiusdē mobilis a p^o: vsq; ad finē per eundē ibidē: nō tūm de necitate: s. tūm aptitudie. quod pōt eē quod auctū in fine augmentatiōis desinat eē p remotiōnez de pūti. ¶ 2° segit quod aug^o nō tūm fit per appōnem nutrimenti ad nutritū: s. per itus sumptōez alimēti cōuersi in nām aliti: nā cūz vbiq; augeat corp^o viuēs: sicut vbiq; in toto corpore est aia. et calor naturalis o3 quod alimētuz itus accipiat et resoluat in nām aliti. ¶ 3° segitur quod aug^o fit p aditōem partis ad totū: ut per hoc excludatur rarefactiō. alimentū. n. corruptū et cōuersum in nām aliti fit pars corporis viuētis. ita diminutiō fit per subtractionē partis a toto ut excludatur cōdensatiō. ¶ 4° segitur quod aug^o fit p appōsiōem similis ad silē. et dissimilis ad dissimile: quoniam augmē^o fit per actionē caloris naturalis resoluētis alimentū. ois autez actiō fit ratione contrarietatis. id alimentū debz esse in pncipio cōtrariū et dissimile alito. in fine aut est cōueniēs et simile.

¶ Scrutandū vtiq; primū vtrum solū in circa quod eorū differētia adinuicē. A. g. quoniā hoc quidē ex hoc in hoc transmutatiō: ut ex potentia substantia in actu substantiaz generatiō est. Que autē circa magnitudinē augmentatiō et diminutiō. Que autē circa passiōem alteratiō. vtrozūq; autem ex potētia entis in actū trāsmutatiō dictozū est.

¶ Ista est scda pars huius capituli. in qua philosophus exegitur de inten

to per duas clōnes. quaz pma est ista. Aug^o nō est generatiō: neq; alteratiō. 2° clōsiō. augmē^o differt a motu locali. ibi. (Alio autē modo) Primā clōnem Aristoteles. duplū probat. primo quidē ex parte termini ad quē: quā gnō est ex potentia suba in actu subam. et alteratiō est ex aliqua qualitate in aliā qualitatē. augmēta^o aut et diminutiō est iter quāritates: sic quod aug^o est a maiori quātitate in maiore quātitate: diminutiō vō eō a maiori in minore quātitatez. sic quod ois mot^o est a p^o in actū tāquā in terminū: s. nō eodē mō propter diuersitates terminoz. Arguat ergo sic. distinctiō motū est ex distinctiōe terminoz ad quē: ut pbatū est 5° pbyzoz: sed termin^o ad quē augmentatiōis nō est terminus ad quē gnōnis neq; alteratiōis. igr augmē^o nō est gnō neq; alteratiō. tenet pna cū maiori. et minor est nota ex distinctiōe predicamētoz in quibus sunt augmē^o gnō et alteratiō. vñ augmē^o est ad quātitatez. alteratiō ad qualitatem. et gnō ad subam. cōstat aut substantiā nō eē quātitatem neq; quātitatē: nō etiā quātitatē eē subaz vel quātitatē. Di. ergo philosophus quod primo est querēda distinctiō ipsorū triū noiatoz motū ex pte generū et predicamētoz in quibus sunt illi motus. vtrū tūm dīant ex parte illoz. tāq; terminoz ad quē an aliūde differāt. et dicit quod differūt ex parte terminoz ad quē. et ēt aliūde ut videbit. Le. li. (Scrutandū vtiq; primo vtrū tūm in circa quod) .i. vtrū solū ex pte predicamentoz circa quā sunt illi motus (est eorū adinuicē dīa. verbi gfa: quā quod ē ex hoc in hoc transmutatiō: ut ex p^o suba in actu subam gnō ē. quod aut circa magnitudinē aug^o et diminutiō: quod aut circa passiōem alteratiō. vtrūq; aut hoc ex p^o entis in actū trāsmutatiō dictozū est)

¶ Aut etiā modus differt trāsmutatiōis. Videatur autē quod alteratur nō ex necessitate trāsmutans locum: neq; quod generatur. Quod aut augmētatur aut diminuitur.

¶ Arguit philosophus scdo eadē clōsiōem ex parte subtri cōparati ad motū locale: quā illud quod generat vel alterat nō necessario trāsmutat sūm locuz: sed illud quod augeat vel diminuit de necessitate trāsmutat sūm locū. igr illud quod augeatur vel diminuit nō est illud quod generat vel alterat. et p dīs p locuz a coniugatis nec aug^o: nec dimi^o est gnō vel alteratiō. vtrāq; istaz cōsequētiarū est nota. et aīs p quilibz parte p3 inductiue. in eodez enī loco aliquid pōt alterari et generari: sed nihil augeatur: quā cōtinue occupet maiorem locū: sicut acgrit maiore quātitatē. et nihil diminuit quā cōtinue occupet miore locū: sic ptinue acgrit minore quātitate. quod igr modi istaz trāsmutatiōnū adinuicē dīnt ex pte subtozū. o3 oēs istas trāsmutatiōes iūicē differre. Le. li. (Aut) p sed (ēt modus dīnt trāsmutatiōis) ipsius augmentatiōis a modis gnōnis et alteratiōis (vñ. n. quod alterat nō ex necessitate trāsmutās s3 locū neq; quod generat: quod augmētatur aut et diminuit) necessario trāsmutat sūm locum.

¶ Nōn^o quod est cōmunis opinio quod conat ppare vnus doctor quod augmen^o non realr differt a nutritiōe: neq; a gnōne. dicit enim. 2. Primū est quod augmen^o et nutritiō sola rōne differūt: quia licz sint idē re. tū nutritiō nō cōnotat in sua ratione: nisi quod fiat deperditi restaura^o. augmen^o vero cōnotat quod vltra id generet plusq; est deperditū: et ideo nutritiō iuenit in senib^o in quibus nō reperitur augmē^o. ¶ 2° quod dicit hec opinio est quod augmē^o est realis gnō maioris partis sube quod est deperdita. pbat. ois cōuersiō nutrimenti in maiores partes quod sint deperdite est augmē^o: s. ista generatiō est h3. igr gnō est augmē^o: tenet pna cū pma pte aūtis per diffōnem augmentatiōis. et scda declatur: quā aliqua est generatiō corporis viuētis: qua nutrimentuz corrumpitur et resoluitur in maiores partes quod sint deperdite. ¶ Item illud quo exīte est augmē^o. et quo nō exīte nō ē augmen^o.

q^o m differt aug^o a gnōne et ab alteratiōe

Vide quod illud quod augeat et diminuit trāsmutat sūm locū

¶ Aristoteles in 5° pbyzoz

metu corpori vitæ assimilari nisi per corruptione sui. h3
 aut corrup^o vocatur digestio: sic q^o digestio est spes corrup
 ptionis. connotat aut resolutione alimeti. ¶ 4° motus est
 gnō: qm mā in qua corrumpitur forma alimeti nō d3 ma
 nere nuda. iō recipit formā viuetis. 7 gñatur ps corporis
 aiati. hec aut gnō vocat nutritio: qz vt dcm ē nutri^o ē spes
 gnōnis. 7 supaddit restauratione depditi. ¶ 2° sequitur q^o
 aug^o est mot^o simplr ad quātitate: 7 nō ē aliqs illoz. 4.
 neq; oēs sil: vt multi putauerūt: qz nō sint aliqs illoz. 4.
 oñsuz ē in lra. 7 qz nō sit oēs sil oñditur: qz alr aug^o nō cēt
 mot^o 5. Az. 5. pby. 7 pbat 2na: qz sicut idē ē ppō. 7 vna p
 positio. p Az. p elēcoz. ita idē ē mot^o. 7 yn^o mot^o. p pby. 5.
 pby. s3 illi. 4. mot^o nō sunt yn^o mot^o. igr nō sunt mot^o. si er
 go illi. 4. mot^o sunt mot^o augmētatiōis. sequitur q^o aug^o nō
 sit mot^o. imo aug^o nihil cēt. qz isti. 4. mot^o nō sunt aliqd: s3
 aliq diuersoz generū 7 pdicamētoz. ¶ 3° sequitur q^o qñ
 qz aliqd mouet motu augmentatiōis. 7 tñ nō auget. p3 de
 alimeto qñ mouet ad stōacū tūc nihil auget p illū motū:
 7 tamē ille motus ē aug^o: cū quelib3 ps augmentatiōis sit
 aug^o: sicut qñlib3 ps calefactiōis ē calefactio. 7 qñlib3 pars
 dealbatiōis est albefactio. ¶ Cōtra predicta arguit. 7 p
 qz mobile motu recto nō mutat vniuersum locū suuz: qz
 si mobile bipedal^o qñtatis ptrāsiret solū pedale: nō dep
 deret totū locū suū: s3 tñ me^o. ¶ 2° arg^o qz ptes rarefa
 cti p̄tinue sunt in minozi loco ponēdo rarefactiōez corpo
 ris sperici cōtinue fieri vsus centrū. aut qz corp^o orbicula
 re fiat spericū p cōtinuā diminutionem supficiēi cōcaue.
 ¶ 3° arg^o qz auctū nō est in maiozi loco qz an erat: qz con
 tinue est in eodē loco eo qz ē p̄tinue in eadē supficie. dato
 qz supficiēs locās p tps maneat eadē stāte augmētatiōe.
 loc^o. n. est vltima supficiēs corpis ambiētis locatum. per
 Az. 4. pby. ¶ 4° arg^o qz aug^o sit aliqs illoz. 4. motuuz.
 aut oēs sil: qz aug^o nō est mot^o ad qñtitatez. qz p̄batur sic.
 cuiuslib3 mot^o termin^o ad quē capit eē de nouo: s3 nlla qñ
 titas capit eē de nouo. cū sit coeterna mae. p Cōmē. in de
 suba orbis. g. 2c. ¶ Ad p^o dī. Az. p illud v̄bū mutat nō in
 tēdit actū: s3 aptitudine. ita qz oē motū localr motu recto
 ē aptū natū mutare totū suū locū. sic aut nō p̄tingit d mo
 bili motu augmētatiōis. imo nō mutat aliquā partē p̄ce
 dētis loci: sicut mutat bipedale in ptrāseundo pedale: sed
 tñ acqrit locū sup locū. 7 sic cōtinue stāte augmētatione
 in loco maiozi. ¶ Ad 2° dī qz p̄hs itēdit de corpore rare
 factio cui^o rarefactio vadit a cetro ad circūferētiā partes
 in casu isto p̄tinue sunt in maiozi loco. 7 ipm etiā ē in mio
 ri loco si supficiēs. 2uexa ē rarefit: qz vbi nō rarefieret il
 la supficiēs. to^o corp^o eēt cōtinue in eodē loco. 7 tñ qñlib3
 supficiēs me^o cōtinue eēt in maiozi loco. si aut corp^o orbi
 culare rarefieret vsus centrū ipm. continue eēt in maiozi
 situ. 7 in maiozi loco. 7 tñ ptes eēt cōtinue in minozi lo
 co: nō tñ oēs. s3 tñ ille que terminarētur ad cōcauū. ille
 vō qz terminarētur ad 2uexū p̄tinue eēt in maiozi loco.
 ¶ Ad 3° dico qz cū duplex sit loc^o. v3. supficialis 7 situā.
 oē qd auget p̄tinue ē in maiozi loco tā situāli qz supficiali.
 p̄tinue. n. occupat maiozē sitū 7 maiozē supficiē ambiētez
 ip3: nec icōuenit qz aliqd sit cōtinue in eodē loco supficia
 li. 7 p̄tinue sit in loco maiozi: qz eadē supficiēs nūero pōt
 eē p̄tinue maioz 7 maioz. vñ ccedat qz aliqd est p̄tinue in
 maiozi loco situāli. 7 nō supficiali. vt dato qz rarefac^o fiat
 fm 2cauū 7 nō 2uexū. aliqd etiā est cōtinue in maiozi lo
 co supficiali 7 nō situāli. vt si rarefactio insensibilr fieret
 circa 2uexū: 7 fieret 2dēfatio valde sensibilis 2cauū vsus
 circūferētiā. aliqd aut ē cōtinue in maiozi loco tam supfi
 ciali qz situāli si rarefactio fiat tā circa 2uexū: qz circa cō
 cauū. vbi at fiat rarefactio a 2cauo ad 2uexū v̄l e3 absqz
 mutatiōe supficiēru extremaliū ptes cōtinue sunt in ma
 iozi. vel in minozi loco. ip3 aut to^o manet cōtinue in eodē

loco tā situāli qz supficiali. ¶ Ad 4° negat qz cuiuslibet
 motus termin^o ad quē capiat eē de nouo: qz sit^o est termi
 nus ad quē ifinitoz motuuz localiu: 7 tñ nō capit esse de
 nouo cū sit coetern^o mūdus. ita qñtitas ē termin^o ad quē
 mot^o augmētatiōis. 7 nō capit eē de nouo p illū motū. si
 cut nec mā p̄tuitatē ei^o. ¶ Concedo tñ qz in qñlib3 aug
 mentatiōis qñtitas terminās motū icipit esse nō sic qz nū
 quā fuerit an illud istās: s3 qz est pro istāti termināte mo
 tu: 7 nō est imediate an illud istās. vñ p illo istāti sit: aut
 fā est vna quātitas p̄pō^o ex qñtitate antiq 7 noua: qz qdē
 dī tūc termin^o augmētatiōis. nō. n. dicitur qñtitas ceterna
 eternitate continua: s3 tñ eterni^o discōtinua: qm eadem
 quātitas nūero ifinities icipit 7 desinet esse: ifinities icipi
 et 7 desinet esse: 7 in B dīr quātitas a situ: qm sit^o cū sit pas
 sio mūdi est coetern^o mūdo eterni^o cōtinua absqz iterru
 ptiōe tempozis. qñtitas aut cū sit passio mae: est coeterna
 sibi eterni^o discōtinua. sicut 7 ipsa p̄ma mā. 3des supra di
 ctū ē de mutatiōib^o idisibilib^o qz alicui^o talis termin^o ad
 quez nō capit eē de nouo. l3 to^o p̄pō^o icipiat esse. qñ enim
 gñatur elm ex mixto. tūc forma elti est termin^o ad quem
 gnōnis: non tñ capit eē de nouo. imo nec icipit eē: s3 solū
 icipit esse termin^o illius gnōnis: seqt in nutritione anima
 icipit terminare illā gnōnem: non tñ icipit esse neq; capit
 esse de nouo p illā gnōnez: sic in B tractatu videbitur de
 itentiōe p̄hi 7 ment. 2c.

*quo in diffinitio quāritas
 dicitur 7*

Ircā quid autē est transmutatio aug
 mentationis 7 diminutiōis circa ma
 gnitudinem autem videtur esse auge
 ri 7 diminui.

¶ Et qualr suscipiendū. vtruz ex potentia qui
 dem magnitudine 7 corporeo: actu vero icor
 poreo. 7 sine magnitudie generari corpus. 7
 magnitudo. 7 hoc duplr contingit dici. qualr
 augmentatio sit. vtrum ex separata ipsa fm se
 mā. an ex existente in alio corpore.

¶ Istud est 3° ca^o hui^o tractat^o in quo p̄hs iuestigat sub m
 circa qd 7 in qz h3 fieri aug^o 7 dinutio postqz sepauit ipsaz
 augmētatiōem 7 dinutiōem ab alijs motib^o. Diuidit igr
 istud ca^o in duas partes. Nā in p̄maparte cōtinuat se ad
 dicēda per questiones. In secūda vō exegtur de intento
 per cōclusiones. ibi (Aut ipossibile) Quantuz ad p̄mum
 ingt p̄hs: qz cū aug^o 7 dinu^o habeāt fieri circa magnitudi
 nem. qñt^o p̄ vtz aug^o fiat ex mā hñte magnitudinē 7 cor
 poreitate in actu vel in pō. sic qz illud ex quo fit aug^o non
 sit actu magnū: n3 corporeuz: s3 pō tñ: sicut illud ex qz fit
 calefactio nō ē actu calidū: s3 pō tñ. 7 illud ex quo fit de
 albatio nō est actu: s3 pō tñ iuxta diffōnē motus dataz a
 p̄ho. 3. pby. di. qz mot^o est act^o entis in pō s3 qz in pō. ¶ 2°
 qñt^o dato qz mā aug^o hēat magni^o pō 7 nō actu. vtz mā
 aug^o sit sepata a magnitudie: tā fm locū qz fm eē: aut sit
 sepata a magni^o nō fm locū: s3 tñ fm eē. vbi grā. totum
 elm aq est sepātū a mixtiōe tā fm eē qz s3 locū. cū n̄ hēat
 mixtiōnē in se cū sit elm: n3 sit i loco alic^o mixti: aqua aut
 exis in vase: 7 sepāt a mixtiōe fm eē: nō tñ fm locū: qz est
 in eodē loco in quo est mixtū. s. vas. ¶ Conslr pōt imagi
 nari de mā aug^o qz sit sepata a magnitudie s3 eē 7 fm lo
 cum: sic qz n̄ hēat aliquā magnitudinē in se: neq; sit i loco
 alic^o magni^o: aut qz sit sepata a magnitudie s3 eē: 7 nō s3
 locū. v. g. si d3 māz vni^o elti separet a quan^o: 7 cā poncret
 ex mūdū: illa tūc eēt sepata a magnitudie fm eē: 7 s3 lo
 cuz. si aut māz elti aeris d3 separet a quā^o absqz motu lo
 cali: in casu isto i^o mā eēt sepata a magnitudie s3 eē: quia
 non haberet in se magnitudinē: s3 non fm locū: qz adhuc

26

27

De generatione

esset in eodē loco in quo ē magnitudo ignis. oē. n. p̄tentū est in loco sui p̄tinētis. Le. li. (Circa qd aut tāq̄) subm̄ z mā est trās: augmētatiōis z dimiutiōis ē dōm̄ (circa magnitudinē aut v̄r eē atgeri z dimiui) iō p̄mo q̄rit (q̄liter suscipiēdū). i. qualr est B accipiēdū (v̄tz ex po^o qdē magnitudinē z corpe. actu v̄o icorpozeo z sine magnitudinē generat corpus z magnitudo. z duplr cōtingit dīci) sepa- tiōe. s. fm̄ eē z fm̄ locū. q̄ritur 2° (v̄tz ex sepaata ipsa s̄z se mā) magnitudo loco z subo (aut exiite in alio corpe) h̄n̄ te locū. ¶ Non^m q̄ omē. cōmē. is. mouet tres q̄ōnes. q̄z p̄ma est ista. v̄trū illud ex quo fit aug^o habeat magnitudinē actu vel po^o. 2^a q̄ō. cōcesso q̄ habeat magnitudinē in po^o. v̄trū sit separatū a corpe sensibili aut sit in corpe sensibili. 3^a q̄ō. dato q̄ sint in corpe sensibili: sicut ps cōstitues corpe sensibile in eē: aut p̄ acc̄ns tāquā aliqd p̄tentū z iclusuz in corpe sensibili: sicut aq̄ icludit in vase. posito q̄ a. sit mā aque sepaata a quan^o: aut igr̄ ē extra mūdū. v̄l in mūdō si ē extra mūdū. illa ē sepaata a corpe sensibili. si i mūdō aut ē ps aq̄. aut nō. si est ps aq̄. tūc ē p̄ se in corpe sensibili. si nō est ps aq̄. tūc ē p̄ acc̄ns in corpe sensibili. eē mō quo aq̄ ē per acc̄ns in loco vasis.

Sed dubitatur quo mō est imagiabile q̄ materia sit sepaata a qua^o. z sit pars corpozeis sensibilis.

¶ R̄r̄ q̄ sicut iā itell̄s human^o nullā h̄z q̄titatē: z est ps corpozeis sensibil̄. s. hoīs. ita pōt imagiari q̄ mā nullā h̄z in se magnitudinēz sit ps h̄ntis magni^m. z n̄r̄ sit ps corpozeis sensibil̄. z in casu isto ōz dicere q̄titatē nō h̄re subz: sicut p̄tingit in sacraīto altaris. si. n. de^o p̄uerteret corpe x̄pi in panē. sicut cōuertit panē in corpe x̄pi: manēte q̄titate absq̄ subo in v̄traq̄z p̄uersiōe mā esset ps cēntialis panis. z eēt sepaata a magnitudinē nō loco: q̄z eēt in loco panis: s̄z subo: q̄z nō eēt subm̄ alicui^o magnitudinis.

¶ Aut ipossibile v̄trūq̄z. Separata enim ens: aut nulluz possidebit locū vt punctus aliquis: aut vacuū erit: z corpus non sensatū. Horum autē hoc quidē nō cōringit. hoc autēz neces- se in aliquo esse. Semper. n. alicubi erit quod generat ex eo. Quapropter z illud aut fm̄ se: aut secundū accidens.

¶ Ista ē sc̄da ps hui^o capli i q̄ p̄hs r̄ndet ad q̄ōnes tactas di. q̄ v̄trūq̄z est ipole. s. mā eē sepaata a magni^m fm̄ eē z fm̄ locū. ponēs sex p̄nes. q̄rū p̄ma est ista. ipole ē māz sepaata eē a magnitudinē fm̄ locū. 2^a p̄. ipole est māz sepaata eē a magnitudinē fm̄ eē. ibi (S̄z si in aliquo) 3^a p̄. ipole est māz sepaata eē a magni^m idiuisibilr̄ negati- ue. ibi (S̄z n̄z puncta) 4^a p̄. ipole est māz sepaata eē a magnitudinē idiuisibilr̄ p̄uatiue. ibi (H̄natur qdē) 5^a p̄. necē ē idē eē subm̄. z māz aug^o z gnōnis n̄alis. ibi (Qm̄ aut ē) 6^a p̄. nō est pole augmētatiōem fieri ex po^o magnitudinē. ibi (Mani^m aut) p̄ma p̄ arḡ sic. si pole ē māz sepaata eē a magni^m fm̄ locuz. igr̄ pole ē māz nō esse in loco p̄ se: vel acc̄ns. p̄z p̄na: q̄z si mā sepaata eēt a loco. ipsa se h̄ret sicut p̄uct^o p̄ se exiis: aut sic vacuū: aut sicut corpe isensibi- le: s̄z nllm̄ istorū si eēt ipm̄ eēt in loco p̄ se vel p̄ acc̄ns: vt liquet. igr̄ si mā esset sepaata a loco ipsa nō eēt in loco p̄ se vel p̄ acc̄ns: s̄z p̄ns est flm̄: qm̄ eadē est mā gnōnis z gn̄a- ti: s̄z gn̄atur ē in loco p̄ se vel p̄ acc̄ns: q̄z ē in eodē loco in quo fuit cōruptū. igr̄ mā gnōnis z gn̄ati ē in loco p̄ se v̄l p̄ acc̄ns: s̄z mā gnōnis z gn̄ati ē mā p̄ma. igr̄ p̄ma mā est i lo- co p̄ se vel p̄ acc̄ns. z p̄ p̄ns ipole est māz sepaata esse a magnitudinē fm̄ locū. Le. li. (Aut) p̄ sed (est impossibi- le v̄trūq̄z. sepaata. n. ens mā) a magnitudinē fm̄ locum (aut nullū possidebit locū) p̄ se vel p̄ acc̄ns: aut (p̄m

ctus aliq̄s: aut vacuū erit: z corpe nō sensibile. horū autēz qdē nō cōringit: hoc aut necesse est). s. māz (in aliq̄ loco eē. semper. n. alicubi erit q̄ generat ex eo). s. ex materia: (quapropter z illud). s. materia (aut fm̄ se: aut secundū accidens) est in loco.

Dubitatur qm̄ mā est in loco per accidens: sicut z quelibz pars locati p̄ se: vt colligit a p̄ho. 4. p̄hycorū. sed q̄ est p̄ acc̄ns potest nō eē p̄ eūde. s. p̄hycorū. igitur possibile est materiaz oino sepaatam esse a magnitudinē secundū locum.

¶ R̄ndetur q̄ p̄ acc̄ns acci^o duplr̄. vno mō vt opponit̄ ne- cessario: alio mō vt opponit̄ ei qd̄ est per se. cōcedat̄ igr̄ q̄ oē per acc̄ns pōt nō eē accipiēdo per acc̄ns: vt opponit̄ ei qd̄ est necessariū: nō vt opponit̄ ei qd̄ est per se. dīc̄ enīz cōmēt. p̄ p̄hycorū. q̄ p̄uatio est p̄m̄ per acc̄ns: nō qd̄ez ra- rum: s̄z necessariū. z. 4. p̄hycorū q̄ materia z forma mo- uētur per accidēs ad motū compositi: non quidez contin- genter: sed necessarie.

¶ Sed si in aliquo existit si quidē sepaatuz ita vt nulli^o fm̄ se aut fm̄ accidēs aliqd sit. contin- gunt multa impossibilia. Dico autēz. A. g. si gn̄abit̄ aer ex aqua non aq̄ erit trāsmutata.

¶ Sc̄da cōclusio. ipole est māz sepaata eē a magnitudi- ne fm̄ eē. Ista p̄nez p̄hs sic p̄bat iducēs tria icōueniētia. quoz p̄mū est: q̄ aliqd gn̄atur ex mā aque sine trāsmuta- tiōe. p̄batur: qm̄ si mā sepaata a magnitudinē fm̄ eē. stat q̄ ipsa nō separet̄ a magnitudinē fm̄ locū: s̄z sit in eodē loco cū corpe sensibili: eo modo quo aqua est: z eodē loco cū vase. sic q̄ sit in eo: nō tñ aliqd illi^o p̄ se vel p̄ acci- dēs. quo cōcesso habet̄ itētū. qm̄ sicut aliqd pōt trāsmutari ex aq̄ vasis absq̄z trāsmutatione aque. ita aer potuit trāsmutari ex mā aque absq̄z trāsmutatione aque. Et q̄ B sit icōueniēs mani^m est: qm̄ gn̄alr̄ corruptio vni^o ē gnō al- teri^o: z ecōuerso vt oñsum est p̄te sc̄da tractatus p̄. Le. li. (Sed si in aliquo existit) mā (si qdē sepaatū. ita vt non illius fm̄ se: aut fm̄ acc̄ns aliqd sit: cōtingēt multa ipossi- bilia. dico autem. verbi gr̄a. si generabitur aer ex aq̄ non aqua erit trāsmutata.

¶ Sed propterea q̄ vt in vase aqua iest mā ei^o cuius est. Infinitas enī nihil p̄hibet materias esse. Quapropter z generari actu.

¶ Sc̄dm̄ icōueniēs q̄ ex eodē corpe finito ifinita equa- lia nō cōicātia poterūt gn̄ari q̄ istud sit icōueniēs mani^m est: qm̄ oē corpe finitū cōsumit̄ per rescatiōem eq̄lium ab eo finities sumptoz: vt habet̄ p̄mo p̄hycorū. z q̄ illd̄ sequat̄. arḡ qm̄ si in aq̄ pedalis q̄titatis est vna mā fm̄ eē sepaata a magnitudinē. cū mā sepaata a magnitudinē nō occupet locū. n̄z alicui cedat: vt p̄bat. 4. p̄hycorū. infi- nite poterūt eē māe in eadē aqua. ex quarū qualibz pote- rit aliqd generari pedalis q̄titatis. Ex isto loco h̄r̄ q̄ mā nō h̄z partes itensiuas: n̄z in aliquo corpe sunt p̄les ma- terie coextēse vt aliq̄ putāt. di. p̄les eē māz coextēsas in corpe densiori: q̄z rariozi eiusdē q̄titatis. si. n. mā h̄z p̄tes itensiuas. igr̄ ex eodē corpe finito poterūt ifinita equalia fieri nō cōicātia. z si in aliquo corpe sunt p̄les māe exten- se ex vna illarū poterit aliqd trāsmutari absq̄z trāsmuta- tione totius: quozū quodlibz est cōtra mētez p̄hi. Le. lit. (Sed p̄pterea: q̄z vt in vase aqua iest materia eius. ifini- tas enī nihil p̄hibet materias esse: quapropter z genera- ri actu) ifinita cōtingit.

¶ Amplius neque sic videtur generari aer ex aqua vt exiens a manente.

¶ Adeli^o ergo oib^o isepatā facē māz eē. vt en-

28

29

te eade z vna numero: rone afit no vnam.

Tertiu icoueniens. q gnō nihil aliud est q̄ exit a manē te: qd est repugnās experiētie. pbatur illud seq: nā si mā eēt in aq: vt aqua in vase. z aqua exit a vase manēte. z per manēte vase absq̄ sui trāsmutatiōe sic exiret mā ab aq: z gnāretur aliqd ex mā exiēte in ipsa aq̄ p solū exitū ab i aq̄ absq̄ trāsmutatiōe illi. Stat aut q̄ h̄ repugnat appētib. nō. n. sic v̄ gnāri aer ex aq̄ vt exitus a manente. im mo vt gnātū ex corrupto. cū experimētāl̄ videam aquā corūpi in gnōne aeris. Ex his cludit p̄bus q̄ inter oīa meli ē ponere mā nō sepatā eē a magnitudie z corpo reitate q̄ ipsaz ponere eē sepatā. z meli ponere eā: vt eā dem z vna nūcro p eēntiā: q̄ ponere eā: nō vt eāde: aut nō vt diuersam p eēntiā: ac etiā meli est facere eā diuer sam fm eē z fm formā ppter diuersitatē formarum sub gbus existit: q̄ facere eā p se exiēte absq̄ forma z magni tudine. L. li. (Ampli aut neq̄ sic videf gnāri aer ex aq: vt exiēs a manēte. melius ergo oibus) est facere isepara tā esse mān: vt entē vna z eadem nūcro p eēntiā (rone aut nō vna) sed ples pp multitudinē formarum.

Contra predicta argi pmo q mā pōt eē separata a magnitudine fm eē: qm̄ quātitas est accūs soli māe. per Cōmē. pmo physicoz. sed accūs ē qd̄ adest z abest pter subti corruptionē. per Porphy. in vlib. igr̄ zc. nec pōt dici q̄ q̄ntitas sit accūs p̄riū z non cōe diffini tum a Porphy. qm̄ accūs p̄riū est illud. in cui diffōne ponit subm. per Az. pmo physicoz. z. 7. metaphy. cōstat aut q̄ in diffōne quātitatis cōtinue nō pōnitur mā n̄z ali ud subm siue diffiniat q̄ntitas cōtinua p copulationē par tium ad vnu terminū cōem ad modū pdicamētoz: siue per eē disibile in ifinitū ad modū tertij z. 6. physicoz. C 2 argi q̄ in eodē corpore sunt ples māe coextēse: qm̄ qm̄ mixtū gnatur ex eltis: quelibz ps mixti est mixta fm p̄m in B li: ergo coextēdūt sub eadez q̄ntitate oēs for me eltoz: sed nō sepatur mā a sua forma: n̄z forma a sua mā. igr̄ etiā coextēdūt sub eadē forma mixti oēs māe elementoz. C Itē si a. pedale fiat bipedale p rarefactio nem acgrī pedalitas in aliq̄ mā: sed nō in mā in q̄ fuit i besiuē pma pedalitas: qz tūc pma pedalitas migrasset de subo in subz: n̄z in mā nouiter genita: qz illud nō est pole. igr̄ in mā antiq̄ p̄existēte sil̄ cuiz mā p̄me pedalitatis. z h̄ itentū. C Ad p̄m d̄ q̄ c̄cesso q̄ntitatē generari z corūpi absq̄ gnōne z corūptōe māe cōcederet q̄ntitatē ad esse z abeē māe: nō tñ ppter h̄ mā v̄nq̄ sic sepat a magni tudine: q̄ v̄nq̄ sit sine magnitudie. sicut cōtingit de alyz formis subalib̄ z accūa qbus mā sepatur per successiua gnōnē z corūptiōem illarū formarū: non tñ sic sepat q̄ maneat v̄nq̄ sine for̄ subali. z sine forma accūali. i. sine qualitatib̄ p̄mis z scōis. C Tamē tenēdo viā cōmēta. de eternitate q̄ntitatis in mā. d̄ q̄ illa v̄ba adest z abest non d̄nt actū. sed aptitudinē. nō qd̄ ex nā rei: s̄z tñ ex nā in tellect̄ iuxta doctrinā ipsi Porphyry. di. q̄ ethiops pōt itelligi nitēs cādore: s̄z igr̄ q̄ntitas nō possit adesse z abeē subo. nō etiā sit apta nata adeē z abesse subto iquātuz est accūs. qz accūs eē est in eē. 7. metaphy. tñ est apta nata adeē z abeē subo iquātū est obm̄ itell̄s. se. n. offert quāti tas itellectui sine mā. di. p̄hs. z physicoz q̄ abstrabētū nō est mendaciū. C Ad scōm r̄r q̄ materie elemētoz nō sunt coextēse in mixto: s̄z forme illorū coextēdant sub forma z magnitudine mixti. vnde elemēta cū cōueniunt ad mixturā nō sciūcē penetrāt: neq̄ māe neq̄ q̄ntitates illorū: sed diuisa in partes iuicem agūt z patiūtur vsqueq̄ in cuiuslibz elemēti mā iducūtur per gnōnē forme alioz elemētoz p̄zi forma nō corrupta ad quarū formarū gnōnē seqtur cōtinuatio materie eltoz z nō extēsiō ne q̄ penetratio. nō igr̄ materia vni elementi igr̄ d̄nt mān

quis sciant commun. Et in unum - quantitas z/

alteri: n̄z forma vni elti trāsit in mān alteri elementi. sed bene generat formā cōsimilē in mā alteri elementi. z generādo cōtinuat iuicem mān elementoz: z quātita eorundē. C Cū aut istatur de rarefactiōe. dico q̄ ibi non sunt assignāde pedalitates due. quarū vna adueniat alte ri: sed subito corūpūtur tota pma pedalitas. z cōtinue ge neratur alia z alia dimēsiō: vsq̄ quo in fine est subito idu eta bipedalitas in eadē mā numero. in qua pmo erat pe dalitas. nec ex hoc seqtur q̄ quātitas corūpūtur manen te mā: qm̄ pedalitas: bipedalitas z h̄ nō sunt q̄ntitates p̄ p̄ie loquēdo. sed modi quātitatis: z d̄nt a cōmē. dimēsiō nes termiate que generātur z corūpūtur. dimēsiōes au tem itermiate que sunt lōgitudō: latitudō z pfunditas sequētes quātitatē corporeā: ille nō gnānt neq̄ corūpū tur: s̄z sunt coeterne in mā fm cōmēt. in de suba orbis.

Sed neq̄ pūcta ponendū neq̄ lineas corpo ris materiā ppter easdē causas.

Tertia cōclusio. ipole est mān separari a magnitudine idiuisibilr̄ negatiue. istā cōclusiōez p̄hs sic arguit. illa q̄ ant sepatā a magnitudine idiuisibilr̄ negatiue. ex qbus fuit corpa sunt pūcta linee z sup̄ficies: sed mā nō est pun cta linee neq̄ sup̄ficies: igr̄ zc. p̄z mā cū maiori ex opione Platonicoz: cōtra quos vadit ista cōclō pūcta eni sepat tur a magnitudine simplr̄ negatiue idiuisibilr̄: que sunt i diuisibilia nullā habētia: neq̄ potētia habere magnitudi nem. linee sunt a magnitudine s̄z latitudinē sepatē idiu/ sibilr̄ negatiue: qz nō possunt diuidi fm magnitudinē la titudinē sup̄ficies vō sunt separate a magnitudine fm pfunditatē idiuisibilr̄ negatiue: qz nō possunt diuidi fm magnitudinē pfūdītatis. minorem Az. duplr̄ pbat. pmo qdem per rōnē ducentē ad impole. cōcludentē icōueniē tia adducta: quozū p̄mūz fuit q̄ mā nō est in loco p se vel per accūs: qz talia idiuisibilia nō sunt in loco per se vl̄ per accūs: vt pbat. 6. physicoz: si sunt per se exiētia. cōstat aut mān eē per se existentē si est separata a magnitudine in diuisibilr̄ negatiue. C 2 icōueniēs q̄ ex mā aque possit aliqd̄ generari absq̄ trāsmutatiōe aque: quia nō ōz aquā trāsmutari si ex suis pūctis lineis: aut sup̄ficies aliqd̄ ge nerat: sicut etiā nō corūpūtur aqua si corūpūtur in ea pūcta linee z sup̄ficies. si eni ex duab̄ aq̄s fiat vna aqua: corūpūtur linee pūcta. z sup̄ficies illarū duaz aq̄uz: nō tñ corūpūtur ille due aq̄. C 3 icōueniēs. q̄ ex eodē corpore finito ifinita actu poterūt gnāri. v̄z. ex ifinitis pū ctis. aut ex ifinitis lineis: aut ex ifinitis sup̄ficies si mā ē pūcta linee aut sup̄ficies. C Quartū icōueniēs. q̄ gnō nihil aliud est. nisi exit manēs: qm̄ ex ifinitis idiuisibili bus aque exeūtibus aquā poterit aliqd̄ generari ipsa aq̄ manēte. Et q̄ bec sint icōueniētia. manifestū est experiē tia z rōne. L. li. (At vero neq̄ pūctos: neq̄ lineas n̄z sup̄ ficies) eē est (ponēdum corpore mān pp easdē cās) sup̄ius adductas cōcludētes icōueniētia.

Illud autēz cuius bec vltima mā est. quare neq̄ vnquā neq̄ sine passione possibile est eē neq̄ sine forma.

Secūdo arguit p̄hs illā minorē per rōnē oīsiuā. n̄z pun cta linee z sup̄ficies h̄nt rōnem terminorū vltimozum. Mā aut nō habz ratiōem termini vltimi: s̄z est illud cui sunt bec vltima. v̄z. linee: pūcta z sup̄ficies: z qz termia bile nūquā sepat a suo termino. iō materia nūq̄ sepat a pūctis: lineis z sup̄ficies. z cōsequēter nō sepatur a passiōe z forma: qm̄ sicut illa fundatur in mā. ita passio nes neq̄ qualitates z forme sunt in mā subiectiua. L. li. (Illud aut cuius h̄ vltima sunt) v̄z. pūcta linee z super ficies (materia erat: quare nec sine passione nec sine for ma) est materia sicut nō est sine pūctis z lineis aut sup̄fi

pūctitas n̄ bipūctitas et h̄ n̄ s̄nt q̄ntitates sed modi quātitatis z/

28

29

mm

ciebus. Notandum qd pma materia seipsa non pot recipere passiones nec formas siue sint forme substantiales: siue figura: s3 exigit qstitate que e dispo recipiedi oia illa. cu igr pucta linee et superficies sint ppter quantitate corporeas. et quantitas corporea pp formas et passiones si no sepatur ma a puctis: lineis et superficiebus n3 sepat a qstitate corporea. et n3r no sepatur a formis et passioibus.

Dubatur qd si pucta linee et superficies subiectiue sunt in ma: sequitur qd aliqua e materia nulla extensioem habes. et aliqua hns longitudines sine latitudine et sine profunditate. et aliqua habes longitudinem et latitudinem tmi. et patz cosequentia: quia omne accidens fundatu in aliquo subo denoiat illud: vt inductiue pz.

Rndetur qd accidentia que sunt in subiecto per se: denominant illud: que autem sunt in subo p accidens no denoiat ipm. constat aut pucta: lineas et superficies esse in ma tmi per accidens rone quantitate corporee. ideo no est aliqua materia que no sit longa: lata et profunda: et licz puncta linee et superficies ordine nature pcedat quantitate corporea cu sint pncipia illi: no tmi pcedunt eas in materia. imo quantitas corporea per se in materia recipit: et per accidens mediante illa recipiuntur pucta: linee et superficies. quia igr qstitas corporea e adeqta et coextesa ma. io termini qstitate corporee sut termini ma. s. pucta linee et superficies.

Generatur quide igitur simpliciter alterum ex altero: quemadmodu et in alijs determinatum est: et ab aliquo aut actu ente aut homogeneos. aut heterodeos. A. g. ignis ab igne: aut homo ab homine: aut ab actu: duru eniz a no duro generatur.

Quarta conclusio. impossibile est mas separari a magnitudine diuisibilr puatiue dicitur enim materia separari a magnitudine diuisibilr puatiue. si nulla habz diuisionem magnitudinis: et est apta nata habere diuisiones magnitudinis: sicut dr separari a magnitudine diuisibilr negatiue si nulla habz diuisiones magnitudinis: nec est apta nata habere diuisionem magnitudinis. vnde arguit sic. omne qd generat fit ab agete ente in actu. igr o qd gnat fit ex materia ente in actu. pz sequentia: qz sicut ex effectu: et ex efficiete fit vnu fm operatiuem. Ita ex forma et materia fit s3 esse. et sicut no qlibz effectus a qualibz causa effectiua potest fieri idiffereter: sed determinatus effectus ex determinato efficiete. ita no quilibz effectus ex qualibz causa materiali pot fieri: s3 determinatus effectus ex determinata materia: vt h3 videri pmo et 2o. p physicoz. antecedens aut declaratur: na omne qd generat fit a sibi simili in genere vel in specie. sed omne genus et ois spes est actu ens cu sit forma suozu inferioru: vt habz videri. 2o. p physicoz. igr omne qd generat fit ab agete ente in actu. pz pna cuz minoz et maior arguit ex doctrina 7i. metaphy. vbi ostenditur qd omne genitu gnat a sibi simili in spe specialissima vel subalterna. homo enim generat ab hoie. et ignis ab igne eiusdez speciei specialissime. Durum aut non generatur a duro: sed a frigido coltrigente. constat quidem duru et frigidu esse diuersaru specieru et eiusdem generis vt determinatu e in pdicamentis in ca. de qlitate. Tuc sic. omne qd generat fit ex ma ente in actu: s3 omne qd generatur ex pma materia cu ipsa sit pmu via copositionis et vltimu via resolonis: vt est ostesum pmo p physicoz. igitur materia pma est ens in actu. et per cosequens no est separata a magnitudine idisibilr puatiue. ipsa eniz sic separata nullu oino actu haberet substantiales nec accidentales. Le. li. (Snat qde igitur simplr alteru ex altero) simili et puenieti: quemadmodu et in alijs determinatu. v3. 7. me-

taphysice. et de (aliquo aut actu ente: aut homogeneos) i. eiusde generis (aut heterodeos) i. eiusde spei. (verbi gra. ignis ab igne. et homo ab hoie: aut ab actu) s3 genus (durum no a duro generat) sed a frigido. Notandum qd dicitur homogeneos ab homos qd est vnu. et genes qd est genus. i. vnu genus. illa ergo dicitur esse homogeneos que sunt vni generis: dicit aut heterodeos ab homos qd est vnum. et ydeos: qd est ydea aut forma aut species. illa ergo dicuntur esse heterodeos que sunt eiusdem speciei specialissime: sicut effectus et efficiens debet esse similia in genere vel specie: ita effectus et materia debet esse conuenientia. et si no in pncipio. tamen in fine. quoniam vniuscuiusqz ppius actus est in ppria materia: vt habetur secundum do de anima.

Sed dubitatur quia pmo huius. et pmo pphysi coru. dicit pphs. qd omne qd generat fit ex ente in potentia: taqz ex subiecto. igitur no fit ex ente in actu taqz ex materia. pz sequentia: quia actus et potentia sunt opposita. p cometatoze in plogo de anima. Dicedu secunduz philosophu. 3o. p physicoz. qd actus et potentia sunt opposita respectu eiusde. et fm idem. ideo conceditur qd si materia est in actu respectu alicuius forme no est in potentia respectu eiusdez. est igr materia in actu respectu forme qua habz. et in potentia respectu forme qua no habz: sed qz nihil generatur ex materia vt est in actu: sed vt est in potentia. ppter ea nihil generatur ex ente in actu per se: sed tmi per accidens: sed omne qd generat fit per se ex ente in potentia. Dixit eni superioris Aris. qd omne genitu fit necessario ex ente in actu. Et si allegaretur pphs et cometatoz di. qd forma substantialis aduenit enti in potentia et no in actu.

Rndetur qd loquuntur ibidem de actu subali. hic aut accidens actus comuniter pro actu subali et accidentali.

Quoniam autem est materia et substantie corporee et corporis talis. Corpus enim commune nullum: eadem passionis et magnitudinis est.

Quinta conclusio. necesse est eade esse materia augmentatiouis et generatiouis naturalis. pbatur. corpus substantialis est corpus quatu. ergo eade e magnitudinis et forme substantialis. patz cosequentia: quia si diuerse eent materie diuerse etiaz essent forme. et pnter ex his diuersa corpora fieret antecedes patz: quia no datur corp comunc corpori substantiali: et corpori quato: sicut no datur aial comunc animali substantiali. et aiali quato. tuc arguitur sic. eadem est materia magnitudinis et forme substantialis. ergo eade e materia augmentatiouis et generatiouis substantialis. pz cosequentia: quia ide est subiectu mo: et termini mo: si igr illa cosequentia est bona: et antecedes est necessariu. consequens etiaz est necessariu. Le. li. (Quonia autem est et substantie materia corporee corporis iaz talis) i. quati (corpus eni comunc nullum) ad corpus substantiale et corp quatu (eadez et passiois) i. forme substantialis (et magnitudinis est) materia pnter. quo dato sequitur qd eadez est materia augmentatiouis et gnonis nalis secundu qd suplet Lomen.

Ratio quide separata: loco aut no separata: nisi et passioes separabiles.

Dubiū vnum soluit Ar. hic. Nam possz quis dubitare di. Alterius et alteri forme est alia et alia materia ex quo materia et forma sunt corre: s3 magnitudo et forma substantialis sunt diuerse forme. ergo alia est materia magnitudinis et alia est materia substantialis. Rndet pphs di. qd no est sepatata materia magnitudinis a materia forme substantialis loco: sed tmi rone: sicut neqz forma subalis sepat a magnitudo loco. nuquaz. n. ma separat loco nisi magnitudines et forme subales separatur loco. Licz igr

omne qd generat a sibi simili i. p pma

31

partit ut referat ad unum filium ut idem patet
ut referat ad alium 27

quid sit magis et dimini

ma & forma sint cor^o. no tñ multiplicat ma: s3 re ad mul-
tiplicatione formarū: s3 sufficit fm rōnez. vñ pater & fili^o
sunt correlatiua: & tñ ples sunt filij q3 ptes: s3 sufficit q3 p^r
vt referē ad vnū filiū nō est idē p^r vt referē ad aliū filiū.
ita forma & mā sunt correlatiua: & tñ nō plificat mā sicut
forma: sed sufficit q3 materia: vt est sub vna for^o nō est ea-
dem materia. vt est sub alia forma. dicit enī. 2°. physico-
rum. q3 sub alia & alia forma. est alia & alia materia. sic q3
alietas forme est alietas realis: & alietas materie est alie-
tas ratiōis. Le. li. (Ratione quidē separata est) mā aug-
mētationis a materia gnōnis (loco aut nō separata nisi &
passiones). i. forme loco (sint separabiles)

Contra p^rdicta. probādo q3 corpus substāiale non
est corpus quātum: quia corpus substāiale
est substāia: & corpus quātum est accidēs. ponit enī Az.
in predicamētis. corpus esse spēm quātitatis. quo habito
segtur q3 corpori substāiali. & corpori quātō competit ali-
quod cōmune: q3 si decē predicamētis cōpetit vnum cōe
q3 est ens. & nouē pdicamentis vnū aliud cōmune. s. acci-
dens. & tribus pdicamentis vnū cōmune. v3. absolutus. &
7. pdicamētis vnus aliud cōmune. s. respectū per idē cor-
pori de pdicamēto sube. & corpori de pdicamēto quāti-
tatis competit aliq3 cōmune.

Rūdetur q3 aliq3 corpus quātum est accidēs. & aliq3
corpus quātūz nō est accidēs. Corpus enī essentialr quā-
tum est accidēs. cuiusmodi est corpus pdicamēti quātita-
tis. corpus aut accidentalr quātūz nō est accēs. cuiusmo-
di est corpus pdicamenti sube: qñ ergo dicit p^r q3 idem
est corp^o substāiale. & corpus quātūz. loqtur de corpore ac-
cidentalr quātūz: & nō essentialr. Et sicut corpori subali. & cor-
pori accētalr quātō nō cōpetit aliq3 cōe. ita neq3 corpori
de pdicamēto sube. & corpori de pdicamēto quātitatis ali-
q3 cōe cōpetit: q3 illa duo corpora sunt spēs duozuz predi-
camētoz a qbus nō pōt abstrahi aliq3 cōe: qñ illud cōe
eēt extra oē pdicamētū: mō abstractio spēi est ad suūz
genus eiusdē pnti: & nō ad aliq3 cōe extra suū pdicamen-
tum: vt colligit a Cōmenta. 3°. de aia: & q3 general^o nō h3
supra gen^o fm p^roz^o. iō a pluribus general^o pōt abstrahi
vnus cōceptus cōis. cuiusmodi ē cōceptus entis: vt con-
ceptus accētis: seu xcept^o absoluti vel respectiui.

A manifestum autem est ex quesitis: quoniā
non est augmentatio transmutatio ex potētia
magnitudine: actu autem nullaz habentē ma-
gnitudinem. Separatū enim esset quod com-
mune: hoc autem quoniam impossibile: dictū
est in alijs prius.

Sexta d^rlo. nō est possibile augmētatiōem fieri ex mā
hūte magnitudinē in potētia. sic q3 nullā habeat magni-
tudinē in actu. pbat ista d^rlo dupli. & pmo sic. eadē ē mā
augmētatiōis & gnōnis nālis: s3 nō est possibile gnōnē fie-
ri ex mā sepata a magnitudine oino. igr nec augmētatio-
nem. t3 pna cū maiori ex gnta d^rclone. minor aut est pbat
ta in 4° p^rmis hñibus. in qb^o est oñsum māz separi nō pos-
se a magnitudie fm rē: nec s3 locū: nō etiā idisibilt^r nega-
tiue: neq3 idiuuifibilt^r puatiue. vnde idubie si mā eēt sine
magnit^o. ipsa esset p se exñs sine forma taz subali q3 accē-
tali: q3 ē reprobata taz hic iducedo plima icōuenientia. q3
ē in li^o. ce. & mū. Le. li. (Mani^o aut ex qñtis) hñib^o p^r-
cedētib^o (qñ nō aug^o transmū^o ex po^o magnitudine: actu
aut nullā habēte magnitudinē. separatū. n. eēt cōe). s. p^r-
ma mā ab oī forma & erit p se exñs (hoc aut qñ ipole di-
ctū est p^r in alijs). s. partim h. & p^rim in li. ce. & mūdi.

Amplius autem talis trāsmutatio non aug-
mētationis p^ria: sed generatiōis. Augmē-

tatio enim est existentis magnitudinis addita-
mentum. diminutio autem minoramentum.
Ideo oportet habere aliquam magnitudinez
quod augetur.

Secundo arguit p^r ad eādē hñem sic. l3 eadē sit mā aug^o
& gnōnis: nō aug^o nō est gnō. nec trāsmū^o que d^r p^rie d ge-
neratiōe d^r p^rie de augmētatiōe: q3 gnō ē trāsmū^o de h^r
dictorio in d^rdictoriū. & aug^o est trāsmū^o de h^rio in h^rium
vt h3 videri. s. p^rhy. iō & si p^r imaginationez gnō eēt ex mā
hūte magnitudinē in po^o. & nō in actu. aug^o necio esset ex
mā hūte magnitudinē in actu s3 q3 p3 de diffinitōe aug-
mētatiōis & diminutiōis: nā aug^o est p^r hñtis magnitudi-
nis additamētū. & dimini^o est p^r hñtis magnitudinis mi-
noramētū. nō. n. fieret additio magnitudis ad magnitudi-
nē nisi mā ex q3 fit aug^o hñet magnitudinē: sicut ē nō fie-
ret dimi^o magnitudis a magni^o: nisi mā ex qua fit dimi^o.
hñet magnitudinē. Le. li. (Ampli^o aut talis trāsmū^o) q3 ē
de po^o simplr ad actū (nō augmētatiōis) est trāsmū^o. (p^r-
p^ria: s3 gnōnis. aug^o n. est exñtis magnitudis additamētū
dini^o. at mioramētū. iōq3 o3 hñe aliq3 magni^o q3 auget)

Quapropter nō est sine magnitudine mate-
ria. Oportet autē etiam & augmētationē esse
in actu magnitudinis. Generatio. n. vtiq3 erit
magis corporis nō augmētatio.

Ex p^rdictis Az. ifert qñ epilogādo hñe pncipalr itentā
di. q3 ipole est augmētatiōem fieri sine mā hūte magnitu-
dinē. imo necē ē augmētationē fieri ex mā actu hūte ma-
gnitudinē. alr trāsmū^o corpis ad maiorez corporis quāti-
tē eēt gnō & nō aug^o ex quo gnō ē ex ente simplr ipoli. L.
li. (Quapp nō est sine magni^o mā. o3 ē augmētatiōem)
imo (& in actu magnitudis) o3 māz eēt alr (gnō itaq3 erit
magis corpis nō aug^o)

Sed dubitat q3 vt q3 p^r sibiip^r d^ricat euz su-
perius dixerit mān gnōnis nō separari a magnitudine.
hic aut videt inuere q3 in augmēto mā nō separā a ma-
gnitudine. in gnōne aut separā. **C** dōm q3 tā in augmē-
to q3 in gnōne necē est magnitudinē eē cōiunctā māe: sed
nō eodē mō: q3 in augmēto est cōiuncta p se. & in gnōne p
accēs. **E**t si arg^r sic. gnatio hois est ex mā nō hūte for-
mā hois. & calefactio est ex mā nō hūte caliditate. & frige-
factio est ex mā nō habēte frigiditate: & albatio est ex mā
nō hūte albedinē. & sic de oī alia alteratiōe. q3 p idē aug^o ē
ex mā nō hūte magnitudinē. pna vñ tenere ex co: q3 aug^o
est motus ad formā: sicut generatio & alteratio.

Rūdetur negādo similitudinē: q3 gnō est ex puatione
in habitū. & ex vero d^rdictorio in verū d^rdictoriū. Altera^o
vero est ex vero h^rio in verū cōtrariū: sed aug^o nō est ex
vō cōtrario in verū h^rium: cū sit iter formas eiusdē spēi:
sed tñ ex cōtrario fm qd in suū h^rium fm magis & min^o.
idem etiā cōtingit de motu locali. q3 nullus motus loca-
lis pōt eē ex mā nō hūte locū. & hoc ideo q3 iter loca non
est vā cōtrarietas: vt p3. qre &c.

Asciendum vtiq3 magis: quasi tā-
gentes questionem a principio. qua-
lis alicuius entis augmentari & dimi-
nui causas querimus.

Istud est 4° cap. hui^o tractat^o 2°. p^r. de gen. in quo p^r h3
determinat de causis augmētatiōis & dinutionis postq3
pbat mān eius nō posse a magnitudine separari. qre-
batur enī vtz augmētatio fiat ex mā q3ta: aut nō quāta.
nūc autem speciali^o qritur vtruz augmētatio fiat aliquo
adueniente corporeo vel icorporeo. Et diuiditur istud ca-
pitulū in duas ptes pncipales, in quarū pma soluit qōnē

31

32

qz augmētatio est naturalis: neqz naturalr: qz alimētum cum sit graue inaiatū nō mouet nisi ad vnam dīam po- sitionū: vt ostēdetur p̄ ce. ¶ Dicit ḡ h̄ opio. q̄ aug: fit nllō adueniēte. s. per rarefactiōem: vt cū ex aq̄ fit aer. factum est augmentū: qz maior est extēsiō z magnitudo q̄ an. di- minutio aut fit nullo recedēte. v3. per cōdēsationē: vt cū ex aere fit aqua. tūc. n. appz minor extēsiō q̄ an. Le lras. (Sed neqz sic cōuenit dicere fieri augmētationez aut di- minutōem vt ex aq̄ aer) sicut multi dnt (tūc. n. maior tu- mor) dicūt illi (est generatus)

¶ Nō autem augmētatio hec: sed generatio q̄- dem eius in q̄ trāsmutat̄ erit: corruptio autē cōtrarij: augmētatio aut neutrius.

¶ Cōtra istaz opi. arguit Az. sic. nulla aug: est gnō vel cor- ruptio: s3 ista trāsmu: q̄ fit ex aq̄ aer est gnō z corrup: igr̄ ista trāsmu: nō est aug: p3 p̄na cū maiori ex. z. ca. hui: tra- ctat: minor ē euidēs: qz ista trāsmu: ē gnō aeris. z corrup- ptio sui s3y. s. aq̄. nullū igr̄ istoz duozuz augetur: qz qd̄ au- getur manet idē a p̄n: vsqz in finē. ita qd̄ est in p̄n: s. i ter- mino a quo. z in fine. v3. in termino ad quē. nllm̄ aut istoz manet p̄ totū motū. nā aq̄ ē in p̄n: z nō in fine. ex quo cor- rūpitur. aer aut ē in fine z nō in p̄n: ex quo gnatur. corrup- ptio. n. est mu: de esse in nō eē. z gnō est muta: de nō eē in esse. vt declatur. 5. p̄hy. Le. li. (Non enī augmen: h̄) trāsm- mutatio est (sed gnō quidez eius in q̄ trāsmutat̄ erit). s. aeris (corrup: aut trary: aug: aut neutrius.)

¶ Sed aut nullius: aut si aliq̄d cōmune ambo- rum existit: eius qd̄ generatur: z eius qd̄ cor- rumpit̄. A. g. si corpus. Aqua autē nō aucta est: neqz aer. Hoc quidez deperijt. hoc autem generatū est. Corpus autem est si quidem id aduictum est.

¶ Istā obiectionē forte qz possz appenter soluere. di. qz nō augeatur aq̄: neqz aer: tñ auget̄ vnū cōe illis. v3 prima mā q̄ manet a p̄n: vsqz ad finem. tā in termino a q̄: q̄ in ter- mino ad quē. Isti. n. vidētes quādā corporeitatē manere p̄ totū motū cām aeri z aq̄ dicebāt nō augeri aquā: qz il- la corrupitur: n3 aerē: qz ille gnatur: s3 corp: medium cōe aq̄ z aeri qd̄ iuenit̄ tā in termino a q̄: q̄ in termino ad quē. istud aut corp: dicebāt ipsi eē p̄mā mān̄ p̄iunctā q̄titati z alyz dispōnib: q̄litatiuis manētib: in gnāto z corrupto. Le. li. (S3 aut nulli: est aug: vt p̄batū est (aut si qd̄ cō- mune amboz existit ei: qd̄ gnatur: z ei: qd̄ corrupitur. v. grā. si corpus) māle fuerit h̄ cōe (aucta autez aqua non est: neqz aer: sed hoc qd̄ deperijt). s. aq̄. (hoc aut generatū est). s. aer (corpus autem cōmune) ambobus (si quidez) i. certe (auctum est)

¶ Sed z hoc impossibile: Oportet autez sal- uare rationē z existētiā eius quod augetur z diminuitur.

¶ Sed ista rāsiō est ipolis. inqt Az. Jō enim nō auget̄ aq̄ neqz aer in casu isto: qz nllm̄ illoz māet fm̄ formaz. z fm̄ esse a p̄n: ad finē: s3 tale corp: nō māet idē fm̄ formā z s3 esse p̄ to: motū a p̄n: in finē. igr̄ illud corp: signatū nō au- getur. z p̄na cū maiori. z minor arg: qm̄ illud corp: nō ē nisi mā p̄iuncta magnitudini z dispōnib: q̄litatiuis. con- stat aut mān̄ p̄mā aliā formā h̄re in p̄n: augmētatiōis. z in fine. alias etiā dispōnes fm̄ q̄s variatur esse essētie in ea: vñ breuiter: qz subm̄ augmētatiōis nō est tm̄ mā p̄mā s3 mā p̄mā: vt p̄iuncta forme subali a q̄ recipit diffōnez: z esse z ipsa forma subalis nō manet per totū motū. igr̄ ne- qz subm̄ aug: manet per totū motū. Le. li. (S3 z h̄ ipossi- bile) qd̄ ip̄s dnt (oz. n. saluare) p̄ totū motū (rōne z exi-

tia) subam (ei: qd̄ auget̄ z dinuitur) ¶ Nōn iuxta do- ctrinā Az. z p̄nt. 4. p̄hy. q̄ rarū est illud qd̄ h3 modicuz de mā sub multa extēsiōe. z dēsuz qd̄ h3 mltū de mā sub modica extēsiōe: rarefactio aut ē maioratio q̄titati in eadē mā. Et cōdēsatio est minoratio q̄titati in eadem mā. p̄pea iproprie dī rarefieri illud cui: p̄tes elōgātur in- uicez per subintroitum alteri: corpis: z iproprie dī cōden- sari illud cui: p̄tes appropinquāt p̄ recessuz alicui: corpo- ris ab illis. Jsto mō rarefit z cōdensat̄ spōgia aut lana. si enī cōprimat̄ sic q̄ fiat exit: corpoz subtiliū dī cōdensari si aut dimittat̄ nāe sue post p̄pressionem. sic q̄ p̄tes fiant magis distātes p̄ subintroitum aeris aut aq̄ dī rarefieri. ¶ Ex isto notabili segtur q̄ rarefactio nō est aug: n3 cō- dēsatio est dinutio p̄prie loquēdo de augmētatiōe z di- minutōe. qm̄ tā aug: q̄ dinutio est mot: ad quātitatē: s3 neqz rarefactio neqz cōdēsatio est mot: ad q̄titatē. igr̄ zc. p3 p̄na cū maiori ex doctrina. 5. p̄hy. z minor declatur ex eo: qz tā rarefactio q̄ cōdensa: pōt fieri p̄ solū motum alte- ratiōis: aut locale absqz acq̄sitiōe māe vel q̄titati. p̄rio- rēz rarefactio pōt fieri p̄ calefactiōem. z cōdēsatio per frigectionē in eadez mā oino sub p̄ori quan: sicut p3 d̄ aq̄ buliente q̄ per calefactiōem maiorat̄ in duplū. z p̄ frigi- dationē minoratur ad subduplum. hui: aut maioratio et minoratio est rarefactio. z cōdēsatio absqz acq̄sitiōe māe z quātitati. Scdō rarefactio z cōdensa: potest fieri p̄ so- lum motū locale. p3 de aere exiite in vesica. aut in doloio p̄ p̄p̄siōem. n. vesice cōdēsāt aer. z dimissionē nature sue ra- refit. si ēt doliū sit semiplenuz vino aer exiis in eo rarefit p̄ exitū vini: ne deī vacuū: z cōdēsāt per appositōem alte- rius vini: vt nō sit penetratio corpozū. ¶ Dd3 igr̄ q̄ rare- factio nō ē motus ad maiorē q̄titatē: n3 cōdēsatio ē ad minorē q̄titatē p̄prie loquēdo: sed ē mot: ad maiorita- tes vel minoritatē q̄titi. si. n. sit rarefactio vel cōdēsā: per actionē q̄litati p̄marū. talis mot: nō est aug: nec dinutio sed altera: terminata per rarū z dēsuz. q̄ sunt q̄litates cō- sequētes calidū z frigidū. p̄ Lōmē. 7. p̄hy. si at rarefactio z cōdēsatio fiūt p̄ solū motū locale. sic iterū nlls illoz motuz est aug: vel dinutio: s3 ē mot: localis terminat: p̄ vbi aut per sitū. in rarefactione. n. acquirīt maior situs. z in cōdēsatione minor.

¶ Hec autē tria sunt: quozuz vnum est quācti- cliqz partem maiorē esse eius quod auget̄ ma- gnitudinis. A. g. si caro carnis. Et aduenien- te aliquo. Et tertius vt saluetur quod augetur z maneat. Cuz generatur quidē enim aliquid simplr z corrumpitur nō manet idez. Quod autē augetur: aut alterat̄: aut minuitur manet idem. Sed tamē quidem passio aut magnitu- do nō manet eadem.

¶ Dis opionib: recitatis cum suis offensiuis z defensiuis Az. determinat vitatē. ponēs istā h̄nē. necesse ē augmen- tationē fieri aliquo adueniēte. Jsta p3 ex trib: cōditiōi- bus v̄e augmētatiōis. quarū p̄ma est. cuiuslibz qd̄ auget̄ quālibz partē augeri p̄pter istā cōditiōnē. nō v̄e augetur plāta vel aial. cui: aliqua ps nō auget̄ p̄pter egritudinez aut monstruositatē. vere aut auget̄ caro: si quelibz pars carnis fiat maior. z vere augetur sanguis z os: aut medul- la. si quelibz ps fiat maior. ¶ Scdā cōditio est. q̄ augmē: fiat aliquo adueniēte. s. substātiāl̄ ab extrinsecō. qd̄ qd̄ez p̄uertatur z resoluetur in nām aliti in maiores partes q̄ fuerunt. p̄pter quā conditionē ea que rarefiūt nō augen- tur: nec ea que cōdēsantur diminuiuntur: quia maiorat̄ur z cōdēsantur per solum motum alterationis: aut locales

quid sit zaru vt quito sit de usum

zaru feratū n̄ est aug: m̄ cōdēsatio z diminutio q̄ ut p3 in t. s. quātitatē z cōditiōm augmētā.

zaru vt cōdēsā: n̄ sit mot: ad quātitatē p̄prie loquēdo s3 sit mot: ad minoritatem i. minoritatē q̄titi

Videtur cōditiōm s3 v̄e augmētationis

sicut paraliticus 172/

33

q^d in augmentis partibus potest et partibus in parte
motus alimētū ab singulis partibus ista natura his
ab intrinseco
duplex et motus naturalis s^c ut ab extrinseco p^o 34

De generatione

absq^{ue} aduentu alicui^{us} extrinseci. ¶ 3° Aditio est q^{uod} maneat
auctū a p^{ri}mo ad finē sic q^{uod} sit in vtroq^{ue} termino idē numero
fm formā et fm eē. p^{er} p^{er}ea nihil auget in gnōne aeris ex aq^{ua}
nō q^{uod} auget aqua: q^{uod} corrūpit et nō manet in termino ad
quē: neq^{ue} auget aer: q^{uod} g^{er}at et nō p^{er}stet i termino ad quē. nō
ē mā p^{ri}ma: neq^{ue} corp^{us} cōe: q^{uod} nō manet sub vtroq^{ue} termi
norū fm formā: et fm eē: vt patuit. ¶ Per hāc aditionē
excludit Ar. gnōnē et corrūptiōnē nō solū ab augmētatiōe
s^{ed} et ab alteratiōe ponēs cōueniētiā iter alteratiōez et aug
mētatiōem di. q^{uod} cū aliqd simplr g^{er}at aut corrūpitur nō
māet sub vtroq^{ue} termino. cū aut alterat auget vel dimiui
tur manet sub vtroq^{ue} termino: nō t^{em} manet eadez passio:
neq^{ue} eadē magnitudo manet. n. q^{uod} alterat: sed mutat pas
siōez et qualitātē pcedēdo ab vna in aliā. sic q^{uod} auget mu
tatur fm quātitatē pcedēdo a minori in maiore. e^o autē
q^{uod} dimiuiuit mutat q^{uod}ritatē pcedēdo a maiori ad miorez
L. l. (Hec at tria sūt quorū vnū ē quācūq^{ue} ptē maiore eē
ei^{us} q^{uod} auget magnitudis. vbi g^{er}at. si caro) augeatur (car
nis) quelibz ps auget. 2° est (et adueniente alio) fit aug^{mentum}
(et 3° vt saluet q^{uod} auget et maneat cū g^{er}at. q^{uod} dē. n. simplr
aliqd aut corrūpit nō manet) cū aut alteratur et auget ma
net (idē) q^{uod} auget aut alteratur (s^{ed} t^{em} q^{uod} dē passio aut ma
gnitudo eadē non manet)

¶ Si itaq^{ue} erit predicta augmētatio continget
nullo adueniēte neq^{ue} manente augeri: et nullo
recedente diminui et non manere quod auget
sed oportet hoc saluare: subiecta enim est aug
mentatio talis.

¶ Ex p^{re}dictis cōditioib^{us} p^{ro}ph^{et}ia cōcludit scōdam opionē falsaz
eē di. q^{uod} si p^{re}dicta opio eēt vā q^{uod} aug^{mentum} fit cū aq^{ua} fit aer q^{uod} ē ra
rior. et fit dinu^{er} cū ex aere fit aq^{ua} q^{uod} est dēfior nō saluaretur
cōditioes augmētū: q^{uod} ponēdo illā opionē p^{ro}tingeret aug^{mentum}
nullo adueniēte. et p^{ro}tingeret dinutio nullo recedēte: q^{uod} ē
p^{ro} scōdaz cōditioez. p^{ro}tingeret et q^{uod} aug^{mentum} vel dinu^{er} nō mane
ret p^{er} totū motū a p^{ri}mo vsq^{ue} ad finē. q^{uod} ē p^{ro} tertiā aditioez.
arguat g^{er} sic. de rōne augmētatiōis et dimiuitiōis ē nō so
lū q^{uod} aucti quelibz ps augeatur: et dimiuiti quilibz ps dimi
nuatur: s^{ed} etiā q^{uod} aug^{mentum} fiat aliq^{uod} adueniēte. et dimiuitio ali
quo recedēte. et q^{uod} vtrūq^{ue} tā auctū q^{uod} dimiuitum maneat
in vtroq^{ue} termino. sic q^{uod} saluet per totū motū: s^{ed} p^{re}dicā opio
ponit augmētatiōnē fieri nullo adueniēte: et dimiuitiōez
fieri nullo recedēte. ac et q^{uod} nō manet auctū vel dimiuitū
p^{er} totū motū. g^{er} illa opio ē falsa. L. li. (Si itaq^{ue} erit p^{re}di
cta aug^{mentum}) vt illi d^{ic}it (p^{ro}tinget nullo adueniēte nō manēte
augeri. et nullo recedēte dinui et nō manere q^{uod} auget) et di
miuitur (s^{ed} bec saluare o^{mn}is) q^{uod} p^{re}dicta sunt de augmētatiō
ne (subta. n.) i. supposita (est aug^{mentum} talis) cū illis trib^{us} ad
itioib^{us}. ¶ Nōn^o q^{uod} illa opio reprobata colorez bz p^{ro}pter
duo icōueniētia que iducitur p^{ro} scōdaz cōditioē. et maxie
si adueniēs fuerit corporeuz p^{ro} icōueniēs ē q^{uod} pla corpo
ra seinuicē penetrāt in eodē loco: q^{uod} nō si requiritur nutrimē
tū adueniēs. et cuiuslibz q^{uod} auget quilibz ps auget p^{ro} p^{ri}maz
cōditioez. g^{er} nutrimētū igreditur tā ptes porrosas q^{uod} non
porrosas. si igreditur ptes porrosas. o^{mn}is q^{uod} penetret corpa
subtilia aerea vel aquea replētia porros ex quo porri sūt
pleni et nō vacui. ipolē ē. n. vacuū eē vt dem^{on}stratur. 4. p^{ro}ph^{et}
coz. si igreditur ptes nō porrosas. necē ē q^{uod} penetret illas
in eodē loco: sicut albedo penetrat dulcedinē i lacte. ¶ 2°
icōueniēs ē q^{uod} aliq^{uod} ē mot^{us} localis q^{uod} nō ē nālis nō violēt^{us}
p^{ro} p^{ri}ma. 4. p^{ro}ph^{et}. et p^{ro}bat illō seq^{uē} nā mot^{us} alimētū ad singulas
ptes corp^{us} aiati ē mot^{us} localis. et q^{uod} nō sit nālis. p^{ro} q^{uod} ali
mētū est mixtū iaiatū cui nō p^{ro}petit nāl^{is} nisi mot^{us} est i do
mināis in cor^{po} Ar. p^{ro} ce. nll^{is} at el^{is} mo^{us} nāl^{is} ad oēz d^{ic}iaz
positiōnū: s^{ed} t^{em} sursuz vl deorsuz: vt h^{ic} ibidē nō ē t^{em} mo
tus violētus ex q^{uod} aug^{mentum} est nālis: nō app^{ro} q^{uod} dē ē ibi violēt^{us}

et maxime q^{uod} nullū violētū p^{ro}pe^{ri}at: vt h^{ic} p^{ro} ce. cōstat autem
alimētū semp moueri ad ptes corp^{us} viuētis. ¶ Ad p^{ri}m^o d^{ic}
q^{uod} nō eodē mō augetur ptes porrose et nō porrose: q^{uod} par
tes nō porrose augent nō p^{ro} igressuz alti: s^{ed} t^{em} p^{ro} iuxta posi
tiōnē: ptes at porrose augetur p^{ro} igressuz alti: nō q^{uod} dē pene
trātis corpa subtilia replētia porros: s^{ed} illa expellētis ex
tra cor^{po} aiatum. talia. n. corpa aquea vel aerea facilr ce
dūt alimēto nō solū p^{ro} cōdēfatiōem: s^{ed} etiā p^{ro} extra missio
nem. ¶ Ad 2° r^{es} q^{uod} mo^{us} alimētū ad singulas ptes corp^{us}
est mot^{us} nālis et ad p^{ri}m^o dico q^{uod} loquitur de motu puenien
te ab intrinseco p^{ro} se. p^{ro} cū quo stat tale mixtū vl elm posse
ab extrinseco moueri nāl^{is} ad omnez d^{ic}iaz pōnis d^{ic}. n.
p^{ro}ph^{et}. 3. ethycoz. q^{uod} dupl^{is} fit mot^{us} nālis. v^{is}. ab intrinseco et
ab extrinseco p^{ro}ferēte vim passio. vapores. n. et exalationes.
dato q^{uod} sint de nā s^{pe}rica terre et aq^{ua} nāl^{is} mouetur sursuz
p^{ro} p^{ro}utē receptā a calido extrinseco. ferrū nāl^{is} mouetur
ad magnetē fm oēm d^{ic}iaz pōnū. et hoc iō: q^{uod} alterat a ma
gnete recipiēs ab illo vtutē motiūā ad oēm d^{ic}iaz pōnis
fm diuersitatē aspect^{us} magnetis. ¶ Ita est d^{ic} de alimē
to q^{uod} nō mouetur ab intrinseco ad aliquā ptem corp^{us} ai
ti: s^{ed} ab extrinseco. v^{is}. ab aia aut a parte organica alteran
te ipm alimētū. et attrahēte eū per virtutē impressam et
modo quo magnes attrahit ferrum.

¶ Queret autē aliquis. et quid est q^{uod} augetur: 34
vtrum cui apponitur aliqd: aut quod apponi
tur. A. g. si crus q^{uod} auget hoc fit maius: q^{uod}
autē auget cibus. Quare igitur non ambo au
cta sunt. Adius enīz quod apponitur et cui.
Quemadmodū et quādo miscens vinū aqua:
similr. n. plus vtrūq^{ue}.

¶ Circa p^{re}dicta Ar. monet et soluit vnū dubiū: vt p^{ro} in aug
mētatiōe auget alitū aut alimētū. v. g. cib^{us} apponitur
cruri. vt p^{ro} augeatur appositū alimētū. s. cib^{us} an alitūz cui
fit appō. v^{is}. cr^{us}: aut vtrūq^{ue} illoz. s. augēs q^{uod} est cib^{us}. et ipz
itus suscipiēs: q^{uod} est crus: et vt q^{uod} vtrūq^{ue} augeat: q^{uod} vtrūq^{ue}
maiorat. dicim^{us}. n. in mixtura vini cum aq^{ua}: q^{uod} tā aq^{ua} auge
tur q^{uod} vinū: q^{uod} vtrūq^{ue} fit mai^{us}. ita in augmentatiōe vt au
geri tā alitū q^{uod} alimētū. s. crus et cib^{us}: q^{uod} vtrūq^{ue} fit maius.
L. li. Queret autē aliq^{uod} q^{uod} sit q^{uod} auget. vtrū illō cui ap
ponitur aliqd. v. g. si crus sit q^{uod} augetur et vt q^{uod} sic (fit. n.
et h^{ic} mai^{us}. q^{uod} at auget cib^{us} est. q^{uod}re g^{er} nō ābo aucta sunt ma
ius. n.) fit id (q^{uod} appōitur). v^{is}. cib^{us} (et cui) fit appositio. s.
crus etiā maioratur (quemadmodū q^{uod} nūscetur vinum
aque. s^{ed} n. plus vtrūq^{ue}) appet facta mixtiōe q^{uod} p^{ro}us.

¶ Aut quoniā quidem huiusmodi substantia
manet: huiusmodi autēz p^{ro}. A. g. cibi. Quo
niāz et hic dominās dicit in mixtione: vt quo
niāz vinū. facit enim vini opus: sed non aque
vniuersa mixtura.

¶ R^{es}ndet p^{ro}ph^{et} ad istū dubiū. d. q^{uod} nō augetur cib^{us} s^{ed} crus
itendēs p^{ro} nē. in augmētatiōe augetur alitū et nō alimētū.
quā ipse tripl^{is} p^{ro}bat. Et p^{ro} sic. nihil auget nisi maneat in fi
ne: sed alitū et nō alimētū manet in fine. g^{er} t^{em}. t^{em} p^{ro}ia cuz
maiori p^{ro} cōditioez tertiā. et miōz est nota: q^{uod} māet crus et
nō cib^{us}: sicut g^{er} i mixtiōe dominās d^{ic} augeri. ita et h^{ic} crus
d^{ic} augeri. q^{uod} d^{ic}atur et p^{ro}uertit cibū in sui nāz. s. n. miscea
tur aq^{ua} vino. sic q^{uod} vinū p^{ro}uertat aquā in sui naturaz. vinū
dicitur augeri et nō aqua: q^{uod} vinū permanet faciēs op^{er} vi
ni et nō aqua. nō ergo tota mixtura augetur: sed t^{em} vinūz
vbi autēz nullū illozuz dominetur alteri. sic q^{uod} p^{ro}uertat il
lud in sui naturā. licz vtrūq^{ue} videatur mai^{us}. vtrūq^{ue} tamē
eoz auget. L. li. (Aut). i. r^{es}ndet (qm h^{ic} q^{uod} dē). s. cruris (ma
net suba. hoc aut nō) manet substātia. (v. g. cibi q^{uod} nō et hic

potest paulus et alius
uno incommutatio co
tra 2° conditionem

Vide q^{uod} aqua ad minimum vino in aqua in
vtrūq^{ue} s^{ed} t^{em} t^{em} in aqua

domnas dicitur augeri sicut in mixtione (ut quoniam vinum) augetur et non aqua (facit enim vini opus: sed non aqua) non etiam augetur (vniuersa mixtura) sed tamen vinum.

Similiter et in alteratione: quoniam si manet caro ens: et quod aliquid est. Passio autem aliqua existit eorum que se accidentium: que prius passio non existebat: alteratum est hoc.

Secundo arguit philosophus ad idem sic. ita est in augmentatio: sicut et in alteratio: sed in alteratio non alteratur additum: sed illud cui fit additum. ergo in augmentatio non augetur apponitur. sed illud cui fit apponitur. tenet ratio cum maiori a sufficienti simili: quoniam tamen alteratur quod augmetur: est verus motus. et tamen id quod alteratur: quod id quod augmetatur dicitur manere per totum motum a principio usque ad finem: et tamen qualitas que accritur per alteratioem: quod quantitas que accritur per augmentatioem est in fine motus et non in principio. in minor vero declaratur: quoniam cum alteratur caro ad caliditatem vel ad aliam passionem que dicitur additum in alteratioem non concedimus passionem ipsam alterari: sed ipsum subiectum. v. g. carnem cum ipsa caro sit per se ens et per se extrinsecus recipiens subiectiue tamen alteratioem quod passioem. ipsa autem passio non est subiectum passiois neque alteratiois cum sit de numero accidentium que sunt post alteratioem: et non ante. per alteratioem enim accritur passio: et non e contra: cum passio sit terminus alteratiois: non autem alteratur est terminus passiois. **L. li.** (Sicut et in alteratioem) contingit sicut in augmentatioem (si) per quod manet (caro est) per totum motum (et quod aliquid est) per se extrinsecus recipiens illud (passio autem existit aliqua eorum que sunt secundum se accidentium quod prius non existebat) constat autem quod (alteratum est hoc) v. g. subiectum et non passio.

Quo modo autem alteratum est: hoc quandoque quidem nihil passum: neque alterata est substantia: quandoque autem et illud. Sed alterans est principium motus in eo quod augmetatur et alteratur. in his enim mouens: quoniam et ingrediens generatur utique magis. et accipiens illud corpus v. g. si ingrediens fiat utique species oportet corruptum esse hoc patiens et mouens non in hoc.

Tertio arguit philosophus ad eadem rationem sic. illud augetur in quo est principium augmentatiois: sed in alio et non in alimento est principium augmentatiois. ergo alitum augmentatur et non alimentum. tenet ratio cum maiori. et minor declaratur supponendo quod in augmentatioem sunt duo alterantia. scilicet alterans alteratum. et alterans in alteratum. alterans non alteratum est anima vegetatiua: quod cum in omni motu sit dare mouens non motum: ut declarat. 7. et 8. physicorum. in hoc motu non appetit aliquid esse mouens non motum nisi anima vegetatiua. alterans autem alteratum est alimentum. scilicet cibum: est enim alterans in quantum ingrediens membrum. et alteratum in quantum recipit formam membrum. scilicet carnis vel sanguinis. corruptum enim et generatur magis quod primo erat. scilicet plus de carne vel sanguine. cum ex carne procederet et carne genita ex alimento sit maior caro. **I**ta distinctio premissa arguit illa minor sic. in illo est principium augmentatiois in quo est alterans non alteratum: sed in alio et non in alimento est alterans non alteratum. ergo in alio et non in alimento est principium augmentatiois. prima pars antea est nota: quod in quolibet motu illud dicitur esse principium quod est mouens non motum. secundo vero est de se euidens. quod in alio est anima vegetatiua: non autem in alimento cum sit mixtum inaiatum. alimentum enim ex quo recipit animam vegetatiua in receptioem forme carnis non habet animam vegetatiua. omne enim recipiens denudatur a natura recepti: ut habet videri. 2. de anima. **L. li.** (Quo modo autem) a principio quo ad alteratum est: quandoque quidem nihil passum est: neque alterata est eius substantia sic quod est alterans non alteratum (quandoque autem et illud) alterans alteratur (sed alterans est principium motus in eo quod augmetatur

et alteratur. in his enim. quod augetur et alteratur est (mouens) principium quod est anima (quoniam et ingrediens) cibum membrum (generatur utique magis et accipiens) est ipse cibum (illud corpus) quod habet membrum (v. g. si ingrediens fiat species). i. eiusdem nature: et species cum membrum (sed corruptum est per partes et mouens) principale quod est non motum (non in se). est. scilicet cibum sed in membrum. **N**on quod cibum ingrediens membrum non solum recipit formam membrum: sed et resoluitur in partes subtiles: et quod forma vocatur species et corpus? subtile species. **I**tem cibum ingrediens membrum fit species et species. **S**ed ideo dicitur: quod aliquid textus habet si cibum ingrediens fiat species. aliquid autem habet si fiat utique species. modo qualitercumque dicatur: per intentionem **A. z.** esse veram. **M**odus autem resolutionis in spiritum et spiritus est iste. quoniam in corpore viuente in animali perfecto sunt quatuor digestiones. quarum prima fit in stomacho: quoniam nutrimentum recipit in ore: aut per os. et mittitur ad stomachum in quo digerit in vnam subam albam que a medicis dicitur chylus. **2.** digerit fit in epate: nam chylus teritur per venas mesentericas in stomachum et epatam. vbi digeritur in vnam massam rubeam confuse continetur quatuor humores. scilicet coleram: sanguinem: flegma et melancoliam: que massa a medicis vocatur chymus. **3.** digerit fit in venis. nam a chimo separatur colera rubea per magna parte: et mittitur ad locum fellis per viam in epate ad hoc destinata. **N**igra vero mittitur ad splenem per venas ad se deputatas. **R**eliqua vero massa. v. g. sanguis cum flegmate mittitur ad venas magnas. et per eas ad venas capillares in quibus digeritur in sanguinem subtilem. **4.** vero digestio fit in membris: quoniam a venis mittitur ad singulas partes tam carnis quam ossis porrosas ad hoc inuente virtute attractiua per vegetatiue in quibus partibus separatur purum ab impuro. **P**urum enim conuertitur in membrum. et non purum extra mittitur per sudores. **E**x predictis sequitur primo quod in quolibet corpore viuente sunt necesse partes porrose. 2. necesse est quod prima est ex parte efficietis et matris: nam calor naturalis se nutriendo in corpore agit. et ipsum resoluendo porros facit. 3. necessitas est ex parte finis et forme: ut per illas fiat nutritio et augmentatio: ac etiam expulsio superfluitatum nocentium corpori aiato. **2.** sequitur quod in quolibet viuente sunt necesse due augmentatioes et nutritioes. quarum vna est propria. et alia impropria dicta. **N**utritio enim et augmentatio facta in partibus porrosis est propria dicta: quod illa fit per itus sumptionem conuersi in naturam illarum partium: sed illa que fit in partibus non porrosis est impropria dicta: quod fit solum per iuxta positionem nutrimenti ad illas. **3.** sequitur quod non solum vna: sed plures sunt augmentatioes state fortitudine caloris naturalis plus resoluens de nutrimento quod fuit deperditum quam vna augmentatioem facta: sicut isti porri replentur et clauduntur. ita alibi noui generantur actione caloris naturalis. ideo sicut istis repletis fit augmentatio: ita per aliorum repletionem de nouo generantur fit alia augmentatio. **4.** sequitur quod licet cuiuslibet quod augetur in infinite partes diuiditur: sed tamen finitas. **N**am ex quo quilibet pars porrosa continet infinite partes porrosas. et quilibet pars non porrosa continet infinite partes non porrosas non augetur alique partes porrose et non porrose nisi infinite huius partes augetur: sed quoniam alimentum precise in tot partes diuiditur: quot sunt superficies concaue totales partium porrosarum. et iste sunt tamen finite. ideo tamen in partes finitas re

Contra. (soluitur alimentum. predicta arguit. et primo quod in corpore viuente non sunt habet porri: quod non est ratio quare sunt magis in vna parte viuētis quam in alia cum actio caloris naturalis omnem partem viuētis indifferenter attingat: sicut cuiuslibet parti est approximatus. **2.** arguitur quod nutrimentum non mittitur ad singulas partes porrosas: quia nulle sunt partes porrose in carne extravenas ad quod alimentum non attingit cum eius delegatio solum fiat per venas. aliter augmentatio et nutritio esset dolorosa: quod non possit moueri alimentum ab vna parte porrosa in aliam partem porrosam extravenas: nisi fieret diuisio carnis. et par dolor. **T**ertio arguitur

in animali perfecto
sit 4^a digestio
in stomacho
in epate
in venis
in membris
et quod in stomacho
in epate
in venis
in membris
magis fit
V. bono dilo. partu.

34

De generatione

q̄ per h̄s repletionē porroz nō saluatur augmē: q̄ nun-
quā generatur plusq̄ est deperditū: q̄d arguitur sic: q̄ nū
quā mai⁹ q̄ est porz cū receptū non sit maius recipiente.
constat autem q̄ tñ est deperditum quantus est porrus.

¶ Quarto arguit q̄ non cuiuslibz q̄d augetur quelibet
pars auget: quia nō augetur pars nouiter icipiēs esse cuz
illa nō fuerit. Omne. n. illud q̄d augetur pus lugebatur
fm̄ philosophū. 6. p̄hysicoruz. neq̄ augetur pars porrosa
quia non p̄pter hoc q̄ porri sunt pleni alimēto: segtur q̄li
quā talē partē augeri: sed solum q̄ fit densior sicut nunc
augetur vas in repletiōe aque. ⁊ cōsequēter non augetur
aliqua pars nō porrosa. quia augmētatio partiū nō porro-
sarum depēdet ab augmentatione partiū porrosarum.

¶ Item in nutritione non quelibz pars nutritur. igitur
neq̄ in augmētatione quelibz pars augetur. patz p̄sequē-
tia: quia augmētatio p̄supponit nutritionē. Antecedēs
patz: quia nutritio nō est nisi restauratio deperditi. Stat
aut q̄ nō quelibz pars deperditur. igr̄ neq̄ quelibz nutrit̄

¶ Ad p̄mū dicit q̄ nō vbiq̄ in corpore viuēte sunt porri
s̄z ibi sunt. vbi ptes min⁹ resistūt caloz nālī. licz enī caloz
ille sit vbiq̄ in corpore. ⁊ quālz p̄te alteret: nō tñ q̄lz porro-
sam facit: sicut n̄z q̄libz resoluit p̄pter suā res̄. ¶ Ad
scōm cōiter d̄r q̄ oēs porri terminātur ad capita venarū
capillariū. ⁊ id p̄ eas ad singulos porros tā carnis q̄z ossis
nutrimētū p̄t delegari. S̄z q̄ istud videt̄ dubiū p̄pter
ossa in q̄bus nō sunt vene ē dicēdū q̄ si sunt duo porri in
carne vel in osse distātes a venis caloz nālīs regulat̄ ab

aīa facit porrū obloq̄ iter illos porros per quē trahitur
elm̄ ab vno porro ad aliū porruz. ¶ Ad 3^m negatur q̄ in
porris nō plus generatur q̄ ē deperditū: q̄ caloz naturalis
p̄tinue extēdit porros ⁊ facit eos maiores q̄ pus fuerint
id generat̄ plus in eis q̄ fuerit deperditū. lz non plus ge-
neret̄ q̄ sit porz. alr̄ eēt penetratio cōporz. porz igr̄ ē ma-
ior q̄n recipit elm̄ q̄n perdebat partem viuētis. ¶ Ad
quartū r̄ndetur q̄ Az. nō loquitur de partib⁹ que genera-
tur ⁊ corrūpūtur: s̄z de p̄tib⁹ que manēt p̄ totū motū: sicut
ipse exēplificat de crure. cuz aut̄ d̄r q̄ partes porrose non
augentur: sed tñ cōdensantur. illud negat̄. imo augent̄ p̄
cōtinuā extēsiōnez porrozū: nec est sile de vase: q̄ vas cō-
tinue fm̄ oēm suā sup̄ficiē est eiusdē extēsiōis. ¶ Et si ar-
guir̄ q̄ ex hoc nō fit maioratio toti⁹ viuētis: q̄ q̄tū exten-
dūtur porri tñ sūt p̄ximiores. ⁊ p̄r ptes itermedie nō
porrose sūt dēsiores. Dicat̄ ergo q̄ nō ōz porros fieri p̄xi-
miores: q̄n ptes itermedie ēt extēdūtur per calozē nālē.

¶ Et ad cōfirmationē dicitur q̄ solū cludit nō q̄libet
partē viuētis p̄prie augeri: s̄z tñ porrosas: q̄ soluz vbi est
deperditio: ibi est aug⁹ p̄prie dicta: que est per int̄ sup̄rionē
alimēti cōuersi in nām aliti. cōsilt̄ dicat̄ de diminutione
q̄ cuiuslibz q̄d dimiuit̄: quelibz ps dimiuit̄ p̄prie vel i-
proprie. illa. n. ps p̄prie dimiuit̄ q̄ fit minor p̄ deperditio-
nem alicui⁹ partis sue. illa aut̄ ip̄prie dimiuit̄. cui⁹ nul-
la ps ē deperdita: s̄z tñ aliqua alia cū qua pus faciebat ma-
iore extēsiōem eo mō quo dicim⁹ qualitātē remitti: quia
cōtinue pus cū alia faciebat maiore itensioem. ¶ Notā-
dum q̄ ea q̄ dca sunt de augmētatiōe p̄prie dicta partiū
porrosarū ⁊ ip̄prie dicta partiū nō porrosarū itelligēda
sunt fm̄ cōez modū loquēdi medicorū ⁊ modernorū p̄hī-
losophorū: q̄ itētioem ⁊ cōmēt. dicā in sequēti lectione.

35

¶ Quoniam autē de his quesitū est suf-
ficiēter opz questionis tentare solu-
tionez iuenire. Saluātes manere id
quod augetur ⁊ adueniente aliquo
augeri: recedente autem diminui. adhuc autē
quodcūqz signum sensatū: aut maius: aut mi-

nus generatum est. ⁊ non vacui esse corpus:
neq̄z due magnitudines in eodē loco neq̄z in
corporeo augeri.

¶ Ista est scōda ps hui⁹ capti in qua p̄bus in sp̄ali r̄ndet ad
q̄onē p̄ncipalr̄ itētā de cā. ⁊ mō augmēti postq̄ ad cā r̄n-
dit in cōi ⁊ p̄fuse. facit q̄ Az. 2°. q̄n p̄mo mouet difficulta-
tē circa cōditiōes augmēti. ⁊ soluit eā. ibi (Suscipiēdū
igr̄) Quantū ad p̄mū ē magna difficultas circa conditio-
nes augmēti affirmatiuas seruatis cōditiōib⁹ necessariis.

¶ Tres. n. sunt cōditiōes augmēti affirmatiue sup̄ius noīate
vz. q̄ auctuz p̄maneat a p̄n⁹ ad finem. ⁊ q̄ auget̄ aliquo
adueniente: sicut dimiuit̄ aliquo rece^o. ⁊ q̄ illi⁹ q̄libz ps
auget̄ tpe augmētatiōis: ⁊ tpe dimiuit̄ q̄libz ps dimi-
nuatur. Cōditiōes negatiue ēt sunt tres. q̄rū prima est q̄
augmētatio nō fit per vacuū: q̄ p̄batū nullū vacuū esse

4°. p̄hysicorū. scōda cōditio est q̄ aug⁹ nō fit p̄ corporuz pe-
netrationē: q̄ p̄batū est ibi q̄ nō p̄t eē plura corpora in
eodē loco. 3° cōditio est q̄ aug⁹ nō fit aliq̄ icorporeo adue-
niēte fm̄ q̄ supra dem̄ratū est cū mā p̄ q̄ est subz tā gnō-
nis q̄ aug^o nō possit eē p̄ se ex̄is oīo absq̄ loco neq̄ p̄t
eē p̄ se ex̄is in loco sepato a loco sensibili n̄z p̄t eē i loco
sensibili p̄ acc̄is. sic tñ q̄ sit p̄ se ex̄is ⁊ nō ps alicui⁹ sensi-
bilis: s̄z tñ ibibita corporib⁹ sensibilib⁹ eo^o quo aer vl̄ aq̄
imbibit̄ sp̄ogie. Est ergo difficultas p̄p̄ repugnātiā dicta-
rū cōditionū. si. n. aug⁹ nō fit p̄ vacuū: neq̄ p̄ corporū pe-
netrationē neq̄ aliquo icorporeo segtur q̄ nō cuiuslibet
q̄d auget̄ q̄libz pars auget̄: aut q̄ aug⁹ nō fit aliquo adue-
niēte extrinsecō q̄ sunt opposita cōditionū affirmatiuarū.
Le. li. (Q̄n aut̄ quesitū est de his suffi^o) determinatuz q̄
ad augmētationē p̄tinet lz in gn̄ali opz ⁊ q̄onīs p̄ncipalr̄
itētē (tētare solonem iuenire) magis in sp̄ali. saluātes q̄
de cōditiōes affirmatiuas cū negatiuis ipsius augmen-
tatiōis. vz. (manēte eo q̄d auget̄. ⁊ adueniente aliquo au-
geri ip̄m aiati recedēte aut̄ diminui adhuc aut̄ s̄z q̄d cū
q̄ signū sensatū) ip̄s^o aiati (aut mai⁹) in augmētatiōe (a^o
min⁹) in diminutiōe (gn̄atū ē. Et tūc vacuū eē corp⁹ neq̄
in eodē loco erunt due magnitudines: neq̄ in corporeo
augeri) aliqd̄ p̄tingit. ¶ Notandū q̄ aiati corp⁹ augmē-
tabile ⁊ dimiuit̄ h̄z duplices p̄tes. vz. q̄litatiuas q̄ sūt
mā ⁊ forma ⁊ q̄titatiuas que p̄ponūtur ex mā ⁊ for^o: sicut
est caro ⁊ os: man⁹ ⁊ caput. ptes aut̄ qualitatiue sunt sen-
sate ⁊ p̄cipiūtur a sensu exteriori. q̄n ergo d̄r q̄ cuiuslibz
q̄d auget̄ quelibz pars auget̄: nō itelligit̄ de partib⁹ non
sensatis: s̄z tñ de p̄tib⁹ sensatis: q̄ p̄prie non augent̄ ptes
q̄litatiue: s̄z tñ q̄titatiue corporis aiati. Et d̄n̄r signa par-
tes q̄titatiue: q̄ seipsas significāt. ⁊ p̄ sui augmētuz toti⁹
aiati augmētatiōem designāt.

¶ Suscipiendus igitur causam determinātes
p̄ri⁹ vnumquodqz. quoniaz anomiomera au-
gentur cum omiomera augentur: componit̄
enim ex his vnumquodqz.

¶ Pro solone hui⁹ difficultatis Az. facit tria. Nā p̄mo po-
nit duas distinctiōes. scōdo duas cōclūsiōes ibi (Quādocū-
qz igr̄) Tertio mouet ⁊ soluit dubitationes ibi. (Querēt
aut̄ aliqs) Prima distinctio est ista. q̄ p̄riuz aiati q̄dā sunt
omiomere. i. hōgenee ⁊ eiusdē rōnis per totū. q̄dā autem
anomiomere etherogenee. i. diuersarū rōnū in suis parti-
bus. ps omiomera ē illa q̄ est eiusdē d̄noīatiōis p̄ totū: vt
caro ⁊ sanguis: q̄ q̄libz pars carnis est caro. ⁊ quelibz ps
sanguis ē sanguis. loquēdo d̄ partib⁹ quātitatiuis. ps aut̄
anomiomera ē illa que nō est eiusdē d̄noīatiōis p̄ to^m.
vt man⁹ ⁊ caput. cū nō quelibz ps man⁹ sit man⁹: nec q̄lz
ps capitis ē caput. p̄ aut̄ h̄ distin^o vt sciat̄ ptes anomio-
meras augeri cū augentur partes omiomere ex eo: quia

36

Vide in q̄ p̄nter fiam
porrū in q̄ n̄ z

Vi. q̄ sit v̄mbus porz
magis ut p̄o. mi.

¶ Notandū q̄ aiati corp⁹ augmē-
tabile ⁊ dimiuit̄ h̄z duplices p̄tes. vz. q̄litatiuas q̄ sūt
mā ⁊ forma ⁊ q̄titatiuas que p̄ponūtur ex mā ⁊ for^o: sicut
est caro ⁊ os: man⁹ ⁊ caput. ptes aut̄ qualitatiue sunt sen-
sate ⁊ p̄cipiūtur a sensu exteriori. q̄n ergo d̄r q̄ cuiuslibz
q̄d auget̄ quelibz pars auget̄: nō itelligit̄ de partib⁹ non
sensatis: s̄z tñ de p̄tib⁹ sensatis: q̄ p̄prie non augent̄ ptes
q̄litatiue: s̄z tñ q̄titatiue corporis aiati. Et d̄n̄r signa par-
tes q̄titatiue: q̄ seipsas significāt. ⁊ p̄ sui augmētuz toti⁹
aiati augmētatiōem designāt.

*Sub quid paulus intelligat per partem
manualem et quid per partem spirituales*

partes anomiomere pponuntur ex partibus omiomeris. cō
ponitur. n. tā manus q̄ caput ex carne osse et sanguine. iō si
aug. in carne osse et sanguine necio fit et aug. in manu et in
capite. Le. li. (Suscipiendū igitur cā) soluedi motā difficul
tatē (determinātes pus) 2° quoz est (vnū q̄dez qm̄ ano
miomera augētur cū omiomera augentur. pponit. n.) ex
his omiomeris (vnūquodq̄) anomiomerū.

Deinde quidē caro et os et vnaqueq̄ talium
partium est duplex. Quemadmodū et aliorū in
materia specie habentū. Etenim materia dicit
et species caro aut os.

Secunda distinctio. q̄ tā homogeneorū q̄ etherogeneorū.
et oīuz aliorū habentūz specie in mā duplex ē pars. i. for
malis et materialis formalis pars ē forma subalis eius: et
quelibz eius pars. sed mālis ps est tota materia eius: et q̄
libz pars illi^o materie. verbi grā. os: caro: manus et caput
lapis et hō diuiditur in duo. quoz vnū est forma. et reli
quuz materia: et quodlibz istorū est ps eius a qua ipsuz to
tum denomiāf. nihil enī per solā formā. aut per solā ma
teriā diceretur hō aut lapis: caro vel os: man^o aut caput.
Aliter pōt hec fieri distinctio et magis ad lram. dicēdo q̄
caro et os: et vnūquodq̄ habēs specie in mā duplr accipitur.
vz. fm formā et fm materiā. Caro fm formā est forma sub
stāialis carnis. et caro fm materiā est mā carnis: sicut enī
fm dentes dicit illud qd̄ habz dētes albos. Ita caro fm
materiā pōt dici mā carnis: et caro fm formā pōt dici for
ma carnis. Le. li. (Deinde) dicimus (q̄ caro et os et vna
queq̄ partium talium ē duplex. quēadmodū et aliorū in ma
teria specie habentūz. et enī materia dicit et species) .i. for
ma in quas diuidit. et ex q̄bus cōponitur (caro aut os.)

Notandū q̄ omiomerū dicit ab amos qd̄ est vnūz. et
omeros qd̄ est natura. i. vnus nāe. p̄pterea caro os et la
pis et hō dicuntur omiomera: qz sunt eiusdē nature in oib^o
suis partib^o. anomiomerū autē dicitur ab anos qd̄ est di
uersuz: et omeros qd̄ est nā. i. diuerse nature. p̄pterea ma
nus et caput. hō et hō dicuntur anomiomera. i. diuersaz na
turaz in suis partib^o. Ideo p̄ma distinctio vadit nō solū
cōtra antiquos dicētes omnia esse eiusdē rōnis: sed et cō
tra modernos asserentes carnē et os: manus et caput et pe
des esse eiusdē rōnis subalis. et q̄ nō specificē differūt: s̄
tm̄ accidentalr: sicut for. albus. et plato niger. Secūda
autē distinctio p̄cedit nō solū cōtra antiquos nō ponētes
aliā formā in mā q̄ formā accidentālē: sed etiā 3° Auicē.
et lynconiensēz dītes formā esse totā quiditatē et substan
tiaz rei. vnde Auic. p̄mo p̄physice sue dicit. q̄ si forma do
mus possz existerē separatiz a lapidib^o et lignis illa veri^o
esset dom^o: q̄ dom^o scā ex lapidibus et lignis. et idez dicit
Lynco. p̄mo posteriorū. Az. aut vult scōo p̄physicorū. ne
q̄ materiā neq̄ formā esse totā subaz rez. sed vnūquod
q̄ compositū nāle fieri ex duabus naturis. quarū quelibz
bet est suba simplex. et pars substātie cōposite. per quarū
vnā ipsuz cōpositū dī in potētia. et ista ē materia. et p̄ alias
dicit ens in actu. et ista ē forma subalis.

Qualecūq̄ igitur partē augmētari. et adue
niente aliquo fm̄ quidem specie est cōtingens
fm̄ autē materiā non est.

36

Portet autē intelligere quemadmodūz si ali
quis mensurabit eadez mensura aquā. Sem
per enī aliud et aliud quod generatur. sic vti
q̄ augmētatur materia carnis: sed nō partiu
cūq̄ aliquid aggeneratur. Sed hoc quidem
defluit: hoc autē aduenit. Forme autē et cui

cūq̄ specie particule:

Istis distinctiōibus p̄missis Arist. ponit duas cōclusio
nes. quarū p̄ma est ista. cuiuslibz qd̄ augetur. quelibz ps
augetur fm̄ formā et nō fm̄ materiā. Secūda cōclusio.
augmēt^o fit aliquo corporeo adueniēte cōuerso in nāz au
cti. ibi (Magis qd̄) per 2° cōclusiones soluit difficultas
et tollitur icōueniētia illa duo adducta cū dicebat. si aug
mētatio nō fit per vacuum neq̄ corporeā penetrationēz
neq̄ aliquo adueniēte icorporeo. sequitur vnūz istorū duo
rum: aut q̄ nō cuiuslibz augetur quelibz pars auget: aut
q̄ fit augmētatio nullo adueniēte extrinseco. p̄ p̄mā con
clusionē tollitur primū icōueniens. per scōdam remouet
2° icōueniens. ex hoc soluta est difficultas dicēdo nullū
illorū sequi. Primā cōclusionē Az. arguit inductiue tā
in hōgenicis q̄ in etherogenicis assignās modū augmēta
tionis di. q̄ oz sic intelligere augmentū. quēadmodū si ali
quis mēsuraret aquā eadē mētura vt eodē vtre corei: qz
si ab eodez vtre flueret et reflueret aqua semp alia et alia
aqua eēt in vtre: sicut cōtinue alia et alia flueret et reflue
ret. ipsum tamē cōtinēs aquā cōtinue maneret idē. sic vti
q̄ cū augmētatur caro mā carnis fluit et refluit. for^o aut
carnis cōtinēs hō materiā semper māet eadē. et sicut cui
libz parti vtris cōtinue iest alia et alia aqua nō scā alieta
te in parte illa. ita cui libz parti forme carnis cōtinue con
iūgitur alia et alia materia carnis absq̄ substāiali varia
tione talis partis. causa igit p̄pter quā augetur caro non
est: qz mā augetur cū non maneat eadē materia numero
per totū motū: sed quia forma augetur: qz eadez numero
absq̄ corruptione alicuius partis sue manet a p̄ncipio vs
qz ad finē maiorata semp in plī materia. Intēdit ergo
p̄hs hāc rationē. quocūq̄z dato qd̄ augetur cuiuslibz par
tis eius forma augetur: et nō materia. igit cuiuslibz qd̄ au
getur partis eius forma augetur fm̄ formā et nō fm̄ ma
teriā. p̄z cōsequētia ab vno cōuertibili ad reliquū. et ante
cedēs est verū. igit et p̄hs loquendo semp de parte q̄ti
tativa. Le. li. (Quantūcūq̄ igit partē augmētari) ad aug
mentū toti^o (et adueniēte aliquo fm̄ specie) .i. formaz (q̄
dem est cōtingēs. fm̄ materiā aut nō est. opz aut̄ intellige
re) augmentū (quēadmodū si quis mēsurabit eadē mē
tura aquā. semp enī aliud et aliud qd̄ generat) .i. semp est
alia et alia que fluit et refluit (sic aut̄ cuz augmētatur) caro
(mā carnis) nō manet eadē (et nō cuiūq̄) parti ipsi^o ma
terie aliqd̄ (adgenerat) tāquā ei qd̄ manet per totū mo
tū (Sed hoc qd̄) .i. vna pars materie defluit (hoc aut̄)
.i. alia pars materie (aduenit. forme aut̄ et specie cuiūq̄z
particule) cōtinue alia mā aduenit. Dicit ergo p̄hs q̄cūq̄z
partē augmētari: et adueniēte aliquo ad denotādum am
bas cōclusiones iā nominatas.

In anomiomeris autēz hoc magis manife
stum. A. g. in manu quoniam p̄portionaliter
auctuz est. materia enim alia ens a specie ma
nifesta magis hic q̄ i carne et omiomeris. Iō
et mortui magis vident esse caro et os: q̄ bra
chium et manus.

37

Secūdo arguit p̄hs eandē cōclusionē in etherogenicis in
q̄bus est magis manifestuz materiā distinguī a forma q̄z
in hōgenicis. vbi grā in manu que p̄portionalr augetur cuz
suis partib^o. magis apparet distinctio materie a forma q̄z
in carne: et rō est h: qz sicut trāsmū^o dat cognoscere mate
riā. ita operatio facit scire formas: sed magis manifesta ē
operatio manus q̄ operatio carnis. igitur magis est ma
nifesta disti^o materie a forma in manu q̄z in carne. tenet
p̄na cuz maiori per Az. in multis locis. et minor ē euidēs.
Nā operatio man^o est in mā extranea mouendo corpora

Quare caro mortui magis videtur caro quam manus brachium etc.

extrinseca. operatio autē carnis est in mā itanea resolues
intrinsecū alimentū in naturā carnis. Et ista est causa pro
pter quā caro mortui magis videtur caro et os mortui ma
gis videtur os: quā manus et brachiū mortui: quia nō est ita no
tum carnē mortuā non eē carnē: sicut manū mortuā non
esse manū: nec est ita notū. os mortuū nō eē os: sicut bra
chiū mortui nō esse brachiū: et ratio ē assignata: quia sicut
his viuētibus nō est ita manifesta operatio carnis et ossis
sicut manus et brachy. ita eisdē mortuis nō est ita mani
festū operationē carnis et ossis pisse: sicut operationēz ma
nus et brachy. s. tñ itentioēz pbi mortui nihil taliū sunt:
et nihil taliū hnt: quia sicut oculus mortuū nō est oclū nisi eg
tuoce vt ipse. z. testat de aia. ita fm eū caro mortua nō est
caro: nec manus mortua nō est manū nisi equoce. ¶ In
tendit ergo pbs oñdere q in etherogeneis est magis ma
nifestū q in homogeneis q cuiuslibz qd auget quelibet
pars auget fm formā: et nō fm materiā. Nā in etheroge
neis est magis manifestū formaz distingui a mā q in hō
geneis: s. in hōgeneis ē mani^m q cuiuslibz qd augetur q
libz pars auget fm formā. et nō fm materiā: vt iaz ostē
sum est. igit illud est magis mani^m in etherogeneis. Le. li.
(In anomomeris autē). i. in ptibus dissimiliū rōnuz (est
hoc magis mani^m) qd dcm est in cōclusionē (v. g. manu:
qm ppor^o auctum est) organū manus (materia eniz ma
nus q sit alia existēs a spē). i. a forma est (manifesta ma
gis h q in carne: et omiomeris). i. in alijs cōsimiliū ptuz
(ideo et mortui magis videtur eē adhuc caro et os q ma
nus et brachium)

¶ Quapropter est quidem sic quantificāz car
nis auctum: est autem vt non. Secundum spe
ciem quidē enim quodcūqz aduenit scdm ma
teriam autē generatū est non.

¶ Sed dubitatur: quia caro et os vere augentur. et tam ca
ro q os est materia manus ex quo manus cōponitur. ex
his igitur talium etherogeneoz quilibz pars augetur
tam fm materiā q scdm formaz. ¶ Respondetur q
duplex est materia fm cōment. secūdo phylicozum. s. pri
ma et scda materia. pma est illa que ē pma via composi
tionis et vltimū via resolutionis. materia scda est illa que
pōnitur ex pma materia et forma substāiali. nō ergo lo
quitur Az. de materia secūda: sed materia pma. cōstat. n.
q si manus auget: caro augetur que ē materia scda eius
dem. Et si caro auget quelibz pars quātitatiua illius au
getur q est mā scda carnis. ipsa at materia simplex nō au
getur que est pma materia. quia nō manet eadē numero p
totū motum: sed cōtinue fluit et refluūt sub forma. ¶ Ex
ista cōclusionē cū sua pbatōne Az. ifert q cuiuslibz qd
auget quelibz pars aliquo modo auget: et aliquo mō non
augetur: p. quonā cuiuslibz talis quelibz pars auget s. z
formā et nō auget s. z materiā. loquēdo igitur de eo qd au
getur p se p seitate terty modi: et de parte quātitatiua p. z
q cuiuslibz q augetur quelibz pars auget fm formam.
Le. li. (Quapropter est qdē sic). i. vno mō ptingit q (qd
cūqz carnis auctū est). et alio mō (est autē vt nō fm spem
enī cuiusqz aduenit augmēt^o fm materiā aut nō) ¶ No
tandū fm cōmēt. pmo cōmēt. i. 7. q Alex. asseruit dictū
illud Az. quelibz pars aucti augetur fm mā. et non fm
formā nō esse coactioē probatū: sed quia pauciora icōue
nientia videtur seq ad hoc. et ideo dicebat Alexander: q
augmētatio fit fm materiā et nō fm formā si fit per addi
tionē alicuius adueniētis. tūc. n. fit augmēt^o per accumu
lationē aduenientis cum eo cui aduenit. cōstat autē q ac
cumulatio nō est nisi fm partes materie. et per psequens
augmētatio fit per mā. Et ad hoc adducit ex^m Aris. di.
q augmētatio fit per modū mixtionis aque cū vino que

mixtio sine dubio est fm partes māe et non forme. Tunc
reprehēdit cōmēt. di. q p^o magister nihil dixit absqz forti
pbatōne. vocat. n. cōment. Aris. magrū pmi: quia iter
omnes pbs fuit pmius sciēs et cognoscēs modum docen
di. scia enī est habitus acq̄situs p demōstratiōem: vt habet
p posteriorū. modo nullus pbs ante Aris. aliqd p demō
stratiōē sciuit. modus autē docendi est ab vniuersalib^o ad sin
gularia: et a magis cōmunib^o ad minus cōmunia: vt mani
festat in plo. phylicozū. nullus autē pbs ante Az. hūc mo
dū habuit: vt colligit a cōmēt. in eodē plogo di. q nō fu
it dignus: vt antiquozū libri scie Az. pars sint aut princi
piū. Et q fortis fuerit pbatō Az. p. z. q in additiōe alicu
ius ad aliud: aut fit vñū aut nō fit vñū. si nō fit vñū ni
hil augetur quia nō antiquū nec nouū: si fit vñū certum
est qd nec additū: nec cui fit additio augetur: nec etiaz cō
positū ex his: quia nō fuit fm se totū neqz fm aliquam eius
partē fm quā possit dici augeri. Lū autē fit mixtio aque
cū vino certū est nullū illozū augeri. imo quodlibz illoz
corrūpi per diuisionē amborū in minutas particulas. et s
si nullū illozū alterū a predominio conuertit in sui nām.
si autē aqua cōuertitur in vinū aut ecōtra iteruz nō est va
augmētatio: sed tñ gnō et corruptio eo mō quo ptingit q
ex aqua gnātur aer. vt ipse Az. supius exemplificauit.

¶ Scdo notādum q illa ppo. aug^o fit fm formā. et nō fm
materiā: aut fm partes formales et nō materiales. hz ml
tas expōnes. Quaruz pma est Alberti hic et in suo li. de nu
trimēto et nutritibili. di. q quedā sunt partes viuētis gene
rate ex humido seminali: et iste partes sunt fm formaz q
manet et augetur. Alie vero sunt generate ex humido nu
tribili. et iste sunt partes fm materiā que pprie nō augen
tur: sed fluunt et refluūt. hūc moduz expōndi secuti sunt
multi dicētes q partes habētes humidū radicale conti
nue manēt: quia in eis sustētatur vita. partes autē habentes
humidū cibale: quia dātur ad cōfortandū humidū radi
cale cōtinue fluūt et refluūt. et iō fm istas que dicuntur ma
teriales nō est augmētatio: sed fm alias q sunt formales
est augmētatio. ¶ Ista expō nō videtur de mēte pbi: quia
partes generate ex humido seminali sunt cōposite ex cō
trarijs iuicē agētib^o et patiētibus. ita q in ipsis calidū na
turale agit in humidū ipm resoluēdo et corrumpēdo ali
quali. Et ideo videt q iste partes nō possint manere ce
dem penitus per totuz tepus ipsius aug^o. ppterea dicit
pbs ipsum humidū cōtinue fieri minus purū. ad denotā
dum ipsuz corrūpi. et humidū cibale loco illius generari.
Deinde si manet ptingit sic q nulla eius pars corrū
pitur: neqz aliqua pars ei^o generat. sequitur q nō fiat aug
mētatio fm illā partē: quia semp manet eiusdem quātitiatis
et sic nihil augeret: quia nō pars formalis nec materialis. et
cōsequēter nō cōpositū ex illis. ¶ Scda est expō Egli
dy. di. q pars s. z formā est illa que separata a toto pōt in
operatiōem totius. et sic quelibz pars que pōt alimētū cō
uertere in sui nām est pars fm formam. illa vero est ps
fm materiā que separata a toto nō haberet operatiōem
totius ppter suā paruitatē. et talis est quelibz que nō pōt
cōuertere alimētum in sui naturā. fm ergo pma partem
fit augmētatio. et nō fm aliā. ideo aug^o fit fm formā. et nō
fm materiā. ¶ Dūc modū expōndi alij sequētes dicūt
q i corpe viuēte sunt partes actuales et potētales: actua
les sunt ille que separte a toto possent p se seorsuz existere
p tps: et p se eēt sensibiles: et iste dñr ptes formales s. z q
fit augmētatio. ptes autē pōles sunt ille q separate a toto
non possent per se videri: n. p tps seorsuz existere: s. z statū
puerterent in cōtinens: et iste dñr partes māles s. z quas
nō fit augmētatio. ¶ S. z. s. sint. a. b. due ptes fm māz ex
qbus fiat vna pars s. z formā. s. c. et seq^o q c. non auget. ex
quo nulla eius ps auget. pposito. n. q. c. sit vñū minimum

Videtur q in humidū radicali corrūpitur in vñū
pbatōnem alibi etc.

materiale. et sequitur quolibet partem esse partem secundum materiam: et sic patet quod c. non augetur: ita nec d. tate quantitatatis et non nullum positum ex c. d. augetur. quo concessio sequitur quod nihil augetur: quod non pars secundum materiam: nec pars secundum formam. 30. n. 3. p. 3. et omne augetur partes etherogenee: quod augetur partes heterogenee. et si non augetur partes heterogenee non augetur partes etherogenee: quod partes etherogenee opponuntur ex partibus homogeneis. s. partes formales opponuntur ex partibus materialibus. ergo partes formales non augetur si non augetur partes materiales. 31. exp. est. q. in corpore viuente sunt duplices partes. v. s. heterogenee: et etherogenee. partes heterogenee sunt partes secundum materiam. s. caro. et os secundum quas non fit augmentatio: quod fluunt et refluunt. partes autem etherogenee sunt partes secundum materiam. s. manus et caput secundum quas fit augmentatio: quod manet per totum tempus vite corporis aiat. dicuntur autem formales iste: quod determinat sibi formam et organizationem: non autem alie: ac etiam quod iste componuntur ex illis secundum philosophum. Dicuntur autem stat quod partes quantitatie componentes hnt rationes materiae. et ipsam totum compositum habet rationem forme: ut determinat Aristoteles. et omnia. 2. physicoz. 32. Sed ista exp. oino dicit determinatio: ni Aristoteles. di. bic. q. partes anomiomere ideo augetur: quod augetur partes omiomere. Et rationes assignat: quod partes anomiomere componuntur ex partibus omiomere. Lomet. aut dicit quod primo hnt que scienda sunt de augmento est quod aug. iuenitur primo in partibus consimiliu partiu. et non iuenit in istru. nisi mediatis consimilibus. non igitur augetur manus vel pes nisi augetur caro vel os. Neq. valz si dicat quod partes heterogenee hnt augetur: s. non quolibz pars heterogenea: quod aliqua est que generat vel corrumpit: aut est non porrosa: quod non augetur. quolibz autem pars etherogenea augetur in augmentatione totu. ita quod aliqua caro augetur. et aliqua non. aliquid os augetur: et aliquid non: sed non datur aliqua manns quod non augetur. si altera man. augetur: neq. datur aligs pes qui non augetur si alter augetur. 33. Contra. si aliqua caro augetur quolibz medietas illius augetur: et quolibet medietas medietatis. et sic in infinitum. igitur non datur aliqua caro que non augetur. si caro cuius est illa pars augetur. dicit enim philosophus in lra. q. sicut mesure corei et cuilibz partiel. continue alia et alia aqua fluit et refluunt: ita forme et cuilibz partiel eius continue alia et alia materia aggratur. et ex hoc concludit quod quolibz pars aucti augetur secundum formam. 34. expositio est 30. biridani et marfilij de ignem. di. q. in corpore viuente sunt duplices partes. v. s. porrose et non porrose. partes porrose sunt partes formales secundum quas fit augmentatio. Et partes non porrose sunt partes materiales secundum quas non fit augmentatio. et ratio taliu denoiationu est: quod partes porrose sunt actu sensibiles. partes vero non porrose sunt insensibiles propter paruitate. cui igitur forma det esse actuale et sensibile. materia autem sit insensibilis partes porrose dicuntur formales. et partes non porrose dnt materiales. 35. Ista expositio primo deficit in denoiatione: quod partes non porrose pot. dnt sunt formales: quod porrose. di. n. Lomet. 2. de aia. q. si aliquid duo iuice paratur: quozum vnuz altero est perfecti. id quod est perfecti. t3 locu forme. et quod est imperfectus tenet locu materiae: s. partes porrose sunt min. perfecte quod partes non porrose: quod sunt diminute expectates perfici per nutrimentu. partes autem non porrose non sunt diminute: neq. propter eas apponit alimentu. 36. deficit in fundameto denoiationis. si enim forma dat esse actuale: et partes non porrose habent eque bene formam. et ita perfectas: sicut partes porrose. igitur eque bene partes non porrose sunt partes formales sicut partes porrose. 37. deficit in materia et in supposito. Na hec opinio presupponit formam substantiale dare esse sensibile. et quolibz parte porrosam maiore esse quod sit aliqua pars non porrosa: quozum quolibz est secundum materiam. non. n. forma subalis dat esse sensibile ex quo non sentitur per se: nec per accns ab aliquo sensu ex-

teriori: ut colligitur a philosopho 2. de aia. non etiam quolibz parte non porrosa est quolibz porrosa maior: ex quo aliqua non porrosa pot fieri non porrosa. Ex hoc non sunt magis sensibiles per se loquedo partes porrose: quod non porrose: cuius aliquid porrosa sit eque insensibilis sicut aliqua non porrosa certa data. et aliquid non porrosa sit eque sensibilis: sicut certa signata porrosa. 38. Quarto deficit hec opinio ab intentione Arist. quoniam data illa sequitur quod nihil augetur: quoniam non augetur pars quod generatur ex alimento secundum hanc opinionem: neq. pars porrosa recipiens: cui non sit maior quod primo erat nisi per rarefactiones: sicut non augetur pinta dato quod vinuz implet illam conuertetur in stannu. Et sic non augetur totu compositu si nulla eius pars augetur. uno non pot vitare h opinio quoniam eque bene augetur pars non porrosa: sicut pars porrosa: quod accipio vna partes porrosam que sit a. et vna parte non porrosam terminatas ad superficiem cocaua a. que sit b. et pars quod sicut ex a. et parte genita sit vnum totuz. ita ex b. et eadez et parte genita: vel ex aliquid parte illi sit vnu totu. igitur non est ratio quare magis augetur a. quod b. 39. Ite augmentatio est motus ad quantitatem: sed per transmutationem factam in partibus porrosis. nulla pars acquirit quantitatem. igitur nulla est augmentatio corporis viuentis. t3 omnia cum maiori. per Aristoteles. 5. physicoz. et minor est nota inductiue: na pars quod nouiter generatur non acquirit aliquam quantitatem: sed tamen formam substantiale. non etiam pars porrosa vel non porrosa. siue rarefiat. siue no: quod forma illius non acquirit nouam materiam secundum istam opinionem. igitur nec nouam quantitatem. pars omnia quod quantitas est coeterna materiae secundum Lomet. in de substantia orbis. vnde breuiter neq. ista opinio neq. aliqua alia prece detius saluat quomodo quolibz pars aucti est aucta secundum formam et non secundum materiam cum ex Aristoteles. assimilatis animaz mesure contineti. et materiam aque cõtente. et augmentationem fluxui et refluxui aque in vtre. 40. Ddm igitur alr iuxta metem Arist. et Lomet. q. ideo augmentatio est secundum formam et non secundum materiam: quoniam eade forma numero continue est in plura materia: non autem eadem materia numero est continue sub plura forma. cum. n. corrumpitur forma alimenti non generatur aliqua de nouo: sed forma materiz se extendit ad formam elemeti. dicit enim philosophus primo de aia. q. aia magis continet corpus quod corpus anima. et omne tator scdo physicoz. q. materia est substantia: quod substantia forme. et forma est substantia: quia sustentat materia: sicut igitur vas continet et sustentat aquam: ita forma materiaz. Et ideo imaginadu est de forma in augmentatioe: sicut de vtre corei: quando primo implet modica aqua. parum tamen exeunte per parua foramina: et postea ifunditur plus de aqua quod sit illa que exit: tunc vter corei se plus extendit quod plus. et continue manet idem in toto fluxu et refluxu aque quando continet paucam: et quando multam: sed aqua non manet eadez: sic in augmentatione eade forma que presuit se extendit in plura materia. Et sicut vter corei non habet aliquam partem quam prius non habuit ex hoc quod continue plus de aqua: quod hoc est propter maiorem extensionem sui: sicut forma aucti non habet aliquam partem quam prius habuit. s. continet plus de materia quod se extendit in plura materia. sicut igitur in casu isto manet continue idem vter et non eade aqua. et plus est illa que ifunditur: quod illa que effunditur. ita in augmentatione manet eade aia vegetatiua numero. et variatur materia. sic quod continue plus de materia acquirit: quod deperdatur. 41. Iste fundameto signato pars quod quolibz pars aucti est aucta: siue sit porrosa: siue non porrosa: siue sit homogenea: siue etherogenea tam actualis quod potetialis: tam hnt hnt radicale: quod hnt hnt cibale. pars etiaz quod corru pif augetur: quod corrumpitur quoniam est. et non quoniam non est. pars autem que generatur: non augetur: quod du generatur non est: sed quam primo est genita ipsa augetur. licet non fuerit. sufficit. n. aliqua sui partem fuisse secundum quam fit augmentatio. et ista est aia vegetatiua. 42. Cosimilr dicatur de diminutioe quod cuiuslibz quod diminuitur: quolibz pars diminuit secundum formam et non secundum materiam

*reprobata opinio... ma...
si...
hi...
suff...
quam satis corroborat*

De generatione

qz cuiuslibz ptis forma cōtinue est in pauciori mā. nō enī corrupit forma carnis qñ aliq̄ particula carnis corrupit: s; igredit̄ mā pcedētē cōtinuā carni corrupte. si enī esset vn̄ vter i quē aq̄ itroiret z efflueret. plus tñ efflueret q̄ igredere. cōtinue maneret idē vter nūero sub mīori extē siōe: sic cōtinue min̄ de aq̄ cōtineret. ipsa aut̄ aq̄ nō maneret eadē: sed flueret z reflueret. z ita cōtingit in dīnutōe.

Contra p̄dicta arḡ sic p̄mo si augmētatio fiat per extēsiōe forme in pli mā. cū quelibz pars aucti sit aucta. seq̄tur q̄ in augmētatione quelibz ps forme est in alia parte m̄e q̄ p̄us. iḡ nulla ps m̄e que p̄fuit ante augmētationem iformatur aliqua parte forme ipsius aucti in fine augmētationis: qd̄ est falsum: qz tunc forma aucti f̄m se totā. z f̄m quālibz partē eius fieret in noua materia. z p̄r in aucto nō maneret aliqua mā in fine augmētationis que p̄fuit in p̄ncipio. ¶ Sec̄do sequitur q̄ nō solū forma subalis: s; etiā accidētalis migrat d̄ subiecto in subm̄ vtroq; manēte. p̄batur: nā facta augmētatione aliqua mā manet in aucto que p̄fuit in p̄ncipio augmētationis. iḡ quāt̄tas que p̄fuit illā mā ē manēt: sed illa quāt̄tas in fine augmētationis est in alia parte q̄ p̄us fuit: qz si esset in eadē pte. illa pars nō foret aucta: qz nō haberet aliā quāt̄tatē q̄ p̄us. iḡ q̄ntitas ex̄s in mā q̄ p̄fuit in aucto in p̄ncipio augmētationis migrat a subiecto in subm̄. ¶ Tertio sequitur q̄ totū auctū mouet localr: z tamē nulla pars materie mouet localr: quia certū ē q̄ illa pars m̄e que p̄fuit sub forma aucti nō mouet localr: nec etiā illa ps m̄e q̄ p̄fuit sub forma alti. totū aut̄ auctū mouet localr: iḡ totū localr: cui nō mā per se v̄l p̄ acc̄s mouet localr. s; doctrinā Ar. 4. p̄hy. ¶ Quarto querit̄. vtrū forma mēbz ingreditur mā m̄ alimenti subito aut successiue. si subito. iḡ augmētatio ē mot̄ subit̄us z idiuisibilis. p̄tra Ar. 5. p̄hy corū. si successiue. iḡ forma alimenti corrupit̄ successiue p̄tra determinatione cōmētatoris. 6. z 7. p̄hy corū. di. q̄ gnō z corruptio sunt trāsmutationes idiuisibiles. ¶ Ad p̄mū d̄ceditur q̄ quelibz ps forme ipsius aucti fit in alia mā q̄ p̄us: nō tamē quelibet pars forme fit in noua mā totalr. sic q̄ nulla pars materie que p̄fuit iformat̄ aliqua parte forme ipsi aucti. id̄ for̄ aucti nō fit totalr in alia mā. ¶ Ad 2^m d̄r: q̄ sicut forma subal̄ migrat de subo in subm̄. ita for̄ accidētalis. vt p̄ de ipe sensibili ex̄te in subo aereo vel aqueo. q̄ntitas aut̄ nūq; mutat̄ subm̄ suū p̄ se: qd̄ ē mā. potest tñ mutare suū subz p̄ acc̄s: q̄ ē p̄positū. Et p̄ p̄bat arḡ. Et si ex p̄ arḡ q̄ auḡ nō ē p̄ se in p̄posito ex q̄ termin̄ eius ad quē nō est p̄ se in i. negat̄ p̄na: tñ q̄ntitas terminata: sic gn̄alr quelibz for̄ m̄alis gn̄abilis z cōruptibilis ē p̄ se in p̄posito. ¶ Ad 3^m negat̄ illud seq̄. z d̄r q̄libz illarū materierū moueri localr per acc̄s. ex quo quelibz illaz rarefit. z non seq̄tur. totū compositū mouet localr: qz ipm̄ augē: sed nulla illarū materierū augētur. iḡ nulla illarū materierū mouetur localr: qz tñ mā nō augē. ipa tamē rarefit. p̄stat aut̄ rarefactionē esse nō posse absq; motu locali. Neq; d̄z aliquis mirari augmētationē fundari in materia. z ipsaz nō augē: qz gnō per se p̄mo fundat̄ in mā. z tñ materia non generat̄ p̄prie loquēdo. sufficit. n. illud denotari illud cuius mā est pars. idē etiā cōtingit de formis permanētib; Nā risibilitas fundat̄ in humanitate. z tñ humanitas nō videt̄: sed fortes vel plato. similr potētia visiva fundat̄ in mā: z tamē materia nō videt̄: sed oculus. ¶ Ad 4^m r̄idetur q̄ forma mēbz successiue igreditur mā m̄ alimenti. nō quidē successiue cōtinua: sed discōtinua: qm̄ minima nālia alimenti successiue corrupit̄ur. s. vnū post reliquū. nūllum tamē illoz successiue corrupit̄: sed subito. z f̄m hoc subito igreditur forma mēbz mā m̄ alimenti: ex quo nō sequitur q̄ augmētatio subito fiat: qz augmentatio fit post

generationem partis mēbz ex alimēto extēdēdo tā partē nouā q̄ antiquā f̄m Cōmēt. hic. Intelli^m tamē: qz sicut aliqua altera: z aliqua localis trāslatio est mutatio subita. ita nō iconuenit q̄ aliq̄ auḡ: subito fiat illa. v. que cōsequitur cōuersionē alimēti in vno instanti. ea aut̄ auḡ: cōsequitur cōuersionē alimēti factā in plurib; istatibus est augmē^o successiua.

Ad autēz totū generatum est adueniente aliquo quod vocatur cibus: z cōtrariū trāsmutante in eandēz speciez. U. g. si sicco adueniat humidū. Cum autem aduenierit trāsmutatur humidum z generatur siccum. Est quidem enim sicut simile a simili augmentatur: est autem vt a dissimili.

Secūda d̄cto. augmē^o fit aliquo adueniente corporeo cōuerso in nām aucti. Ista d̄cto est manifesta: qz totū membrū generat̄ maius adueniente aliquo extrinsecō. qd̄ vocatur cib; qui in p̄ncipio est p̄ius ipsi mēbro sicco trāsmutāt̄ ipm̄ cibū in specie p̄p̄ia: quia trahit ipm̄ ad nām suā. v. g. si mēbro sicco adueniat alimētū humidū ipm̄ alimētū trāsmutat̄ in nām mēbz: z efficitur siccū: qd̄ p̄us erat humidū. z ex hoc soluta est qd̄ quā antiq̄ difficilē putabāt. v. trū augmētatio fiat simili aut dissimili. Ad quā r̄idetur q̄ simili z dissimili: qm̄ augmentatio fit alimēto adueniente: qd̄ quidē in p̄ncipio est dissimilē: in fine autē simile: humidū. n. z siccū sunt cōtraria z dissimilia. p̄stat aut̄ q̄ alimētū est hūidū in p̄ncipio. z siccū in fine. membrū aut̄ est siccū in p̄ncipio z in fine. Le. li. ¶ Maius qd̄ totū membrū: seu totū auctū (generatum est adueniente aliquo quidē qd̄ vocat̄ cibus) z cōtrariū est in p̄ncipio. in fine aut̄ similis (trāsmutātē) mēbro ipm̄ cibū (z eadē sp̄m. v. g. si sicco adueniat humidū. cui aut̄ aduenierit trāsmutatur z gn̄atur siccū. est quidē. n. vt simile sili augmētatur. est aut̄ vt dissimili) ¶ Notandū q̄ circa hāc cōclusionē fuerūt opiones de mō p̄cedēdi alimēti ad membrū aucti: quarū p̄ma fuit q̄ materia alimēti igredit̄ materia mixti. sic q̄ siml̄ extēdūtur mā mēbz z materia alimēti. z ex hoc d̄r aliqd̄ augeri: qz forma illius fit in pli materia: nō quidē per extēsiōe forme: sed per coextēsiōe materierū. Ista opio nō pōt stare: qz cum nō separet quāt̄tas a materia plura corpora erūt simul in eodē loco cōtra vnā de cōditionibus augmēti a p̄ho hic designatā. im̄mo sequeret̄ q̄ materia per se moueret localr nō ad motū alteri. Nā cū duo corpora nō p̄nt esse sili mā alti mouebit̄ ad singulas ptes aucti sine for̄ alti. ¶ Itēz seq̄ q̄ nō solū due m̄e. im̄o ifinite p̄nt iuicē coextēdi: quoz qd̄libz ē p̄hy in ca^o isto. z p̄r q̄ mā q̄ntūq; pua possz extēdi per totū mundū. qz materia vnus grani milij pōt extēdi per totū vnū hominē: iḡ per idē pōt extēdi per totū mundū: corpus animatū maius boīe in quacūq; proportiōe volueris. vult enī hec opio q̄ cuiuslibz qd̄ augē: quelibz pars augeatur per coextēsiōem z penetrationēz materierū mēbz z alimēti. ¶ Secūda opio fuit Burlei q̄ augmētatio fit per iuxtapositionē materie nutrimentū: cū materia mēbz in qua iuxtapositōe z trāsmutatōe corrupit̄ alimētū: z nihil penitus generatur: qz nō gn̄atur aliqua materia: neq; aliqua forma: sed solū forma mēbz extēdit se. z fit forma mā alimenti: nō etiā generat̄ aliqd̄ compositū ex materia alimēti z forma mēbz: qz q̄ntūq; qz materie variētur: dūmodo maneat eadē forma numero manet idē p̄positū. ¶ Contra hanc opinionē non opz arguere. qz est exp̄sse p̄tra determinationēz Aristo. z omē. dixit. n. Ar. tractatu p̄mo. q̄ sp̄ corruptio vnus termina- tur ad generationē alterius: z cōtra. mō hec opinio vult

alimenti corrupti: et nihil penitus generari. et in dinatione, vult aliqd generari. s. aerē vl aquā. et nihil corrupti: qz nō corrupit neqz mā neqz forma. ¶ Itēz expresse in lra p̄nis dicit p̄hs generatur siccum ex alimēto humido. et q̄ ipm alimentuz in p̄nō est dissimile. et in fine sile mēbro: qd non possz eēve: nisi aliqua pars mēbri generat: ppter quā di. p̄hs ipm totū mēbrū generatu eē mal. et in lectioe sequē te dic q̄ corrupto alimēto gnat caro. cōmētator aut dicit exp̄sse q̄ ex alimēto gnat carnositates et ossitates. ¶ 3° opio fuit Bridani et marsily. di. q̄ cibus attractus ad partes porosas corrupit in poris illis. et ex illo gnat ps mem bzi sic q̄ sicut corrupit forma alimēti. ita gnat forma mē bzi. puta carnis vel ossis. Dec opio in alia p̄ne reprobata est: qm̄ tūc nō eēt aug^o pprie dca: qz non auget ps nouiter adueniēs: neqz antiq̄: sed solū rarefieret. et p̄nō nō augeret tur compositū ex his: nec posset h opio declare quō aug^o est silis fluxui et refluxui aq̄ in vtre corēi iuxta exp̄plifica tionē p̄hi. ¶ 4° e opio de mēte Lōment. hic di. q̄ expedi tis trib^o p̄mis digestionib^o factis. v3. in stomacho: epate: et in venis in qb^o p̄tinue sepat purū ab ipuro adueniēte 4° digestioe vbi purū mittit a venis ad mēbra: h^o puruz qd cōmēt. vocat humidū cibale recipit in poris mēbrozū in qbus per calozē nālez coagulatur in ptes carnosas et osse as applicatas porib^o: qua cōuersione et digestioe fca p̄vitu tem augmētatiuā aīe vegetabilis extēditur mēbrū. et 2° q̄ rarefit. fuit noui porū. et plenē hūido cibali. sic q̄ iteruz humidū illud exis in poris carnis p̄uertit in ptes carno sas. et qd ē in poris ossis p̄uertitur in ptes osseas. et iterum fit extensio et nouitas poroz. et repletio hūidi cibalis. et sic p̄nō per totū tps augmēti. In h^o augmētatiōe corrupitur forma alimēti. et illa de nouo gnat: s3 mā alimēti iux posi ta mae mēbri recipit formā mēbri. ex q̄ et mā gnat et os. nō enī requiritur in gnōne p̄positi q̄ generet for^o cū accidat forme q̄ gnetur: sicut mae: vt testatur p̄hs. 8°. metaphy. et per hūc modū saluabitur vā gnō et vā corrup^o sicut vera aug^o et dīnu^o. in dīminutiōe. n. corrupit ps viuētis: nō qdē forma nec mā: sed cōpositū. cū vō gnat corp^o subtile ē con cedendū formā generari. qm̄. n. Az. dicit q̄ gnō vni^o ē cor ruptio alterius. et ecōtra respōsum fuit in tractatu p̄mo q̄ loquitur de gnōne et corrupōe compositi. nō aut forme aut mae. sicut enī eadē materia numero est sub mltis formis successiue. ita ecōtra eadē forma numero successiue actu at diuersas materias.

Sed dubitatur qm̄ totū corp^o aiatum nō gnat nec icipit eē: s3 ē idē nume ro qd pus fuit ex eo. qz for^o illius nō gnat: neqz icipit eē: qz p̄fuit eadez nūero: sed q̄cūqz carne data pueniente ex corrupōe alimēti forma illius nō gnat neqz icipit eē: sed p̄fuit eadē nūero. igr h^o caro q̄cūqz data nō gnat n3 icipit eē: s3 p̄fuit eadē nūero. ¶ Dd3 q̄ illa nō ē cā sufficiens ex q̄ for^o nō est tota qditas et suba rei: s3 ēt mā. iō ad hoc q̄ a. caro fuerit. requir^o q̄ forma illius fuerit cōiuncta p̄ ifoz mationez mae a. carnis: aut parti eius. p̄pterea gnata mi nima carne illa icipit eē: qz s3 for^o illi^o nō icipiat eē: tñ inci pit eē vnita illi mae. sic q̄ nō imēdiate ante nō vniebat il li. quocūqz q̄ minimo carnis signato. pueniente ex resolu tiōe alimēti illud icipit eē ex quo forma illi^o pus non fuit p̄iuncta illi materie: nec pti ei^o. cū vero p̄mo et scdo modo minio fit vna caro: tūc est dōm q̄ talis caro nō icipit esse: qm̄ forma illi^o imēdiate ante illud istās fuit cōiuncta illi toti mae: aut pti eius: nō igr aliqd aīal aut planta est idēz qd fuit pus: qz aīa est eadē: sed qz eadē aīa nūero que ē cō iuncta iā huic mae pus fuit illi cōiuncta q̄ parti ei^o. ¶ S3 cōtra: tu fuisti ante. 20. ānos: nō qz forma tua fuit tota in hac mā quā mō habes: aut in aliqua pte eius: s3 qz actua uit mām p̄similē. cōstat q̄ forma b^o minimi: et si nō actua

uit ante hoc mām in q̄ est. aut pte ei^o: tñ actuaue mās cō similē. ergo hoc minimū aī hoc fuit. ¶ Rñr q̄ nō est silitudo: qz forma tua nō indifibilt actu at totā mām suā: neqz vnq̄z idiuifibilt actuaue post ince ptionē tui. sic q̄ p aliquo istāti actuaue illā totā. et nō ime diate ante illud istans illā vel partes eius actuaue. for ma aut minimi signati idiuifibilt actuaue totā mās suā cū aī istans p̄uersiōis alimēti nihil illi^o actuaue. sicut er go p̄o aliquo istanti icipisti eē: qz tota aīa tua idiuifibilt actuaue totā mām suā. ita p̄o hoc istāti hoc minimū inci pit esse: qz eius forma totā suā mās idiuifibilt actuaue. ma le ḡ dicit Burle^o q̄ tā diu fuit hoc p̄posituz: q̄ diu forma eius fuit: qz sic tu esses etern^o: tam a parte ante q̄ a parte post: dato q̄ nō esses homo nisi per animā itellectiuz ad itentionē Burlei: et q̄ itells sit etern^o: vt bñ. 3°. de aīa.

Queretur autem aliqs quale opz esse ex quo auget. Manifestuz vtiqz: quoniam potētia ē illud. A. g. si caro po tentia carnez: actu aut aliud. Corru pto vtiqz hoc caro generatū est.

¶ Circa predicta de augmētatiōe Az. mouet et soluit qua tuoz questiōes: qm̄ p̄ma est ista. Quale d3 ē alimētuz in augmētatiōe et qd. qualr se h3 auctū respectu nutrimenti ibi (Quid igr paties) 3° qd. vtrū aug^o d̄rat a nutritiōe. ibi (Qdū aut vlt) 4° qd. an aug^o sit rōne forme: an rōne ma terie. ibi (Est aut spēs) ¶ Ad p̄mā qōnez cū querit qua le d3 esse alimētū in augmētatiōe respōdet p̄hs q̄ ali mētū d3 esse po^o mēbrū. et actu aliqd aliud. v. g. si caro est id qd auget alimētū ē po^o caro: et actu cib^o. ē. n. actu cib^o: qz h3 formā cibi: est aut potētia caro: qz nō h3 formā car nis. et eo corrupto generabit caro. nō ergo cibus d̄r poten tia caro: qz erit caro: aut qz poterit eē caro: sed qz p̄ corru ptionez ei^o generabitur caro. Le. li. (Queretur aut aliquis quale d3 esse alimētū (quo augetur) viuū. rñdetur (ma nifestū aut qm̄) alimētū (est potētia illud) augetur (ver bi grā. si caro) auget opz alimētū (esse potētia carnez: actu autē aliud. corrupto autē hoc). s. alimēto (caro) est id quod (generatū est.)

¶ Non igr hoc ipm fm se. S̄natio aut esset nō augmētatiō: sed qd augetur hoc.

¶ Contra istā solutionez dubitatur: quia si corrupto cibo generatur caro. igitur nihil augetur: quoniā non auget ca ro noua neqz ātīqua. ¶ Rñdet p̄hs q̄ corrupto cibo mā alimēti nō recipit formā carnis per se: sed p̄ accidens. alr esset gnō absqz augmētatiōe. ¶ Intēdit p̄hs hāc distinctio nem q̄ mām alimēti recipe formā carnis pōt itelligi du plr. v3. per se et per accīs. per se qdē qm̄ nō rōne alteri^o. et sic recipit formā carnis nō pus exiēte. p̄ accīs aut qm̄ rō ne alteri^o. et sic nō recipit formā nouā: sed antiqūā. p̄ mō ē gnō absqz augmētatiōe: sed scdo modo est augmētatiō: qm̄ est p̄uersio alimēti in alitū absqz icēptōe noue forme. Le. li. (Nō igitur hoc ipm). s. mā alimēti recipit formāz carnis (fm se. gnō enī esset nō augmētatiō: sed qd auget hoc dat sibi formā suā. ¶ Notandū fm Burleuz: q̄ cor rupto alimēto materia alimēti fit sub forma carnis. nō ta men ē aliqua noua caro generata. p̄pterea bñ dicit p̄hs caro generata est. non aut dixit. caro noua gnata est. ¶ Ista expositio ē dubia: qz si corrupto alimēto caro gnata ē: aut igr caro noua: aut caro antiqūa. nō caro antiq̄: qz illa pus generabat: igr caro noua generata ē. nō. n. pōt bñ itelligi quo mō cib^o est potētia caro sortis nisi ex cibo illo possit generari caro for. ¶ Dōm igr cuz p̄ho q̄ duplex est gene ratio carnis. v3. per se et per accīs. gnō carnis per se ē illa qua gnatū noua forma carnis: gnatio autēz per accidēs

Handwritten marginal note in red ink.

39

Handwritten marginal notes in red ink.

De generatione

carnis est illa qua non generatur noua forma carnis: sed tamen anti-
quua inducitur in materia eius. et ista est illa generatio que non
tollit augmentationem veram: imo facit verum augmentum: cum
per istam generationem forma aucti fiat in plura materia. generatio autem
per se tollit veram augmentationem. et dato quod per illam auctus
fiat maior. senes enim non proprie augentur: quia maiorantur ex
pinguedine cum non sint augeri proprie secundum unam dimensionem: quoniam
sunt secundum quilibet proportionales. et hoc ideo: quia in eis est per se generatio
carnis. sicut enim generatur caro noua. ita generatur noua forma car-
nis. propterea in senibus nihil proprie augetur. cum non augetur
caro noua neque antiqua.

Quod igitur et ab hoc est patiens auctus est: aut
mixtum: quemadmodum si quis vino superfun-
dat aquam: hoc autem potest vinum facere quod
mixtum est: quemadmodum ignis facit vstum
tangens vrenda. Ita in eo quod augetur: et est actu
caro quod est augmentatum: adueniente pote-
tia carne facit actu carnem.

Secundo quod est hoc. qualiter se habet auctus respectu nutrimenti:
ad quam respondet philosophus: quod se habet passive. ita quod non solum se habet
active ad nutrimentum ipsum corrumpendo: sed et passive. non
quod corrumpat ab eo: sed quia alteratur et efficitur minus purus per
admixtionem alimentum cuius alio. sicut enim aqua infusa vino et conuer-
sa in vinum. sic quod possit facere opus vini facit vinum non esse
purum sed mixtum. ita alimentum conuersum in carnem facit carnem
mixtam: quia non est caro ita pura: sicut purus. Et si queritur quomodo
potest caro ad se conuertere alimentum. dicatur quod quemadmo-
dum ignis tangens combustibilia. et vrenda facit ipsum combu-
stibile: quod tangit adustum esse et ignitum. ita membrum quod est actu
caro facit alimentum adueniens illi actu esse carnem: quod purus
erat potentia caro. Nam omne agens agit: ut est in actu. et omne pa-
tens patitur: ut est in potentia: ut habet. 3. physicoz. non ergo
ignis facit ignem nisi sit actu ignis: neque caro facit carnem: nisi
sit actu caro. sic et ex ligno non fit ignis nisi lignum sit po-
tentia ignis: neque ex cibo fit caro: nisi cibus sit potentia caro.
Le. li. (Quid igitur patiens ab hoc) alimentum est ipsum (auctus
autem). id est respondetur quod (mixtum) fit ipsum auctus (quemadmodum
vino si quis superfundat aquam. hoc autem). id est aqua (potest vinum
facere quod mixtum est). id est non esse ita purum: sicut purus (et quem-
admodum ignis adustus). id est ignem facit actu dum est (tangens vren-
da. ita quod in eo augetur. et ente actu caro) si (est augmentum)
dico autem (adueniente potentia carne facit actu carnem)

Ecce secundum philosophum: quod caro facit carnem. sed non facit seipsam an-
tiquam carnem. igitur facit carnem nouam: quod est Burleum.

Igitur simul ente: si enim seorsum generatio est
Est enim ita ignem facere ad existentem adiungentes
ligna: sed sic quidem est augmentatio. Quando autem
ipsa ligna per se incenduntur generatio est.

Ex predictis inferunt philosophi. quod non fit augmentatio nisi sint simul
augens et auctus simultate unitatis. ita quod ex alimento et me-
bro fiat vinum. si enim alimentum seorsum conuertatur in naturam car-
nis. sic quod alia sit forma carnis noue. et alia atque non erit
augmentatio sed generatio. igitur quod caro conuertat cibum in sui
naturam si debet esse generatio. v. g. ignis potest peruenire ex lignis duo-
bus modis. vno modo ex appositione lignorum ad preexistentem
ignem. et sic est augmentatio. alio modo ex accessione lignorum
absque alio igne. et sic est generatio sine augmentatio. ita in possibili
to dupliciter potest generari caro. vno modo per conuersionem ali-
menti in naturam carnis preexistentis. et sic est augmentatio. alio
modo in naturam propriam forme incipientis. et sic est generatio absque
augmentatio. Le. li. (Ergo simul ente). id est simul existente nu-
trimento cum membro fit augmentatio (si enim seorsum) ali-
mentum fiat caro (generatio erit) et non augmentatio (est enim ita quod)

Item dicitur (ignem facere ad existentem) precedere ignem (ad iun-
gentem ligna: sed sic quidem augmentatio est. quando autem ipsa in-
ceduntur per seipsa generatio est.) **N**otandum primo quod
exempla philosophi non sunt intelligenda secundum virtutes sermonis. sed tamen
secundum usum loquendi. primo quidem quando aqua infunditur vino
non est vera mixtio. si enim corrumpitur aliquod illorum per solam
motum localem non est vera mixtio. quia mixtio est miscibilium
alteratorum unio. per Aristotem. in fine huius primi. si autem corrumpitur
aliquid illorum per motum alterationis. sic quod vinum conuer-
tatur in naturam aque. vel e converso. Iterum non est vera mixtio: quia in vera
mixtione forme subales non corrumpuntur: sed corrumpuntur mi-
scibilia. per philosophum in tractatu. 4. stat autem quod si aqua conuertitur
in vinum. corrumpitur tam forma aque: quam aqua vinum: aut
non corrumpitur. si autem e converso vinum conuertatur in naturam
aque non corrumpitur aqua neque forma eius: sed corrumpitur
tam vinum quam forma illius. de tamem hec mixtio non positiva:
sed negatiua. quia dum est conuersa aqua in vinum non est tamen pu-
ritatis vinum sicut purus erat. si autem fiat diuisio in paruas par-
ticulas. dicitur vinum mixtum: quia non ita bene facit opus vini
sicut purus. **I**tem quando aqua infunditur vino: aut lignum
imittitur igni. sic quod aqua conuertatur in vinum. et lignum in ignem
non est vera augmentatio: sed tamen secundum famositatem et communem
modum loquendi. quoniam non augetur nouum neque antiquum.
et sequenter neque aggregatum ex his. in augmentatio enim
vera manet idem a principio usque ad finem. modo neque illud
quod generatur: neque illud quod corrumpitur manet idem a principio
usque ad finem. igitur etiam quod forma extendat se in plura materia: quod
non contingit in aliqua conuersione horum iucez. quando enim
conuertitur aqua in vinum. forma vini non se extendit ad formam aquam
neque forma ignis se extendit ad formam ligni: sed generat no-
uam formam vini in aqua: et nouam formam ignis in materia ligni.
Ex hoc apparet differentia inter formas viuentes: et formas
non viuentes: quia forma viuens potest migrare de materia
in materia. forma autem non viuens continue manet in eadem ma-
teria. et ista est causa propter quam proprie augetur animata et non
inanimata: quia animata maioratur per extensionem forme in
plura materia. inanimata autem maioratur tamen per additionem
forme ad formam. et materie ad materia. **S**ecundo nota-
dum quod per exempla Aristoteli debemus intelligere duplicem causa-
litatem secundum quam conuertitur alimentum in naturam aliam. v. g. forma-
lem et virtuale. vinum quidem conuertit aquam in sui naturam
per caliditatem virtuale. per quam etiam calefacit stomachum. et
confortat membra. ignis vero conuertit ligna per caliditatem
formalem. huius caliditates inueniuntur in corporibus animatis. per
quas nutriuntur et augetur. platee enim et pisces et communiter
animalia carentia sanguine nutriuntur et augetur per calidi-
tatem virtuale resolventem alimentum. et non per aliquam forma-
male. volatilia autem et terrestria habentia sanguine nutri-
untur et augetur tam per caliditatem formalem quam virtuale. et
magis per virtuale quam per formalem. tanta enim resolutio ali-
menti nunquam fieri posset per solam caliditatem formalem. quod quod
dem exemplificari potest in festuca ingrediente oculum que
per caliditatem formalem non resoluitur: sicut nec resolueretur
si teneretur in manu: sed per caliditatem virtuale oculi
li corrumpitur.

Contra predicta arguit probando quod in augmentatio-
ne non manet idem ante et post: quia relativa sunt similitudo na-
tura. et dicuntur ad conuertentiam: et posita se ponunt. et pempta
se perimunt. per Aristotem. in predicamentis. sed pars et totum sunt
correlatiua ut liquet. ergo variata parte variatur totum. con-
stat autem quod in augmentatione variatur pars: quia partes males
fluunt et refluunt. per Aristotem. in hoc ca. igitur etiam variatur totum.
Secundo. vocetur omnes partes ante augmentationem a. et
post augmentationem vocetur omnes partes b. et arguitur sic.
hoc augendum ante augmentationem est a. et post augmentatio-
nem non est a. sed b. igitur in augmentatione non manet idem a

principio ad finem. Ans est notu: quia partes ante augmē-
 tationes sunt alie a partib' post augmētatiōem. ex q' ptes
 fm materiā fluūt & refluunt. ¶ Tertio sic. si illud eet ve-
 rus. hec ratio esset: qz maior pars manet eadē: qd est flm:
 qz alr esset aliquid idē alicui: cui in nulla parte ueniret.
 pbat. & pono q' a. sit colūna tripedalis. a q' amoueat vñū
 pedale. loco cui' ponatur aliud pedale. & sit tota columna
 b. deide amoueat' pedale: loco cuius ponat' aliud peda-
 le: & vocetur tota colūna c. vlt°. amoueat' 3^m pedale: loco
 cuius ponat' aliud pedale: & sit tota columna d. & arguit'
 sic. a. fuit idēz b. qz maior pars fuit eadēz. & b. fuit idem c.
 quia maior pars fuit eadēz. & c. fuit idem d. qz maior pars
 fuit eadem. igitur a. fuit idē d. p3 consequentia: quia que-
 cūq; sunt eadē vñi 3° sunt eadem iter se. q' autez a. & d. in
 nulla parte ueniāt p3: quia nulla pars d. fuit ps a. ¶ 4°
 segtur q' est eadē spera aeris. & idēz fluius nūc & añ mil-
 le ānos: patz psequētia: qz sicut partes aucti pntine fluūt
 & refluūt: & refluūt sicut ptes fluius: & partes spere aeris: &
 q' illud sit falsuz arguit': qz alr idē bis generatū esset: naz
 flui' iste genitus est in pncipio mille ānoz. & itez post
 decē ānos genitus est: qz qdlibz eius pedale post decē an-
 nos genitū est. De spera aut' aeris segtur q' aliqd ppetuū
 corrupe't: qz illa spera est perpetua ex quo semp manebit
 eadē. corrupe'tur autē: qz qdlibz eius pedale corrupe'tur.
 ¶ In 2° aut' ē Az. di. q' in augmētatione manet idē
 a pncipio vsq; ad finē. Alr augmētatio nō esset verus mo-
 tus. cui' cōtrariū determinatur. 5. physicoz. ¶ Notādum
 p solone oīum argu' q' aliqd circa idēz qd ante vel post.
 4° potest itelligi. s. largissime & large. pprie & ppriissime.
 Idē numero largissime est illud cui' manet idē litus: aut
 cōsimilis dispō nō iterrupta. & sic ista nauis vel archa est
 eadē nūero que fuit añ mille ānos. dato q' omni die vna
 pars fuerit nouiter addita: & aliqua ātīqua corupta. sic q'
 nullū pedale habeat de eo: qd in pncipio habuit mille an-
 noz. est etiā idē fluius nūc qui fuit semp: aut idem ma-
 re numero. hāc identitatē itendit phs. z. hui' di. elta esse
 ppe': licz forte alicuius elemēti qdlibz minimū aliquādo
 corrupe'tur. Idem numero large dicit' cui' maior: aut pñ-
 cipalior pars manet. & sic est eadem nauis que primo erat
 dato q' 2. 3. remaneāt: & alia nouiter aggregetur. est etiā
 eadē plāta numero. & idēz animal anulozuz numero si pñ-
 cipalior pars maneat. dū modo maior sit corupta. s. p di-
 uisiones factā ab extrinseco partis a parte. sic et dicimus
 aliquid eē albū. cuius maior pars est alba. vel saltem pñ-
 cipalior: sicut pñ' de hoīe respectu faciei. iuxta doctrinā
 Az. 6. physicoz. Sed pprie illud dicit' esse idē numero:
 cuius pars pncipalis non est substātiāl' variata. & sic ma-
 net idēz animatū: quodcūq; sit illud nō tm tempore aug-
 mētationis: sed per totā vitam suaz. dato q' ab extrinseco
 nulla fiat additio: aut violētia. & hoc ideo: qz forma substā-
 tialis. v3. anima nō substātiāl' variatur: cuz semp ma-
 neat eadē absq; acq;siōe & deperditōe alicuius partis: vt
 oīsum est ex itentiōe Az. Propriissime aut' dicitur idēz
 numero qd oīno nō est substātiāl' trāsmutabile. & sic de-
 us itelligentie & celuz eternalr manēt eadem. hāc identi-
 tatem vult Az. 8. physicoz dēmonstrās eternitatem pñi
 mobilis. & pñi motoris. & isto modo nō manet idēz aliqd
 corpus animatū per aliquā partē temporis. quia cōtinue
 substātiāl' variat'. dicit enī Porphy' in vniuersalibus
 q' fortes senex dñt a seipso puero. ¶ Ex pdictis p3 opionē
 Jo. bridani & Marsily. & alioz iam philosophātū falsaz
 esse asserētes plātas & bruta manere eadē precise. eo mo-
 do quo flui' aut aer: quia tūc nō esset differētia iter aug-
 mētationē animatoz & ianimatoz et eque pprie auge-
 retur vniuz in resolutiōe aque. & ignis in cōuersiōe ligno-
 rum: sicut plāta & brutū in resolone alimēti: qd est expref-

se ptra itentionē Az. hic dicētis. q' talis maioratio nō est
 augmētatio: sed gñatio. ¶ Et ideo est vñm q' plāte & bru-
 ta manēt ita bene eadē per totū tempus vite sue: sicut ho-
 mo: qm forme substātiāles manēt eadem absq; acq;siōe
 & deperditōe alicuius partis. nō enī requirit talis idē-
 titas materie: s3 sufficit materiā manere eandēz numero
 pmo aut scōd modo. partes. n. cōtinue materie fluūt & re-
 fluunt. nō autē partes forme fm pñm in hoc ca'. Ideo in
 augmētatiōe & diminutiōe manet idēz ante & post: qm vt
 dcm est. forma animati maiorat' & minoratur absq; rarefa-
 ctione & densatiōe. & absq; maioratiōe & minoratiōe ma-
 terie. v3. per solā extēsiōem in pluri materia. aut per solā
 itēsiōem in pauciori materia. ¶ Ad p^m respōdetur q' il-
 le cōditōes relatiuozuz sunt itelligende fm denomiatio-
 nem cōmunes & nō discretas. vnde bñ segtur. pater est. er-
 go filius ē. & ecōtra etiā bene sequitur negatiue. pater nō
 est. ergo filius nō est. & ecōuerso: sed nō segtur. hic pater ē.
 ergo iste filius ē: nec ecōtra negatiue. ita segtur. totuz est.
 ergo pars ē. & ecōtra etiā segtur. totū nō est. ergo pars nō
 est. & ecōuerso. Sed discrete nō segtur. hoc totuz ē. ergo h
 pars ē: nō etiāz sequit'. illa pars nō est. igit' totum nō est: sic
 igit' eidem patri potest aduenire noua paternitas. & anti-
 qua desinere esse: eodē numero semper manete patre. ita
 manet idē totum numero: licz illi aliqua pars generetur.
 & aliqua corrupe'tur. ¶ Ad secūdum respōdetur q' ratio
 deficit pmo ex parte materie. presupponit enī totum non
 distingui ab oibus suis partibus simul sumptis: qd est fal-
 sum. scōdo deficit in forma: quia psequētia facta nō valet:
 sicut nec ista. tu es albus in pncipio alterationis & in fine.
 tu nō es albus: sed niger. igit' tu nō es idem in pncipio & in
 fine alteratiōis. ¶ Ad 3^m dicit' q' d. fuit idem a. idēitate
 pmo modo dicta. & b. fuit idē a. & c. idem b. & d. idē c. idē-
 titate scōdo modo dicta. Et cū dicit' q' a. & d. in nullo cōue-
 niunt: neget': licz enim nullū pedale a. fuerit pedale d. ne-
 q; ecōtra: tamē aliqua pars d. fuit eadē cuz a. s. totum pre-
 ter vñū minimū naturale. eo enī modo quo d. fuit idēz a.
 eo: aliqua pars d. fuit eadēz alicui parti a. s. qdlibz pars pre-
 ter vñū minimū naturale: & quia ifinite sunt tales partes
 tā a. q; d. ideo ifinite partes d. fuerūt eadem in finitis par-
 tibus a. & ifinite partes d. non fuerūt eadem in aliquibus
 partibus a. itelligendum tamē q' nō propter causam assi-
 gnatā dicit' auctū manere per totū tempus: aut esse idēz
 in pncipio & in fine. s. q' manet maior pars: sed quia eadēz
 anima nūero manet cōtinue absq; variatione substātiāl'.
 ¶ Ad 4^m cōceditur q' est idē fluius: & eadēz spera aeris
 nūc & ante mille ānos idēitate pmo modo sumpta: neq;
 ex hoc sequit' idēz bis generari. & cuz dicitur qdlibz peda-
 le qd est cā stius fluius. post. 10. annos genitum est. igit' est
 totus fluius. negat' pñā: qz totuz nō est sue partes. conce-
 do etiā sperā aeris esse eterna: licz quodlibz pedale corru-
 patur. ¶ Et si allegaret' in cōtrarium Az. di. 10. metaphy-
 sic. q' corruptibile & icorruptibile differūt plus genere.
 Dicatur q' elemētum aeris est corruptibile: licz nūq; cor-
 rumpetur. Et ad ph3 di. pmo ce. q' omne corruptibile aliqd
 corrumpe'tur. dico q' illa ppositio sic est itelligēda. omne
 corruptibile aliquādo corrumpe'tur fm se: aut f3 aliquid
 eiusdē speciei. sicut enī aliqua duo sunt risibilia: quozum
 vnum potest videre & nō reliquū. Et aliqua sunt duo mo-
 bilia localiter: quozum vnum potest localr moueri & non
 reliquū. ita aliqua duo sunt corruptibilia: quozū vnu3 po-
 test corrumpi & nō reliquum.

idē fluius nūc & ante mille ānos

Quantū autem qd vniuersale quidē non ge-
 neratur: quemadmodū nec animal nec quidē
 homo nec aliqd singulariuz: sed vt hic vniuer-
 sale: illic aūt quantum.

contra marfilū n. bidanū

De generatione

Tertia qd. vtrū augmētatio differat a nutritiōe. respon-
det p̄hs: q̄ augmētatio aliquo modo cōuenit cū nutritiōe. ⁊
aliquo modo differt a nutritiōe. ⁊ p̄mo pbat p̄uenientiam
t̄m. q̄ enī cōueniat cum nutritiōe manifestus est: q̄ sicut
per nutritiōem nō fit genus neq; spēs per se: ⁊ generaliter
nō fit per se aliqd̄ v̄le: q̄ nō generat̄ homo: neq; animal.
ita per augmētationē non fit per se aliqd̄ quantū v̄le: q̄
nō fit in cōmuni animal quātum: neq; homo quātus. ⁊ si-
cut per nutritiōem generat̄ singulare per se. ⁊ v̄le per acci-
dēs. ita in augmētatione auget̄ singulare per se. ⁊ vniuer-
sale per accidēs. *Le. li.* (Quantū autē vniuersale quidez nō
generat̄ per se in augmēto (quemadmodū nec aīal: nec
homo) in nutritiōe (nec est singulariū aliquod) cui v̄ni-
uersale generat̄: aut augetur per se (s̄z vt hic). s̄. per nutri-
tionē generatur per accidēs (vniuersale ⁊ illic). s̄. per aug-
mētuz augetur per accidēs (quantū in cōmuni.)

Caro autē: aut os: aut manus: ⁊ horū omio-
mera adueniente quidem aliquo quanto: sed
non carne quanta.

41 **S**ecundū id igitur q̄ potentia vtrūq; . *A. g.*
quanta caro sic auget quidē eteniz quantaz os
generari. ⁊ carnem: s̄m id enim qd̄ solū substā-
tia caro nutrit: eteniz sic differunt cibus: ⁊ aug-
mentatiuum ratione.

Secūdo pbat p̄hs p̄uenientia ⁊ differentia simul: quoniā
idē quātuz adueniēs nutrit ⁊ auget. ⁊ nō s̄m q̄ est in actu
sed in potētia nutrit ⁊ auget: sed non eodē modo: q̄ id qd̄
auget carnē aut os: aut manū que est quoddā totuz ad il-
la: aut aliquā aliam partē omogeneaz: vel etherogeneam
corporis aīati debz esse caro quāta. aut os quātuz in potē-
tia: sic q̄ sit in potētia ad faciendū carnem maiorē: aut os
maius. id autē qd̄ nutrit. debz esse substātia sola in poten-
tia. ita qd̄ caro in po. ⁊ os in potentia nutrit īquantū pōt
restaurare deperditū. Est ergo cōuenientia ex parte obie-
cti materialr̄ sumpti: ⁊ d̄ria ex parte obiecti formalr̄ acce-
pti: qm̄ eadē caro numero nutrit ⁊ auget: sed nō eodē mo-
do accepta: q̄ caro vt caro nutrit: ⁊ vt quāta auget. Itaz
cōuenientia ⁊ differentia confirmat *Lōmet. 2.º de aīa. di. q̄*
eodez alimēto fit nutritio: augmētatio: ⁊ ḡnatio: sed nō eodē
modo accepto: qm̄ alimētū vt substātia ē causa nutritio-
nis. ⁊ vt quātum est cā augmētationis: ⁊ vt superflūū est
cā ḡnōnis. *Le. li.* (Caro autē aut os: aut manū ⁊ horū omio-
mera). i. mēbra similiū partiū auget ⁊ nutritur (adueniē-
te qdē aliquo quāto: sed nō carne quāta) actu (s̄m id qd̄
est potētia vtrūq; . v. g. quāta caro sic auget quidē eteniz
quātā os generari ⁊ carnē: s̄m id autē q̄ soluz caro nutrit
⁊ enī sic differūt cibus ⁊ augmētatio: quia alia ratiōe fit
nutritio ⁊ alia rōne fit augmētatio.

Ideo nutrit̄ q̄s quousq; saluatur: ⁊ dimini-
tur: augmētatur autem non semper.

Tertio pbat p̄hs differentiam t̄m. Nam corpus animatū
q̄ diu uiuit nutrit: siue augeat̄ siue diminuatur. q̄ nō sal-
uatur absq; nutritiōe: nō autē q̄ diu uiuit auget: q̄ non
q̄ diu uiuit generatur maius: sed bene q̄ diu uiuit gene-
ratur maius aut minus: aut t̄m ex quo fit restauratio dep-
diti completa vel īcompleta. *Le. li.* (Ideo nutrit̄ quidē)
corpus animatuz (quousq; saluaf̄ ⁊ diminiuit̄: augmēta-
tur autem non semper.)

Et nutrimentū augmentationi id idēz est q̄
dem: esse autē aliud. Secūduz id enī qd̄ est id
qd̄ aduenit potentia quanta caro augmentati-
uum carnis est: s̄m id autem quod solū po-

tentia caro: nutrimentum.

Ex predictis infert *Az. q̄* nutri: ⁊ augmētatio sunt idēz
subiecto. ⁊ differūt rōne. p̄ma pars ē nota: quia eadem est
materia ⁊ idē subm̄ tam nutritiōis q̄ augmētationis. v̄z.
alimētū. sc̄da est manifesta: quoniā caro po. quāta est id
rōne cui fit augmētatio. ⁊ caro potētia solū est id. ratio-
ne cuius fit nutritio. licz igr̄ caro quāta in potentia sit cau-
sa necessaria taz nutritiōis q̄ augmētationis. non tamē ex
carne quāta ī potētia fit per se nutritio: sed t̄m ex carne in
po. vt d̄cm̄ est. (Et nutrimentuz augmētationi id idē qui-
dem) est subo (esse autē) diffinitiuū ⁊ rōnis est (aliud. s̄m
id enī qd̄ est qd̄ aduenit potētia quanta caro augmentuz
qdē carnis ē. s̄m id autē q̄ solū caro nutrimentū est)

Dubitarur **contra** hoc q̄ dicit p̄hs: q̄ corpus ani-
matū q̄ diu uiuit nutrit: quoniā ani-
mal aliquādo uiuit quādo nō nutritur. v̄z. in p̄mo instāti
sui. ⁊ pluribus tēporibus vite sue. in p̄mo nāq; īstanti non
nutrit: q̄ nihil nutrit nisi alteretur: vt colligit̄ a philoso-
pho hic: sed animal in p̄mo instāti sui nō alteratur: q̄ tunc
nō mouetur. ex quo ante nō mouebatur. **I**tem nihil nu-
tritur: nisi p̄nte alimēto extrinseco: sed non semper q̄ diu
uiuit est p̄sens alimētuz extrinsecū. igr̄ animal nō semp̄
q̄ diu uiuit semper nutritur.

Respondetur q̄ aīal q̄ diu uiuit nutrit: q̄ tam diu nutri-
tur animal: q̄ diu calor naturalis agit in humiduz radica-
le resoluēdo ipsum: sed q̄ diu uiuit animal: taz diu agit ca-
lor naturalis in humidū radicale. igr̄ t̄c. tenet cōsequen-
tia cuz maior. ⁊ minor declarat̄ aucte *Az. 9. metaphy. ce.*
⁊. 2.º p̄hyer.º ponētis differentiaz īter agētia rationalia ⁊
irrōnalia: quoniā agētia rōnalia sufficiēter applicata suis
passiuis non necessario agūt. cuz potētie rōnales sūt ad
opposita: agentia autē sine ratione applicata suis passiuis
necessario agūt ex quo necessitatur a fine. cōstat autē q̄
tā calor naturalis: q̄ anima vegetatiua est agēs naturale
sine ratiōe. cum nō subiciantur rōni operatiōes eius: ne-
q; sūt in potestate nostra act. illi: sed cōtinue uiuētē ani-
mali tā animae vegetatiua: q̄ naturalis calor suffi. applica-
tur suo passo. v̄z. humido radicali. igr̄ cōtinue agit in ipsum
s̄. resoluēdo aliquaz partē eius. **A**d rationē dicitur: q̄
aīal in suo p̄mo īstanti nutrit ⁊ alteratur ⁊ mouetur: neq;
os illud ante moueri: sed sufficit illi aliquā partē pus mo-
ueri. vnde humidū radicale nō solū est in illo īstanti: neq;
precise ē tūc calor naturalis: sed etiā ante illud istās sūt
ambo iuice applicata ad agendū ⁊ patiendū. **I**tem cō-
cedo q̄ semp̄ nutritio idiget alimēto. non qdem extrinse-
co: sed intrinseco. humidū. n. radicale est alimētum intrinse-
co: ad hoc ordinatū a natura: vt cōfortetur ⁊ iuuetur hu-
miduz radicale: sed q̄ q̄ diu uiuit aīal habz humiduz ra-
dicale multū vel paucū. ideo q̄ diu uiuit nutrit. falsum ē
ergo q̄ nō nutrit animal nisi in p̄sentia alimēti extrinse-
ci. v̄z est tamen q̄ nō posset lōgo tempore nutriri absq;
alimēto extrinseco: qm̄ per calozē naturālē cito consume-
retur humidū radicale ad instar olei in lampade nisi sub-
ueniretur per humidū cibale.

Contra p̄dicta arguit̄ dupl̄r. ⁊ p̄mo sic. nullum acci-
dēs naturale alicui subiecto agit corruptio-
ne in ip̄m. aliter enī ageret ad corruptionē sui ipsi: sed hu-
midū radicale est subm̄ calozis naturalis: igr̄ calor nālis
nō agit in humidū radicale resoluēdo ipsum. **S**ecūdo
omnis actio corruptiua est rōne d̄rietatis. s̄m p̄hs in hoc
p̄mo: sed calidū non cōtrariat̄ humido per eūdem. 2.º hu-
ius. igr̄ t̄c. **A**d p̄mum dicit̄ q̄ calor dupl̄r pōt accipi in
abstracto ⁊ in cōcreto. si accipiat̄ in abstracto idem est qd̄
caliditas accidētalis. ⁊ sic nō agit in subiecto in quo est: s̄z
cuz partes sūt difformiter calide ipse calor vnius partis
agit in humidū alterius partis. si accipitur in cōcreto: tūc

nota qd̄ in ista parte
mo est singulariū ⁊
differt ex positio-
panli ab p̄po. t̄m
bus ⁊ ḡnōnis in p̄z.

noto alimēto sit nutri-
tio ⁊ augmētatio ⁊c.

animal quod diu uiuit
nutritur

Vide qd̄ an p̄m
st̄m idē s̄m differt
autē ratiōem

Vide qm omnia qd sunt causa eiusdem ad aug.
et ad nutu. concurrunt etc

Liber primus

idem est quod substantia calida. et sic nulli suboiberet: sed est ipsi humido in multis partibus comixta in quod agit generatio sibi simile. Non est igitur humidum subiectum in quo calor: sed tamen circa quod eo modo quo dicitur magnitudinem supra quam aut circa quam fit motus esse subiectum motus.

Ad secundum respondetur quod calor naturalis agit in humidum radicale duplici contrarietate: quoniam cum ipse calor naturalis sit quodammodo calor igneus sibi est coniuncta siccitas: ipsum autem humidum radicale cum sit quodammodo humidum aqueum sibi est coniuncta frigiditas. cum igitur siccitas contrarietur humiditati: et caliditas frigiditati: oportet ista actiones puenire ex duplici contrarietate. quapropter necesse est animali seu vino nutrimentum extrinsecum si debeat longo tempore viuere: quia propter hanc duplicem contrarietatem cito deficeret humidum radicale: nisi fieret restauratio per nutrimentum extrinsecum. comparatur enim calor ad humidum in corpore viuetis: sicut flamma ad oleum in lampade.

Ex predictis colligitur omnia. 4. genera causarum ad nutritionem et augmentationem concurrere. primo quidem concurrunt causa effectiua tamen principalis que instrumentalis. causa principalis est anima vegetatiua: et instrumentalis est calor naturalis: ut patet Aristotelem. 2. de anima. requiritur enim decoctio alimentum ad hoc quod fiat nutritio vel augmentatio. decoctio autem non fit sine calore. Et quoniam calor ille est igneus magis aptus sumere quam nutrire et augere: Ideo requiritur anima ipsius regulas tanquam principale agens. Preter hec agens manifesta concurrunt effectiue instrumentaliter quatuor alia agens non manifesta. que sunt quatuor virtutes anime vegetabilis. Juxta doctrinam Avicenne. 6. naturalium. v. attractiua nutrimenti. retentiua eiusdem. digestiua transmutans illud: et expulsiua superflui separans purum ab impuro: et hanc est que assimilatur et vnit alimentum alio.

Secundo concurrunt ad nutritionem et augmentationem causa materialis: tamen in qua: que circa quam. Causa materialis in qua est duplex. scilicet prima et secunda. prima causa materialis est prima materia. que est subiectum ibestioni omnium transmutationum naturalium. secunda causa materialis est ipsa materia secunda. v. membrum compositum ex forma et prima materia. Materia autem circa quam est duplex. scilicet intrinseca et extrinseca. intrinseca est humidum radicale quod est materia alterationis: que corrumpitur secundum partem: et non secundum totum. Extrinseca autem est ipsum alimentum quod etiam est materia alterationis: que quidem est secundum totum et secundum partem corrumpitur.

Tertio concurrunt ad nutritionem et augmentationem causa formalis. non quidem extrinseca: sed intrinseca se habens ad modum generis vel differentie. dicitur enim philosophus secundo physicozum. quod omne superius est forma sui inferioris. et 7. metaphysice. quod partes differentie sunt forme. Constat autem quod nutritio et augmentatio diffiniuntur per actum et potentiam tanquam per genus et differentiam: ut habetur. 3. physicozum. vbi Aristoteles. diffiniens quolibet motum. et quolibet mutationem dicitur motus est actus entis in potentia. secundum quod in primo. Quarto concurrunt ad nutritionem et augmentationem causa finalis tanquam propinqua et remota. Causa finalis propinqua nutritionis est salus indiuidui: et augmentationis est debita operatio viuientis. Causa autem remota vtriusque est continuatio specifica. unde natura ordinauit nutritionem propter restaurationem deperditi. et restaurationem deperditi propter salutem indiuidui. augmentationem autem ut ipsum viuum debite et complete operaretur. omnium autem istorum finis est perpetuitas speciei.

Hec autem spes sine materia: ut imaterialis potentia aliqua in materia est. Similiter autem et aliud quodcumque organum. Si autem aduenit aliqua materia ens potentia imaterialis habens et quantum potentia: hec erunt imateriales maiores.

Si autem amplius facere non potest: sed ut aqua

vino semper amplius mixta in fine aquaticus facit: et aqua: tunc diminutionem faciet quanti. Species autem manet.

Quarta quod est ista. vtrum augmentatio sit ratione forme: aut ratione materie. Respondet philosophus quod principaliter est ratione forme. ita quod augmentatio est ratione vtriusque: cum non possit fieri absque materia: sicut nec absque forma: sed est principaliter ratione forme. non quidem ratione cuiuscumque forme indifferenter quia non ratione forme elementari: aut mixti inanimati: sed ratione forme imaterialis existens in materia. que quidem forma est anima existens in carne et osse et generaliter in quocumque membro organico. Ista forma imaterialis habens alimentum coniunctum membro. aliquando habet virtutes fortes. et aliquando debiles. quando habet virtutes fortes. tunc conuertit alimentum quod dicitur quantum in potentia in plus quam est deperditum. et fit augmentatio: quia partes imateriales eiusdem forme sunt maiores pro quanto se extendunt in pluri materia. Quando autem habet virtutes debiles. tunc conuertit alimentum in minus quam est deperditum. et est diminutio versus: quo tamen debilitatur virtus: quod nihil amplius potest conuertere: ad cuius debilitatiorem necessario sequitur mors et corruptio. sicut enim vinum per mixtionem aque fit impurum. et minoris potentie quam prius et tandem tanta est admixtio aque: quod non potest amplius illam conuertere: sed fit aquaticum: et corrumpitur in aqua. Ita membra per alimentum mixtionem continue fiunt minus pura et debilia: et tandem tante debilitatis. quod anima in eis non potest resolueri nutrimentum: et deficit vita propter assumptionem humidi radicalis factam a calore naturali. Iste ergo est processus viuientium. Nam primo habet solum humidum radicale absque humido cibali. et dicitur tunc pura ad modum vini impermixti. 2. habet potentiam conuertendi plus de alimento quam est deperditum per calorem naturalem. et tunc augentur si habet alimentum coniunctum. 3. habet potentiam conuertendi alimentum non in plus: sed tamen quantum fuit deperditum. et tunc non augentur neque diminuuntur. 4. habet potentiam conuertendi alimentum non in tamen quantum fuit deperditum: sed in minus. et tunc est diminutio. tandem autem deficit potentia conuertendi alimentum extrinsecum aliquo modo. et manet solum potentia resoluenti alimentum intrinsecum. v. humidum radicale: quo resolutum sequitur mors et corruptio. in omnibus his processibus manet semper eadem anima numero absque acquisitione et deperditione alicuius partis. aliquando in pluri materia. aliquando in tanta. aliquando in pauciori. materia autem variatur: neque manet eadem numero proprie propter continuum fluxum et refluxum partium materialium. Le. li. (Est autem spes). i. forma (sive materia) principalis causa augmentationis non quecumque forma: sed que (ut imaterialis potentia aliqua in materia est) huiusmodi autem materia est caro et os (similiter et aliud quodcumque organum. si autem aliqua materia aduenit ens) coniunctum membro vel organo (potentia imaterialis habens quantum potentia). i. potest conuertere in plus faciet augmentum: quia (he partes) anime (erunt maiores imateriales) propter extensionem in pluri materia (Si autem amplius facere non potest) quam est deperditum (sed ut aqua permixta vino semper amplius mixta in fine aquaticum) vinum (facit et aqua) quodammodo. ita in proposito virtus debilitata (tunc diminutionem quantum faciet. Species autem manet). i. forma eadem numero a principio in fines.

Notandum primo: quod duplex est forma quantum spectat ad propositum. scilicet potentia materialis et potentia imaterialis. Forma que est potentia materialis est illa que non potest migrare de materia in materia: ut forma elementari aut mixti inanimati. forma autem que est potentia imaterialis est illa que potest de materia in materia. Et hec est duplex. Nam quedam est sine materia. et quedam est in materia. Forma que est potentia imaterialis sine materia est illa que non

aug. fit principaliter ratione forme ut cum hoc ista qd fiat ratio in materia qd ratio in minus qd etc.

qm sequatur mors

Vide proest vintu

Vide qm carnis habitus aug. v. dicitur.

emph. v. st. m. formi

De generatione

potest esse cōiuncta materie per iherentiaz: neq; per ifoz
 matione: vt deus et itelligētie. Juxta doctrinā Az. 8. phy
sicozū. Forma aut que est potētia imaterialis. et in mā ē il
 la que cōiuncta materie per iherentia: aut iformatione.
 cuiusmodi sunt aīa hoīs: bruti et plāte: sed est differētia: qz
 anima hoīs. v3. itellectus est in materia per iformatione
 et nō per iherentiaz. Alie autem forme sunt in mā per ifoz
 matione et iherentia: sed q; aīa hoīs sit in materia per ifoz
 matione et per iherentia: et separata a materia per iheren
 tia: p3 per determinationē Az. 2. phy sicozū. di. Qz cō
 sideratio phi stat ad formā separata a mā. exītem in ma
 teria. hec autē non potest esse nisi forma hoīs. Et q; alie
 forme etiam sint imateriales. et in mā exprimit Az. in lit
 tera. q; forma que ē causa pncipalis augmētationis est po
 tētia imaterialis existens in aliqua materia. s. determina
 ta: cuiusmodi ē caro vel os: vel aliquod membrūz organi
 cum. Secūdo notandū q; augmētatio est pncipalr rōne
 forme. et nō ratōe materie: et sequeter nutritionē ostēdit
 cōmetator 2. de anima. di. q; nisi sit ita: tūc animal debe
 ret habere superius omnia leuia. v3. calozes et spūs. Et in
 ferius omnia grauia. v3. ossa et neruos. in medio autē ha
 bere deberet medio modo se habētia. v3. carnē et sangui
 nem. cōstat autē hoc esse cōtra experientia. cum ita bene
 sint ossa in capite: et augētur ibidē ac nutriūtur: sicut in pe
 de. Et spūs sunt in pede: sicut et in capite. Et patz pna: qz si
 augmentatio fieret ex parte materie pncipalr grauitas et
 leuitas: et alie forme elemētozū teneāt se ex parte māe. ex
 quo sunt potētie māles: vt ostēsus est. oporteret illā fieri
 fm exigentiā elemētozū: quozū vnū est simplr sursum.
 v3. ignis. et aliud simplr deorsūz. s. terra. Alia vō duo: vtpu
 ta aqua et aer sunt fm qd sursum et deorsūz. vt manifestat
 ipse Lōment. 3. celi. et 4. phy sicozū.

Circa predicta querit vtrū augmen^o sit mot^o
 ctinu^o. Et arguit p q nō. auēte
Lōment. 3. phy sicozū. di. q; in nullo tempore ē polis aug
 mēta^o cōtinua. et rationē assignat: quia si augmē^o digitalis
 q̄titat/ fieret adequate in āno. tūc cuilibz parti āni corru
 deret aliqua pars illius digi^o q̄titatis: qd est falsum. quia
 tūc cuilibz parti sensibili anni correspōderet aliq ps sensi
 bilis illius digitalis quātitatis. cui^o oppositū habet ad ex
 perientia. Nā minimo tēpori sensibili nō correspōdet ali
 qua pars sensibilis illi^o digitalis quātitatis. cū in tali tēpo
 re minimo nō appareat illud augeri. Secūdo sic. ad con
 tinuitatē motus requiritur cōtinuitas subiecti. cōtinuitas
 temporis. et cōtinuitas termini ad quē. Sed augmē^o defi
 cit in quolibz istozū: igit augmētatio nō est mot^o cōtinuus
 tenet pna cuz maiori. per Az. 5. phy sicozū. et pbatu^o mi
 nor quidē pmo. nō est cōtinuitas subiecti: quia augmē^o est
 corporis aīati. cui^o partes sunt diuersarū rōnū. per Arist.
 in hoc caplo. talia aut nō possunt iuicem cōtinuari. p Az.
8. phy sicozū. 2. nō est cōtinuitas temporis: quia nō opz in
 toto tempore absq; iterruptiōe aliqua corpus viuūz auge
 ri: siue accipiat totūz tēpus vite: siue totūz tps in quo vir
 tus est fortis plus resolvere q̄ est deperditūz. Tertio
 nō ē ctinuitas termini ad quē. Nā q̄titas acq̄sita in vno
 poro nō ctinuat q̄titati acq̄sita in alio poro: sicut nec cōti
 nuat porus poro. 3. sic. nutritio nō est mot^o cōtinuus.
 igit nec augmen^o p3 cōsequētia: qz nō est augmē^o absq; nu
 tritioe. fm Az. hic. et aīas declarat: qm nutritio est corrup
 tio alimēti. et gnatio partis viuētis. modo nulla generatio
 vel corruptio est cōtinua: sed est mutatio idiuisibilis. per
Az. 5. phy sicozū. et per Lōmēt. 6. phy sicozū. imo si nutri
 tio eēt cōtinua. et cū per nutritionē tollat fames et sitis: se
 quit q; nuq; deberet animal famescere et sitire. Quar
to. diminutio nō est motus cōtinu^o. igit nec augmēta^o. p3
 pna. ex quo augmētatio et diminutio sunt mot^o oppositi: et

aīas pbat. pmo quidē quia in omni motu cōtinuo manet
 idem a pncipio: vsq; ad finē. per Az. tam hic q̄. 5. phy
 corū. modo in diminutiōe nō manet idē a pncipio vsq; ad
 finē. cuz in fine diminutionis corrupatur viues. per Arist.
hic. Itēz si diminutio esset motus cōtinuus oporteret
 istā cōtinuationē esse a caloze naturali. et ab anima: sed ab
 ysdem est augmē^o: vt pbatū est. ergo idē est causa p̄trario
 rum. v3. augmētationis et diminutiōis generatiōis carnis
 et corruptionis eiusdē: qd est p̄tra p̄m in. z. hui^o. di. q; idē
 iquantū idēz semper est aptū natū facere idēz. imo aliqd
 esset causa sue corruptiōis. s. caloz et aīa: si sunt cā dimi
 nutiōis: cuz ad diminutiōem sequat corruptio. illud aut cō
 sequēs est cōtra Az. pmo phy sicozū. di. oē ens appetere se
 permanere. Notādū q; de augmētatione possum^o loq
 duplr. v3. absolute. v3. nō cōcernēdo aliquod determinatū
 tempus: et respectiue habēdo respectū ad totū tēpus aug
 mentatiōis viuētis: aut ad totū subm et partem eius. pmo
 modo oīs augmē^o est motus cōtinuus: quia oīs motus ē
 motus cōtinuus. omnis augmētatio est motus. ergo et c. t3
 pna cuz qualibz parte aītis. per Az. 5. phy sicozū. sed scō
 modo nō est necessariū q; sit motus cōtinuus: qz nō o3 q;
 in qualibz parte illius tēporis animatū augeri: qz propter
 ifirmitates: aut ppter defectū alimenti extrinseci in aliq
 parte illius totius temporis forte nō augetur. bene tamē
 est pole q; aug^o sit motus ctinu^o cōtinuitate totius tēpo
 ris: quia possibile in toto illo tēpore aīal esse sanū cum suf
 ficiēti applicatiōe nutrimenti. cōstat aut q; positis sufficiē
 tibus causis naturalibus necessario ponit effectus. 3. aut
 modo dicit Marsilius: q; licz oīs augmētatio facta in ali
 qua parte porosa sit motus cōtinuus: nō tamē augmēta^o
 totius viuētis est mot^o cōtinuus: qz illa componit ex plu
 ribus augmētationibus totalibus pluriū partūz porosa
 rum. mō idēz est motus cōtinuus. et motus vn^o nūero. per
Az. 5. phy sicozū. Melius tamē dicit q; totalis angmen^o
 est motus ctinuus: quia nō solū augent partes porose: sed
 etiā partes non porose que iuicēz cōtinuantur. quantitas
 etiā acquisita est cōtinua. et vna nūero saltē vnitate et con
 tinuitate forme denominatē totum corpus viuēs. Ad
p̄mū dicit q; augmēta^o duplr sumit. v3. simplr et composi
 te. Augmen^o simplex est motus ad quātitates. et sic non ac
 cipit Lōment. augmentationē cū dicit illaz nō eē cōtinuā
 quia sicut motus localis ē motus cōtinuus. et alteratio ē
 motus cōtinuus. ita augmētatio est mot^o cōtinuus. Aug
 mentatio pposita est motus ad quātitates: vt icludit nu
 tritioem. et sic nō est possibilis in aliquo tempore augmen
 tatio cōtinua: qm nutritio est generatio. si igit nutri^o esset
 cōtinua. gnatio esset cōtinua in tēpore illo. et cū per quali
 bet gnōnē generet vnū minimū naturale in illo tempore
 ifinita essent genita minima nālia correspōdentia ifinitis
 instantibus illius tēporis. et per p̄ns nō solum cuilibz parti
 sensibili illius tēporis responderet aliqua pars sensibilis
 digitalis quātitatis. imo in toto illo tēpore esset genitum
 corpus ifinitū compositū ex ifinitis minimis naturalib^o
 nō cōmunicātibz. Ad scōm dicit q; cōtinuus duplici
 ter diffinit. pmo modo in predicamētis. cōtinuū est illud
 cuius partes copulan^o ad aliquē cōmunē terminū. 2. dif
 finitur. 6. phy. s. ctinuū est illud qd ē diuisibile in ifinitū. 3.
 diffinit. 5. metaphy. v3. ctinuū est illud cui^o mot^o ē vnus.
 licz igit subz augmētationis nō sit cōtinuū p mō. tñ ē cō
 tinuūz alyz duob^o modis: quia ipm est diuisibile in ifinitū:
 et mota vna parte mouet totū: deducta rarefactione et cō
 dēfatione. Itē duplex ē cōtinuitas. v3. mathematica
 et nālis. cōtinuitas mathematica est illa qua aliq copulan
 tur ad terminū cōmunē idiuisibile. cōtinuitas autē natu
 ralis ē illa qua aliqua copulatur ad aliquē cōmunem ter
 minū diuisibile. cuiusmodi est cōtinuitas puenies ex cla

augmē. vt motu. ist
 pncipaliter rationem
 formam et

Vide qd in ibi aug. simplr et an. nō possit
 vide qd simplr et cōtinuus

q̄ n̄ d̄ vob̄m cōsiderat p̄ h̄i s̄. r̄ m̄ta. ū
tam̄ vob̄m m̄do r̄

De generatione

est elementū nisi mā r̄ forma substāntialis. Ex his enī fiūt
composita naturalia. r̄ nullū illoz e d̄sibile in partes di
uerfarū rōnū. Elementum aut̄ fm̄ famositatez est illud ex
quo imediate fiunt mixta nālia. r̄ sic terra r̄ aqua. ignis r̄
aer dicūtur elemēta. p̄pterea Az. nō dicit ea esse elemen
ta. ex quo diuidūtur in partes diuerfarū rōnū: sed dicit
ea esse vocata elemēta.

Dubitatur quo mō elemēta iaz noiata sunt natu
ra mixtoz: cū Az. z. p̄h̄ycozū. r̄ s̄. n̄e
taphysice determinet naturā nō dici nisi de p̄ma materia:
r̄ forma substāntiali.

Respōdetur q̄ p̄h̄s loq̄tur h̄ fm̄ modū antiquozū. di.
omne illud esse naturā: q̄d est mā alicui rei naturalis vel
artificialis: eo mō quo dicit z. p̄h̄ycozū. aquaz esse nām
eris r̄ argenti. Et terrā esse naturā ossium r̄ lignoz. Es v̄o
eē naturam statue: r̄ lignum lectuli. cōstat autem fm̄ anti
quos elementa esse p̄ncipia mālia rerū. quare r̄c.

Omnes enī qui elemēta generantes r̄ que
ex elementis segregacione vtunt̄: r̄ congrega
tione: r̄ facere r̄ pati. Est aut̄ cōgregatio mix
tura. Quomodo aut̄ misceri dicimus: nōduz
determinatum est manifeste.

Sed ad p̄mo ad p̄m̄ naturalē pertinet cōsiderare de pasi
sionibus generatoz r̄ corruptozū. p̄batur. ad p̄m̄ nālez
pertinet cōsiderare de his passiōibus. de quib̄ determinā
uerūt antiqui p̄h̄i: sed de passiōibus generatozū r̄ corrup
tozū determinauerūt antiqui p̄h̄i: s̄. ideterminate r̄ non
manifeste. ergo r̄c. t̄z cōsequētia cum maiori. oēs antiqui
ponētes elementa r̄ mixta esse ex illis. minor aut̄ est cui
dēs: quia determinauerūt de generatiōe r̄ corruptiōe. cō
gregatiōe r̄ disgregatiōe. actiōe r̄ passiōe: tactu r̄ mixtio
ne vt liquet ex eozū libris: ideterminate tamē r̄ nō mani
feste determinauerūt de his: quia nō dederūt modū mix
tionis elementoz: neq̄ r̄uenientia r̄ d̄riam nominatarū
passionū. Le. li. (Omnes enī qui elemēta generāt). i. po
nūt (r̄ que ex elemētis sunt) v̄z. mixta (segregatiōe vtun
tur r̄ cōgregatiōe. r̄ facere r̄ pati: est autē cōgregatio mix
tura) r̄ tactus. ideo etiā vtūtur mixtione r̄ tactu (quo mo
do enī misceri elemēta dicimus) iuicē (nō determinatū
est manifeste) ab illis. **N**otādum q̄ illa p̄positio. cōgre
gatio ē mixtura r̄ tactus. nō est itelligenda in predicatio
ne idē: r̄ in recto: sed in predicatiōe causali r̄ in obliquo
i. ex cōgregatiōe fit mixtura r̄ tactus: eo modo quo p̄mo
p̄h̄ycozū. dicit p̄h̄s. q̄ vnuz est multa r̄ multa sunt vnū
i. vnū est ex multis. r̄ ex multis fit vnū. dicit etiam. z. de
anima. q̄ corp̄ r̄ aīa sunt animal. i. ex corpore r̄ ex anima
fit animal.

Dubitatur q̄ videt̄ q̄ de nominatis passiōib̄ nō
se itromittat naturalis: quia de actiōe r̄ passione determi
nat metaphysicus: vt h̄z videri. s. metaphy. r̄ p̄r de cōgre
gatione r̄ disgregatione: quia cōgregatio r̄ disgrega^o sunt
respectus. cōstat autē q̄ de oībus respectibus considerat
metaphysicus. ex quo diuidit eē in ab^o r̄ respectiuuz. de
generatiōe autē r̄ corruptiōe determinat ipse. 7. metaphy
sice cuiz distinguit generatiōē vniuocā a gnōne equoca.
Rūdetur q̄ nō iconuenit diuerfas sciētias cōsiderare
idem: sed nō eodem modo: vt docet Az. z. p̄h̄ycozū. di.
q̄ de linea cōsiderat geometra r̄ naturalis: sed nō eodez
modo: quia geometra cōsiderat de linea vt linea est. natu
ralis aut̄ cōsiderat de linea: vt est terminus corporis natu
ralis. similr de figura cōsiderat geometra. astrolog^o r̄ phy
sicus: sed nō eodez modo: quia geo^o cōsiderat de figura: vt
est illud q̄d termino vel terminis claudif. astro^o. vero vt
passio corporis: sed naturalis vt ē passio corporis natural.
r̄ ex hoc astrologus r̄ physicus possunt demonstrare eādez

cōclusionē. licz per nō idēz medium. probat enī physicus
terrā esse spericā. per hoc q̄ omne graue tendit deorsum:
r̄ lunā eclipsari. p̄ hoc q̄ terra iterponitur iter solē r̄ lunā.
Astrologus autem p̄bat terrā esse spericā: quia equaliter
distat a celo: r̄ lunāz eclipsari. per hoc q̄ sol ē in cauda vel
capite draconis. semper itelligēdo ifra semitas eclipticas
Cōsimiliter dicat̄ in p̄posito. q̄ de eodez considerat natu
ralis r̄ metaphysicus: sed nō eodez modo. Considerat enī
glibz eozū de causa r̄ effectū: vt habz videri. z. p̄h̄ycozū.
r̄ s. metaphysice. sed non eodez modo. considerat. n. phys
cus de causis: vt sunt p̄ncipia trāsmutationū naturalū. r̄
de effectibus: vt sunt termini illarū trāsmutationū. Me
taphysicus aut̄ cōsiderat de his vt diuidūt ens. sicut enīz
ens diuidit̄ in subam r̄ accēs. ita etiā in causam r̄ effectū
De generatiōe r̄ corruptiōe cōsiderat physico^o vt sunt ter
mini motū naturalū. Metaphysicus vero vt sunt pas
siones contueniētūz r̄ discōueniētūz in nā. **D**e actione r̄
passiōe considerat physicus vt sunt respectus fundamēti
in motu. Metaphysicus v̄o vt sunt respectus fundamēti
in dissimilitudine. actio. n. fit rōne dissimilis. vt videtur i
fra. **D**e cōgregatiōe autē r̄ disgregatiōe cōsiderat phys
cus: vt sunt effectus calidi r̄ frigidi: quia calidū h̄z disgre
gare. r̄ frigidū cōgregare: s̄. meta^o cōsiderat de illis: vt sunt
effectus distātie r̄ p̄p̄nquitatis. Et sicut considerāt idēz.
ita eandē cōclusionem possunt ambo demonstrare. licz per
aliud mediū. Demonstrat enī physico^o māz differre a for
ma. per hoc q̄ materia est subiectū trāsmutationis. r̄ for
ma ē termin^o illius: vt h̄z videri p̄mo physicozū. Meta^o
vero p̄bat eandē p̄positionē per hoc q̄ materia est potē
tia r̄ forma est actus. Item physicus p̄bat. z. p̄h̄ycozū.
q̄ artificialia differunt a naturalib̄ per hoc q̄ naturalia
fm̄ q̄ hui^o habent in se p̄ncipiūz motus r̄ quietis. Artifi
cialia vero fm̄ q̄ huius nō habent in se p̄ncipiū motus r̄
q̄etis. Meta^o vero p̄bat ex eo q̄ naturalia fiūt ex mate
ria r̄ forma substāntiali. artificialia vero ex substātia com
posita: r̄ forma accīntali.

Sed nec alterari possibile nec segregari r̄ cō
gregari nullo faciēte aut patiente. Etenī plura
elemēta faciētes generant in faciēdo r̄ patiē
do adinuicē. r̄ his quidē ex vno necesse est dice
re factionē: r̄ hoc recte dicit **D**yogenes: quo
niam si nō essent ex vno omnia nec esset facere
r̄ pati adinuicē. **E**. g. caliduz ifrigidari: r̄ hoc
calesieri rursus. Non enīz caliditas r̄ frigiditas
trāsmutātur adinuicē: sed manifestū: quo
niam subiectum. Quapropter in quibus face
re est r̄ pati: necesse est vnā horum subiectā
esse naturam.

Tertia cōclusio. ad naturalē pertinet cōsiderare in spe
ciali de actiōe r̄ passione. **I**stā s̄nē p̄h̄s duplr probat. r̄ p̄i
mo per rationē ostensiuā. Nā ad p̄m̄ naturalēz pertinet
cōsiderare in speciali de alteratiōe: generatiōe: r̄ corrup
tione: vt in p̄cedētibus tractatibus patuit: sed nō est polis
alteratio: n̄z generatio vel corruptio absq̄ actiōe r̄ passio
ne. igitur r̄c. tenet cōsequētia cū maiori: sed minor non ob
stante q̄ sit de se euidentis adhuc p̄batur testimonio anti
quozū: tam ponentiū plura p̄ncipia: q̄ vnū solū. Nam po
nētes plura materialia p̄ncipia saluat generatiōez r̄ cor
ruptionē in agēdo r̄ patiēdo iuicem. Idem etiā faciunt
ponētes tm̄ vnū p̄ncipiū materiale. Dicebat enī Dyoge
nes. r̄ recte in hoc q̄ si omnia faceremus ex vno p̄ncipio:
necessaria esset actio et passio. Et si omnia non essent ex
vno p̄ncipio materiali non esset actio et passio aliquozū

composita naturalia

q̄ n̄ d̄ vob̄m cōsiderat p̄ h̄i s̄. r̄ m̄ta. ū
tam̄ vob̄m m̄do r̄

q̄ n̄ d̄ vob̄m cōsiderat p̄ h̄i s̄. r̄ m̄ta. ū
tam̄ vob̄m m̄do r̄

ad inuicē. verbi grā. negata vni^c materie: calidum nō ifri-
gidaret: neq; frigidū calefieret: r ratio: quia nō trāsmuta-
tur forma in formā. caliditas enī r frigiditas non trāsmu-
tatur inuicem: sic q; vna fiat alia. Sed est manifestū: quo-
niam est dare subiectū vtriusq; forme si debz saluari trās-
mutatio. Le. li. (Sed neq; alterari possibile neq; segrega-
ri r cōgregari). i. generari r corrumpi (nullo faciēte: neq;
patiente. r enī) antiqui (plura elemēta faciētes generāt
in faciēdo r patiēdo ad inuicē ex his: que ex vno) pncipio
faciūt (neceffe est dicere factionē) r passionem (r hoc re-
cte dicit Dyogenes: quoniā si nō essent ex vno omnia) tā-
q; ex materiali pncipio (non esset facere r pati ab inuicē.
verbi grā. calidum ifrigidari. r hoc calefieri rursus. nō. n.
caliditas r frigiditas trāsmutantur inuicem: sed manife-
stum: quoniā subm) est aliqd illoz (quapp in qbus est fa-
cere r pati: neceffe est hoz vnam esse subiectā materiaz)

Quia igit talia esse dicere nō verū: sed in qui-
bus q; ad inuicem sunt est.

Ex predictis ifert Ar. q; Dyogenes aliquo mō bene di-
xit. r aliquo mō nō bene dixit. In hoc. n. q; asseruit omni-
um enī esse vna nām subiectaz in qbus est agere r pati be-
ne dixit. Sed male dixit in eo. q; cōcessit oia iuices agere
r pati. r omnia habere vna māz subiectaz: qm̄ deus celuz
r intelligentie agut in bec iferioza. r non patiunt ab eis: ne-
q; habēt vnaz naturā subiectam cū eis: sicut neq; cū illis
cōmunicāt in materia. Le. l. f. az. (Omnia igit talia esse). i.
actiua r passiuā inuicem (dicere nō est verū: sed in quibus
quidē est ad inuicē) cōtrarietas de his. veruz est dicere q;
sunt actiua inuicē r passiuā. **N**otādum q; Dyogenes nō
credidit aliqd esse: nisi q; pncipere sensu: r q; deus r itelli-
gētie r alie forme itentionales r spūales nō percipiuntur
esse: Ideo talia dixit nō esse: sed solū mixta r elementa. in
quozū nūero posuit corpora celestia di. celuz esse de natu-
ra alicui⁹ elemēti. v. z. ignis: cōtra quē r alios sic loquētes.
arguit pbs pmo celi. ostēdēs celuz nō esse de natura alicui-
us elemēti: sed esse quintā essentiaz distinctā ab elis.

Contra pdicta arguitur. r pmo q; nō omnia cōtraria
sunt inuicem actiua r passiuā. q; albedo r ni-
gredo sunt inuicē cōtraria: ac etiā dulcedo r amaritudo. r
tamē nō sunt inuicē actiua r passiuā. **S**cdo arguit q; ce-
lum cōmunicat cū his iferiozibus in materia: quoniā ma-
teria celi. r mā hozū iferiozū sunt eiusdez rōnis. pbatur:
quoniā formarū eiusdē spēi subiecta pma sunt eiusdē spe-
ciei. per Ar. 7. phisicorū: sed dimēsiōes celi r hozū iferio-
zū sunt eiusdē specie: qm̄ omnes linee sunt eiusdem spe-
ciei: r oēs superficies sunt eiusdez spēi: per Ar. in predica-
mētis. igit subiecta pma illarū. dimēsiōnū sunt eiusdem
spēi r rōnis: sed omniū dimēsiōnū subz pmo est materia
pma. per Lōment. pmo phisicorū. r in de substātia orbis.
igit materia celi. r materia hozū iferiozū sunt eiusdē spe-
ciei r rōnis. **A**d pmo dicit q; cōtrarietas multipliciter
sumitur. pmo pro repugnātia in cōtradictoria eo mō quo
loquit pbs circa finē pmi phisicorū. di. q; si materia appete-
ret formā sine puatione annexa ipsa appeteret cōtrariuz
sui: q; appeteret nō esse. r: accipitur pro repugnātia iter
pua⁹ opposita. r sic de cōtrarietate loquit Ar. pmo phisicorū.
di. q; in omni genere ē vna pma cōtrarietas. r sumi-
tur pro repugnātia terminozū motus. v. z. termini a quo. r
termini ad quez. r sic loquit pbs de cōtrarietate. 5. phisicorū.
di. oēm motū esse de cōtrario in pmiū. Isto modo cō-
trariā albedo r nigredo inuicem: ac etiāz cuilibz colorum
mediorū. r ipsi colores medz cōtrariātur iter se. sic etiāz
cōtrariānt inuicem sursum r deorsuz quātitas maior. r q;
titas minor. 4. modo accipit cōtrarietas pro repugnātia
maxime distantū in aliquo genere. actiuozū r passiuozū

inuicem. Juxta diffōnem de cōtrariuz datā a pbo in postp-
dicamētis. di. cōtraria sunt illa que sub aliquo genere ma-
xime a se distat. r vicissim ifunt. r mutuo se expellūt. Ista
sunt ppryissime cōtraria de quibus dicit pbs omnia cōtra-
ria esse inuicem actiua r passiuā. ideo obiectio de albedine
r nigredie: aut de dulcedine r amaritudine nō habent lo-
cus: cū de talibus nō loquat Ar. hic. **I**tem dicitur accipiū-
tur dupliciter. In abstracto r cōcreto. licz ergo in abstra-
cto nō omnia cōtraria sūt inuicē actiua r passiuā. tamē oia
cōtraria in cōcreto sunt inuicem actiua r passiuā. Albedo
enī r nigredo nō inuicem agūt r patiunt: sed bene album r
nigrū: nō quidē per albedinē r nigredinē: sed p qualita-
tes pmas: ex quarum mixtiōe resultat albedo r nigredo.
Ad scdm respōdet q; licz celū r bec inferiora cōmuni-
cēt in materia fm̄ essentia: nō tamē fm̄ esse. Quoniā esse
materie hozū iferiozū est esse trāsmutabile. r esse cōiun-
ctuz pō⁹ ad formas. per Ar. pmo phisicorū. eē autē mate-
rie celi esse itāsmutabile. r esse cōiunctū pō⁹ ad vbi. p
Lōmet. in de suba orbis. vult ergo pbs omnia illa eē acti-
ua r passiuā inuicem que cōmunicāt in mā. r non soluz fm̄
essentia: sed etiā fm̄ esse.

Sed si de facere r pati r mixtura videnduz:
neceffe est r de tactu. Nō enīz facere bec r pa-
ti possunt proprie que non possibile ad inuicēz
tangere: nec non tāgentia ad inuicem qualiter
cōtingit misceri primum.

Quarta cōclusio. ad psm̄ naturalē spectat cōsiderare in
speciali de tactu r mixtiōe. pbat. ad quēcūq; artificē spe-
ctat cōsiderare in speciali de causa. ad eūdē spectat cōsi-
derare in speciali de effectū. r eē. per psm̄ pmo postero-
rum. r. 2. phisicorū: sed tactus est cā actiōis r passionis. r
mixtio est effectus actiōis r passionis: quia nō potest esse
actio vel passio absq; tactu: neq; mixtio absq; actiōe r pas-
sione. igit ad quēcūq; artificēz spectat cōsiderare in spe-
ciali de tactu r mixtiōe. cōstat autēz q; ad philosophū na-
turalē spectat cōsiderare de actione r passiōe. vt liquet ex
3. pnc. igit ad eūdē spectat cōsiderare in speciali de tactu
r mixtione. Le. li. (Sed si de facere r pati cōsiderat) pby-
sicus etiā (r mixtura vidēdum). i. cōsiderandū est ab eo.
r sequeūter (neceffe est de tactu) cōsiderare (neq; enī fa-
cere h) quecūq; sint illa (r pati possunt ppric: que nō est
possibile ad inuicē se tangere: nec nō tāgentia ad inuicem:
qualr rigit misceri pmo). i. pncipalr r ppric: quasi dicat
nullo modo. **N**otādū pmo q; actio r passio duplr acci-
piūt. v. z. ppric quādo fundātur in motu. iproprie autē
quādo fūdant in mutatiōe. i. idiuisibili. Nō igitur est pos-
sibile fm̄ psm̄. aliqua ppric inuicem agere r pati. quin illa
possint se inuicē tāgere. r si nō possunt inuicem tāgere. etiā
nō possunt inuicēz agere r pati: que autē nō se tangunt. pos-
sunt inuicēz agere r pati: sed nō ppric: vt intellectus r volū-
tas: aut virtutes sensitiue iteriores. **S**cdo notādūz q;
aliqua dicūtur inuicem misceri duplr. i. ppric r improprie.
illa ppric inuicēz miscētur. ex quozū agregatiōe r actiōe re-
sultat vnū aliud: vt elemēta in generatiōe mixti. illa autē
iproprie miscētur que inuicem aggregant absq; generatiō-
ne vni⁹ alterius. r sic miscētur inuicēz lana r linum: aut vi-
nuz r aqua. Intēdit ergo pbs q; nō potentia se tangere
non possunt ppric misceri: r que possunt proprie misceri.
possunt se tāgere. Aliqua tamē non pō⁹ se inuicem tāgere
inuicē miscētur iproprie. v. z. habitus aie iuxta doctrinā
datā pmo phisicorū. 5. Anaxagorā.

Quapropter de tribus his est determinādū
quid tactus: quid mixtura: r quid factio.

Ex predictis Ar. ifert q; de quiditate istorū trium. v. z.

Contraria accipiuntur r.

*Vita q; m̄ mā ali r
cōiuncta pō⁹ ab vbi vni
ab formā stat hie
inferiora. r.*

*aliqua possunt agere r pati
q; nō se tangunt hie
improprie.*

Vita q; cōtrarietas dicitur q; motus r.

De generatione

tactus mixtionis et actionis est determinandum a pho naturali. Nam ad naturale pertinet determinare de illis ut probatur est: et non pertinet determinare de illis quo ad si est: quia per se notum est ad experientias quodlibet illorum esse. igitur ad naturale pertinet determinare quod est quodlibet illorum. scilicet quid est tactus: quid est mixtio. et quod est actio. De passione non facit philosophus mentionem: quia passio reducitur ad actionem. et habito quid est actio statim scietur quid est passio. Nam actio et passio sunt cooppositio se habentia ad modum correlatiuorum. constat autem quod si quis diffinit nouit unum correlatiuorum. diffinit nouit et reliquum. per Aristotem in predicamentis. Item philosophus nominat ea de quibus seorsum determinabit. de tactu autem et mixtione et actione seorsum determinabit: quia de passione determinabit simul cum actione. Ideo hic passiones non distinguit ab actione. et maxime quia videntur importare eundem motum: et eundem actum: ut colligitur a philosopho. 3. physicoz. Le. 1. ras. (Quapropter de tribus his determinandum est) a physico (quid tactus et quid mixtura: et quid factio). Notandum quod actio et passio dupliciter accipiuntur. videlicet absolute et respectiue: si absolute sic non differunt nisi ratione eo modo quo accipit philosophus primo de anima. di. quod actiones sunt suppositorum. si respectiue sic realiter adinuicem differunt: quia faciunt predicata distincta eo modo quo accipit auctor. 6. principiorum di. passio est effectus illatioque actionis. Item actio et passio ut sunt respectus dupliciter accipiuntur: aut permanentes et successiue: si accipiuntur ut permanentia entia. sic actio fundatur in agente: et passio in patiente: ut colligitur a philosopho 5. et 9. metaphysice. et sic de actione et passione se intrinsecit metaphysice. si autem accipiuntur ut entia successiua sic fundantur in motu: ut determinat philosophus 3. physicoz. et sic de illis considerat philosophus. in hoc tractatu proprium capitulum faciens.

Contra predicta arguitur quod non omne agens agit per contactum. et primo sic. De celo et intelligentie agunt in his inferiora. et non tangunt illa: quia tangentium seultima sunt simul. per Aristotem 5. physicoz. horum autem inferiorum: et 13 nominatorum seultima non sunt simul. cum etiam elementa inuicem agunt necessario: unum agit in parte remotam alteri: quam tamen non tangit: quia mediat pars propinqua. Secundo sic. sensibile agit in sensum et non tangit ipsum: ut patet de colore et visu. magnes etiam agit in ferrum quando illud attrahit: non tamen tangit ipsum: ut patet quia in toto motu continue distat ab eo. Tertio nihil tangit seipsum. et tamen agit in seipsum. gratie enim mouens seipsum deorsum agit motum illum in seipsum. et aqua se reducens ad frigiditatem agit alterationem in seipsum. Quarto aliquid fortius agit in remotum quam in propinquum. igitur agit absque tactu. patet prima: quia si fortius agit in remotum quam in propinquum. sit igitur quod agit in remotum: ut 4. Et in propinquum ut 2. et remittatur ille actioes uniformiter. et sequitur quod aliquando agit in remotum nihil agendo in propinquum. Antecedens autem patet de igne fortius calefaciente parietem quam aerem intermedium. Et de speculo concavo. producere ignem distanter a se. et prope se non faciente notabilem caliditatem. Item arguitur quod agens non solum agit fortius in remotum quam in propinquum. imo quod agit in remotum non agendo in propinquum: quia sol calefacit speram elementorum. et tamen nullam caliditatem producit in speris celestibus. Magnes etiam agit in ferrum. et non in aerem: quia aliter attraheret aerem sicut ferrum. Preterea. posito quod a. ignis agit in b. aquam per pedales distantiam: et quod deus anibilet totum medium absque mutatione a. et b. et sequitur quod a. agit in b. sicut ante: quia agens naturale debite applicatur passo necessario agit in ipsum. Ecce quod a. agit in remotum. et non agit in propinquum. ex quo iter a. et b. est vacuum per casum. Ad primum dicitur quod philosophus non loquitur de agente in corporeo: sed de agente corporeo. propterea concedo quod celum agit

in his inferiora per contactum: non quod tangat his inferiora: sed quia non agit in hec inferiora nisi tangat speram ignis. si enim daretur vacuum iter celum et speram aeris nunquam ageret celum in hec inferiora: cum non sit possibilis motus extremo ad extremum sine medio secundum Aristotem 5. physicoz. Ad secundum negatur illa sequentia. sensibile agit in sensum et non tangit eum igitur agit absque contactu: quia adhuc tangit aerem vel aquam multiplicando speciem sensibiles ad sensum iuxta doctrinam Aristotem. secundo de anima. di. quod ibi est mouens non motum. scilicet color et motum non mouens. videlicet sensus. et mouens motum. scilicet aer vel aqua. Ad 3. respondetur quod philosophus loquitur de actione transeunte: et non immanente. concedatur tamen quod graue mouet se ipsum per contactum. scilicet tangendo et diuidendo aere. Ad 4. negatur prima: quod n. agens fortius agit in remotum quam in propinquum. hoc est ex dispositione passi aut ex meliori applicatione instrumenti. ignis. n. fortius calefacit lignum siccatum remotum: quam lignum viride propinquum. propter meliorem dispositionem ligni siccatum: quam ligni viridis. Actus enim actiuorum sunt in patiente bene disposito inquit philosophus. 2. de anima. ignis autem maiorem caliditatem inducit in pariete: quam in aere ratione instrumenti melius applicati. ignis cum non producat caliditatem absque specie caliditatis reflexa. ubi magis reflectitur. ibi maiorem inducit caliditatem: et quia magis reflectitur in pariete quam in aere. ideo magis calefacit ignis parietem quam aerem. Speculum autem concuum maiorem caliditatem producit in parte remota quam in propinqua: quia radius reflexi ab eo magis uniuertur in parte remota quam propinqua: ut patet per speculum. ubi tamen cetera essent paria. Agens naturale fortius ageret in propinquum quam in remotum: sicut patet de corpore luminoso maius lumen producere in parte propinqua quam remota medio uniuertur. Et cum ponitur in casu quod ille actioes uniuertur remittatur negatur casus. dicens quod possunt proportionabiliter remitti. non tamen uniuertur. et hoc propter dependentias essentialis actiois: ut 4. ab actione ut. 2. admissio tamen casus. adhuc agens ageret per contactum: et si non actioe reali: tamen actioe intentionali: unde possibile est quod calidum ut 4. agit in frigidum per medium calidum: ut quatuor: non quidem agendo in ipsum medium aliquam caliditatem realem: sed tamen intentionalem. Item si sol calefacit hec inferiora: et non orbem celestem: tamen agit in orbem celestem: non quidem caliditatem: quia non recipiunt illam: sed lumen quo melius calefacit his inferiora. magnes autem non mouet ferrum nisi alteret aerem: non tamen attrahit aerem sicut ferrum: quia aer non inclinatur esse cum magnete: sicut ferrum. Ad casum positum de vacuo. dico quod a. non agit in b. neque debite applicat ad agendum: quia deficit ei medium defere actionem a. in b. Et si arguitur quod non requirit medium: quia sunt immediata. et seiuicem tangunt. respondetur quod nec se tangunt: neque sunt immediata: quia adhuc distat per pedales distantiam non absolutam sed respectiuam: nec sequitur. nullum est medium inter illa. igitur sunt immediata: quia licet nullum sit medium iter illa: tamen iter ea potest esse medium absque mutatione illorum.

Pincipium autem accipiamus hoc. Necessesse enim quibus est mixtura entium esse hec adinuicem tangibilia. et si aliquid facit: hoc autem patitur principaliter et his similiter: ideo primo dicendum est de tactu.

Item hoc est secundum capitulum huius tractatus. in quo philosophus determinat specialiter de tactu postquam manifestauit passiones. de quibus considerat philosophus. et diuiditur in duas partes. in quarum prima permittendo duas suppositiones necessarias determinat de tactu proprie dicto. ibi (Sed tamen) In 2. determinat de tactu meta dicto. ibi (Quia autem mouens) Ortum igitur

quod non facit illi
mixtionem de
passione et

per considerat actionem
per se ut sit unum
successiuum et

tanguntur se inuicem
sunt simul et

Vide qd tactus sit h3. sicut dicitur ad mixtionem
in actu. et passione.

Liber primus

39

ad primam partem philosophi primo ponit duas suppositiones. quarum prima est ista. Tactus se habet ad modum generis ad actiones: passivam et mixtionem. ista suppositio est manifesta: quoniam omnia iuicem activa et passiva: et omnia miscibilia sunt iuicem tangibilia: et non e contra. corpora enim celestia sunt iuicem tangibilia: et non sunt iuicem miscibilia: neque iuicem activa et passiva. sicut in sphaera lune. et sphaera ignis non sunt iuicem tangibilia. imo se iuicem tangunt. et tamen non possunt iuicem misceri: neque iuicem agere et pati. Ex ista suppositione inferunt Aristoteles. quod natura simpliciter habet determinare de tactu quod de actione et passione et mixtione: quoniam naturalis procedit ab universali ad singularia. et a magis comibus ad minus comia: ut habet videri in philosophia physico. scilicet tactus est communior quam actio et passio et mixtio: quia ubique iuicem actio vel passio: aut mixtio: ibi iuicem tactus: et non e contra: ut ostensum est. in libro 2. de generatione et corruptione. et in libro 1. de principis autem accipiamus hoc quod tactus se habet: ut genus ad actionem et mixtionem (necesse enim quibus est mixtura entium esse hoc ad iuicem tangibilia: et si aliquid facit: hoc autem patitur principaliter). id est proprie (et bis similiter) est tactus: et non e contra. (ideo primo dicitur de tactu) Notandum quod Aristoteles ponit hanc principalem rationem qua in alio casu: quod omnia iuicem proprie activa et passiva: aut miscibilia sunt iuicem tangibilia. et non e contra: quoniam sensus interiorum iuicem agunt et patiuntur. ac etiam intellectus et voluntas. Et tamen non se tangunt. habitus etiam intellectuales iuicem miscentur in anima: et tamen non se tangunt: et hoc quia talia non proprie iuicem agunt nec patiuntur: nec proprie iuicem miscentur.

44 **C** Fere quidem igitur taliorum nominum unum quodque dicitur multifaria: et hec quidem omonymia: hec autem altera ab alteris et prioribus: sic habet et de tactu.

C Secunda suppositio. tactus dicitur multiplex. scilicet equivoce vel analogice. probatur. omnia nomina generica: seu se habentia ad modum generis dicitur multiplex. scilicet equivoce vel analogice: sed tactus se habet ad modum generis. igitur et. et tunc cum maiori ex prima suppositione. et maiore declaratur inductivum. primo quidem in generibus: quoniam omne genus predicabile dicitur multiplex. videlicet equivoce vel analogice. animal. n. dicitur multiplex ex quo predicatur de pluribus differetibus specie. scilicet de homine. et de leone. et dicitur equivoce de istis: quod predicatur de eis essentialiter sed diversas rationes: quoniam diversis differetibus descendit in hominem et leonem: et non plus in unum quam in reliquum. sicut et color multiplex equivoce dicitur de albedine et nigredine. Sed numerus dicitur multiplex analogice de binario et ternario: et habet cum predicatur de illis inequaliter. plus enim de binario quam de ternario dicitur. Etiam figura analogice dicitur de triangulo et quadrangulo: quoniam illa sunt diversarum specierum. et plus descendit figura in triangulum quam in quadrangulum: cum in tetragono continetur trigonum. per Aristoteles. 2. de anima. Item in nominibus que non sunt genera: sed habent ad modum generis iuicem eadem multiplicitas equoeca: aut analogica. Canis enim cum sit pure equivoce non est genus cum non sit in predicamento: sed se habet ad modum generis: quod predicatur de pluribus differentibus specie. de quibus dicitur multiplex equivoce. scilicet de latrabili et marino. predicatur enim de his equaliter quod non plus de latrabili quam de marino. Item ens cum etiam non sit genus: sed habet ad modum generis dicitur multiplex analogice de substantia et accidente: ut ostenditur per philosophum physico. 2. 5. metaphysice. Consimiliter dicatur de tactu: quod non est genus ex quo non predicatur de rebus diversorum predicamentorum. scilicet de actione: passione et mixtione: sed se habet ad modum generis: quod predicatur de pluribus differentibus specie. ideo igitur quod dicitur multiplex equivoce: aut multiplex analogice. proprie enim accipiendo equocationes et analogia: illud dicitur multiplex equivoce: quod predicatur de multis equaliter diversis rationibus. illud vero dicitur multiplex analogice: quod diversis rationibus de multis predicatur inequaliter. Le. li. (Fere igitur et aliorum nominum) se habentium per modum generis (vnu

quodque dicitur multifaria). id est multiplex (et hec quidem omonymia). id est equivoce (hec autem altera ab alteris). id est analogice (et prioribus). id est simpliciter plus et posteriori (sic habet et de tactu). **C** Notandum quod sicut aliqua equoeca tollit rationem generis. et aliqua non: Ita et analogia. equoeca non includens multum rationum et non excludens unitatem rationis non tollit rationem generis. verbi gratia. Animal est equoeca simpliciter Aristoteles. di. 7. physico. quod in generibus latet equivoce: et etiam est univocum simpliciter per philosophum in libro 1. et hoc ideo quod continet multas rationes specificas quibus competit una ratio generica. videlicet animal suba animalia sensitiva. Canis autem est equoeca equoeca tollente rationem generis: quod includit multum rationum. et excludit rationem unitatis competente illis. quod in cane iuicem dicitur latrabilis. et definitio marini: et dicitur celestis: sed non iuicem aliqua una ratio vel dicitur comibus competens omnibus animalibus. **C** Consimiliter dicatur de analogia: quod aliquid tollit rationem generis: illa. scilicet que facit predicationem simpliciter causa et causatum. illa vero non tollit rationem generis que facit predicationem tamen simpliciter plus et posteriori. v. g. ens est analogum ad substantiam et accidentis analogia tollente rationem generis: quod predicatur de illis non solum simpliciter plus et posteriori: sed et simpliciter causa et causatum. dicitur enim de substantia: ut est causa accidentis. et de accidente ut est effectus subiecti. dicitur enim philosophus. 7. metaphysice. quod accidentis esse est inesse. et quod accidentis non est ens: nisi quod entis. sicut sanum: ut habet. 4. metaphysice. dicitur de animalibus: cibo et urina. non tamen simpliciter plus et posteriori: sed etiam simpliciter causa et causatum. dicitur enim de cibo: ut est causa effectiva sanitatis animalis. et de urina ut est effectus sanitatis animalis. et de animalibus dicitur formaliter ut est tanquam de eo in quo est formaliter sanitas: ut est causa finalis tanquam cibi quod urina. hec autem est illa analogia que tollit rationem generis: quia intendit Aristoteles in libro 1. (Hec autem altera ab alteris). id est aliqua dicitur multiplex simpliciter quod unum est ab alio. scilicet illa analogia non tollit rationem generis: que facit predicationem tamen simpliciter plus et posteriori: cuiusmodi est analogia numeri et figure. scilicet enim binarii sicut causa trinary: et triangulus quadranguli. non tamen numerus signat binarium: ut est causa trinary: neque figura significat triangulum: ut est causa quadranguli. ista analogia intendit philosophus cum dicitur (ex prioribus). id est simpliciter plus et posteriori. de igitur significans plura simpliciter causa et causatum significat illa simpliciter plus et posteriori: non tamen e contra. Et ita dicatur de tactu: quod analogia eius tollit rationem generis: quod significat plura non tamen simpliciter plus et posteriori: sed et simpliciter causa et causatum: ut videbitur. Et sicut tanquam ens quod sanum significat aliquid principale. et aliquid non principale. ita et tactus in quibusdam iuicem principale et proprie. In quibusdam autem non principale: sed metaphysice.

C Sed tamen principaliter dicitur existit in habentibus positionem. positio autem quibus et locus. Et enim in mathematicis similiter dandus est tactus et locus. siue est separatum unumquodque eorum. siue alio modo.

C Ista est secunda pars huius capituli. in qua philosophus determinat de tactu proprie dicto. ponens. 4. rationes. Quarum prima est ista. tactus est in habentibus positionem. 2. tactus est eorum quorum ultima sunt similia. ibi. (Et igitur enim) 3. tactus est eorum que sunt iuicem activa et passiva. ibi. (Quoniam autem per) 4. tactus est in habentibus positionem. quorum ultima sunt similia. et sunt iuicem activa et passiva. ibi. (Quapropter) prima conclusionem sic philosophus illas declarat. Quibuscumque igitur tactus: eis igitur locus. et quibuscumque igitur locus: eis inest per. igitur quibuscumque igitur tactus: eis inest per: ut sic arguat in prima figura. Quibuscumque igitur locus: illis inest positio: sed quibuscumque igitur tactus: illis inest locus. igitur quibuscumque igitur tactus: illis inest per. et per tactus est in habentibus positionem. et tunc cum maiori: eo quod per est ordinatio partium in loco ut declarat auctor. 6. principiorum. Et minor est evidens inductivum tam in mathematicis quam in naturalibus. quod enim omnia naturalia se tangentia habeant locum patet tam in mixtis quam in elementis: tam in simplicibus quam in compositis

Vide qd si ratiocinatio
q tollit rationem generis
in quibus non est.

q si analogia q tollit
rationem generis in quibus non est.

duo vero tempora: et si hnt magnitudines determinatas: no tamē se tāgunt: qz no habent positionē: sed due ynitates aut due itelligentie no se tāgunt: qz no hnt vltima: celum aut terra. et si hnt vltima: no tm se tāgunt: qz illa vltima no sunt simul. Le. li. (Si ergo vt determinatū ē pus) v3. 5. phycoruz (tāgere) est (hnt vltima sunt h vtiqz tāgunt adinuicē quecūqz determinatas magnitudines: et pōnez habētes simul habēt vltima)

Sed dubitat qz ex dclōne seqtur pmo qd sperituz no tāgit planū in puncto. 2 phz in plogo de aia: et p3 dña: qz nullo mō duo pūcta possunt seinuicē tāgere. ex quo no hnt vltima. ¶ 2° seqtur qd nulla mathematica seinuicē tāgunt 2 phz in pma dclōne: et pbaē dña ex eo: qz mathematica et si hnt vltima: illa tamē no sunt simul: sed vnū vt determinat Lōmēt. 5. phycorū. dicēs alr eē in mathematicis. et alr in nālibus: qz si nālia applicētur iuicē habēt vltima diuersa: sed no mathematica. si. n. mathematica applicēt iuicē eoz vltima vertutur in vnū. Illud tamē rōne argi sic. terminatio magnitudinis est a forma nāli: sed mathematica sunt abstracta a nālibus. igr mathematica fm qd hō no habēt magnitudinē determinatā. si igr applicēt adinuicē cū no habeāt formaz determinatē et distinguētē suas magnitudines nec vltimū vnus ab vltimo alteri. necessario habebūt idēz vltimū. et per dñs erūt adinuicē cōtinua et no se tāgentia. ¶ Tertio seqtur qd aliqua duo corpora sunt in eodē loco pmo cōtra phm. 4. phycorū: et pbatur dña. si. n. aliq vltima se tāgentiū. v3. duo pūcta sunt simul. et illa q sunt simul sunt in eodē loco pmo per 2p. 5. phycorū. igr duo puncta sunt in eodē loco pmo. tuc sic. duo puncta sunt in eodē loco pmo: sed pūcta non sunt in loco nisi per accñs rōne eoz porū. per 2p. in loco pzallegato. igr duo corpora sunt in eodē loco pmo. ¶ Quarto seqtur qd si cōuexū ignis. et cōcauū lune anihilaretur per diuinā potentiā speris remanēribus. qd ignis et spera lune no se tāgerēt: qz eozū vltia no eēt simul: sed illud dñs videt eē falsum: qz cuiusqz cōpetit loc^o eidē cōpetit et tactus: vt colligit a pho in pzia dclōne: sed in casu isto ambe spere eēt in loco. igitur rē. ¶ Ad p̄mū r̄r qd duplex est tact^o. v3. per se et per accñs: tact^o per se eoz quoz vltima sunt simul: s3 tact^o per accñs ē opoz vltimozū. no ergo loqur arist. hic de tactu per accñs: sed per se: qz ea q sunt per accñs sunt relinquēda ī scia speculatiua. per arist. 5. phycorū. quare rē. ¶ Ad scdm negatur dña: qz cū mathematica no sint separata a nālib^o fm esse si nālia tāgūt se. op3 qd mathematica tāgāt se. ma^o igr de se no habēt tactum: sicut neqz de se hnt formā distinguētē vltimū vni^o ab vltimo alteri. qñ vō dicit Lōmē. qd si iuicē applicātur duo vltima reuertūtur in vnū. hoc est verū q̄tū est ex pte rerū mathematicarū pp ynitatē specificā. sicut cōtingit de duab^o aqs statim factibus vnā aquā pueniūt ad imediationē: s3 ex pte rez nāliū hntiū formā terminatē et distinguētē no reuertūtur in vnū. ¶ Ad 3^m neget dña. et dñs qd arist. no accepit simul eodē mō: qñ diffiniuit ipm. et quādo diffiniuit p ipz Nā qñ diffiniuit ipsuz accepit simul: vt ipoztat simultatē adequatiōis eo mō quo albedo et dulcedo sunt siml in lacte. s. simultate adequatiōis loci. cū aut diffiniuit tāgere per ipm sūt locut^o est de simultate imediationis. iō cōcedo qd duo pūcta sunt simul: no qdē simultate adequatiōis: sed simultate imediationis. ¶ Ad 4^m concedit in casu isto. qd no se tāgerēt spā ignis et spera lune. et dñs qd ignis no esset in loco p̄prio: qñ spera lune no est loc^o ignis nisi rōne cōcaui. iō no exite cōcauo nlls est loc^o p̄prio ignis.

Quoniam autem positio quidē in quibus et locus existit. Loci autem differentia sursuz et

deorsum prima. et talia oppositorū omnia ad seinuicē tangētia grauedinez vtiqz habēt: aut leuitatem: aut ambo: aut alterum. Talia autē passibilia et actiua.

¶ Tertia dclō. tact^o est eozū que sunt iuicēz actiua et passiu. pbatur. tact^o ē in hntibus positionē: sed pō est eozū q sunt in loco. igr tact^o est eozū que sunt in loco. t3 dña cum majori per p̄mā cōclusionē. minor vō ē manifesta p diffinitionē pōnis q est hec. pō est ordinatio partiū in loco. tuc argi sic. tact^o est eozū que sunt in loco: s3 p̄mā dña loci est sursuz et deorsum: vt h3 videri scdo ce. igr tactus est eozū que sunt sursuz et deorsum. cōstat aut qd ea q sunt sursuz et deorsuz sunt actiua et passiu adiuicē. ergo tact^o est eozū que sunt iuicē actiua et passiu. anis declaraf. nā aliqd est simplr sursuz vt ignis: et aliqd simplr deorsum vt terra aliqd vō sursuz et deorsuz: vt aq et aer: mō h oia sūt iuicē actiua et passiu. cū qdlibz istoz alteri dñet in vna qlitatū pri maruz: aut in duab^o: vt manifestabit. 2. h^o. ¶ Lā aut pp qmā ignis ē simplr sursuz: et terra simplr deorsuz: alia vō duo sursuz et deorsuz ē: qz ignis h3 solū leuitatē. ex q nūqz mouet deorsū. terra h3 solū grauitatē. ex q nūquā mouet sursuz. aq vō et aer hnt grauitatē et leuitatē. ex q mouetur sursuz et deorsuz. aqua. n. pluuialis mouet deorsuz: et aq totū mouet sursuz. aer etiā exñs in terrayl in aq mouetur sursuz. et aer exñs in igne mouet deorsum. Le. li. (Quā aut pō qdē) est eozū (in qbus et locus existit. loci aut dña p̄ma sursuz et deorsuz: et talia) sunt de nūero (oppositozū oia ad seinuicē tāgentia grauedinē habēt vtiqz terra: aut leuitatē ignis: aut vt ambo) vt aer et aqua (aut alterū) solū: vt ignis et terra (taliam aut passibilia et actiua) sūt iuicē.

Dubitatur qm sursuz et deorsum no tm iueniūtur in mixtis: aut elemētis: sed etiā in corporib^o celestib^o: vt testat arist. scdo ce. 2. 4. phycoruz. igr tact^o no solū iuenitur in mixtis vel elemētis: sed etiā in corporib^o celestibus corpora no sunt iuicē actiua et passiu. igr tact^o ē eozū q no sunt iuicē actiua et passiu. ¶ Itē 2p. dixit in 2° dñe qd hec tāgūt se adiuicēz qcūqz hnt determinatas magnitudines. et pōnē et vltia sūt: sed corpa celestia hnt h oia. no aut agūt iuicē: n3 patiūtur. vt pbat p ce. igr rē. ¶ 2° dubitat: qz v̄ qd ignis no sit simplr sursuz: s3 vltima spera: qz supra ignē est aliqd. nihil aut est supra vltimā sperā terra etiā no videt eē simplr deorsum: qz locus terre. v3. superficies cōcaua aque no est simplr deorsum: sed centrū mūdi aqua et aer no videtur hnt grauitatē et leuitatē: qz a duab^o qualitatib^o alteratiuis no puenit nisi vna motiua: sed ta aer qz aq no habz nisi duas qlitates p̄mas. vt pbat. 2. hui^o. igr etiā no h3 nisi vnā qlitatem motiua. et per dñs si aqua vel aer h3 grauitatē. nullū eozū habz leuitatē. et ecōtra. ¶ Ad p̄mū dñ qd duplex est tactus. v3. mathematic^o et nālis. tact^o mathematicus dicit duplicē respectū. s. pōnis et simultatis. tactus autēz nālis supaddit duos alios respect^o. v3. actōis et passiōis. mathematica. n. iuicē applicātur fm simultatē vltimozū tm: s3 nālia applicātur fm simultatē vltimozū: et virtutis nālis. qñ ergo arist. dicit in p̄ma et in scda dclōnib^o. qd tactus est in hntib^o positionē. quoz vltima sunt simul. et illa se tāgūt quecūqz hnt determinatas magnitudines et positionē et simultatē vltimozū. tuc loqur de tactu mathematico. quādo aut asserit in 3ª dclōsione. qd tactus est eozū que sunt iuicēz actiua et passiu loqur de tactu naturali. Lōzpora igitur celestia iuicem se tāgunt vtroqz tactu. s. naturali et mathematico. sicut enī quecūqz sunt in loco phycosunt in loco mathematico et no ecōtra. ita quecūqz se tāgūt tactu nāli: se etiā tāgunt tactu mathematico et no ecōtra. ¶ Ad scdm dñ iuxta doctrina Lōmēt. 3. 2. 4. phycorū.

prima dclōtia loci sursuz et deorsuz

Complexus tactus

margin notes on the left edge of the page

De generatione

Sicut in deorsum 2 accipiuntur 2f

quod sursum 2 deorsum dupliciter accipiuntur. vno modo ut sunt partes subiective vbi. 2 sic non inveniuntur sursum 2 deorsum in celo: sed tamen infra spera actiuorum 2 passiuorum. propterea hoc modo ignis est simpliciter sursum: quia licet habeat aliquid supra se: non tamen habet sursum supra se quod sit pars subiectiva vbi. alio modo accipiuntur sursum 2 deorsum ut sunt partes quantitativae loci. 2 sic inveniuntur per se tam in celo quam in corporibus aëris. 2 sic ignis non est simpliciter sursum: sed polus articus vltimae spe-
 re. ¶ Item terra habet duplicem locum. v. s. simplices: quod est medium mundi: 2 oppositum quod est superficies concava aquae: quorum primum est locus quo: 2 secundus est locus quod quoniam non datur locus simplex infra medium mundi: 2 locus compositus infra concavum aquae. id terra est simpliciter deorsum. alia vero etiam duo non sunt simpliciter sursum: nec simpliciter deorsum cum vtriusque eorum habeat supra se 2 infra se locum oppositum. Cum autem de vtriusque istorum habeat gravitatem 2 levitatem: non est intelligendum tam aere quam aqua habere duas qualitates motivas: per quam vna mouet sursum: 2 per aliam deorsum: sed habet tamen vnam qualitatem que dicitur gravitas 2 levitas pro motu sursum: 2 deorsum. in quantum n. mouet sursum dicitur levitas: 2 in quantum mouet deorsum dicitur gravitas. sicut eadem forma numero est appetitiua 2 fugitiua. appetitiua quod in quantum mouet ad locum naturalem. fugitiua vero in quantum recedit a loco violento.

Vide quid sit tactus

Quapropter manifestum est. quoniam hec ratione nata sunt adinuicem. quorum diuisis magnitudinibus simul vltima sunt. existentibus motibus 2 mobilibus adinuicem.

¶ 4.º de tactu tactus est habitus positionis: quorum vltima sunt simpliciter actiuorum 2 passiuorum inuicem. probatur ista 3 ex tribus conditionibus tactus. quarum prima est ista: quod sit in habitibus positionis per primam conclusionem. 2.º est quod sit in habitibus vltima simul per secundam conclusionem. 3.º est quod sit actiuorum 2 passiuorum inuicem per tertiam conclusionem. 2 loquitur Aristoteles de tactu naturali 2 non mathematico. Le. 1.º. ¶ Quapropter manifestum est. quoniam hec ratione nata sunt adinuicem: quorum existentibus (diuisis magnitudinibus) quantum ad primam conditionem quod debet habere magnitudines determinatas 2 positiones (simpliciter vltima sunt) quantum ad conditionem secundam (existentibus motibus 2 mobilibus adinuicem). i. actiuis 2 passiuis quantum ad tertiam conditionem. ¶ Notandum quod ex tribus conditionibus assignatis formatur tres diffinitiones tactus propter dicitur quarum prima est simpliciter formalis. v. s. tactus est habitus simul vltima cum sit principium 2 non de demonstratione. 2.º est materialis 2 formalis. i. tactus est habitus positionis. quorum vltima sunt simul cum sit principium 2 conclusio demonstrationis. 3.º vero est tamen materialis. v. s. tactus est actiuorum 2 passiuorum inuicem positiones habentium: quorum vltima sunt simul cum sit tamen demonstrationis deo. sicut n. motus habet tres diffinitiones. quarum prima est exitus de potentia ad actum. 2 secunda est actus entis in potentia 3.º quod in potentia. 2.º est actus mobilis in quantum mobile. quarum prima est tamen formalis 2 principium demonstrationis. 2 vltima est tamen materialis. 2 demonstratio. Media vero est formalis 2 materialis in quantum est conclusio respectu principii. 2 principium respectu vltime. ita in proposito.

duplex diff. tactus 1.º motus 2f

Contra predicta arguitur. primo quod nulla istorum diffinitionum sit bene data: quia cum quilibet diffinitio constet ex genere 2 dicitur. per Aristoteles in topicis. non apparet genus tactus in aliqua illarum diffinitionum. ¶ Secundo arguitur. quod de duabus primis diffinitionibus non se intrinsecus probentur: quia earum quilibet est mathematica. cum n. ipsum quod quid sit principium demonstrationis. per Aristoteles in prologo de anima. 2 non sit eadem demonstratio naturalis 2 mathematica. igitur neque eadem diffinitio. ¶ Tertio arguitur quod 3.º non est materialis respectu precedentium: quia diffinitio formalis 2 materialis de se inuicem vniuersaliter predicantur. aliter nulla illarum per aliam demonstraretur. ¶ Stat autem tertia non verificari de primis vltimae. quia neque omnia. quorum vltima sunt simul: neque omnia habentia positionem: quorum vltima sunt simpliciter sunt actiuorum 2

passiuorum inuicem propter corpora celestia. ¶ 4.º arguitur quod prima non demonstrat secundam: neque secunda tertia. quia prima includitur in secunda. 2 secunda in tertia. aliter idem demonstraret seipsum. 2 esset magis 2 minus notum seipso de determinatione Aristoteles per posteriorum. ¶ Ad primum dicitur propter equiuocationem aut analogiam illius termini tactus non assignatur genus in aliqua illarum diffinitionum: tamen quia tactus reductus ad vniuersalium est passio vltimorum quantitatis: sicut equalitas vltimae equalitas est passio eiusdem quantitatis. 2 sicut equalitas 2 in equalitas sunt respectus relationis. ita 2 tactus. propterea in quilibet illarum diffinitionum includitur relectio. tamquam genus. Dicitur igitur quod tactus est relatio vltimorum simul existentium quo ad primam diffinitionem. 2 quod tactus est relatio vltimorum simul existentium positionem habentium quo ad secundam diffinitionem. 2 quod tactus est relatio vltimorum simpliciter existentium positionem habentium inuicem actiuorum 2 passiuorum: quo ad tertiam diffinitionem. ¶ Ad secundum rursus dicitur. sicut de eodem diffinitio se intrinsecus probentur phisicus 2 mathematicus. ita de eadem diffinitione licet non eodem modo. dicitur n. aristoteles de phisicorum. quod de punctis 2 lineis 2 superficiebus considerat tam phisice quam mathematice: sed non eodem modo: quia de his considerat mathematicus abstracte. phisicus autem ut passionem corporis naturalis mobilis. considerat et quilibet illorum locum. gitudinem lineae sine latitudine 2 profunditate. sed phisicus per respectum ad materiam sensibilem. mathematicus vero per respectum ad materiam intelligibilem. ita in proposito quilibet eorum considerat de tactu 2 de diffinitione tactus: sed non eodem modo. Nam mathematicus considerat de tactu 2 de diffinitione tactus ut est pars vltimorum quantitatis continue. phisicus vero ut est passio corporis naturalis. considerat mathematicus diffinitionem tactus propter motum naturalis vero considerat illam per respectum ad motum. qui est causa tactus aut qui datur per tactum. ¶ Ad tertium rursus dicitur quod diffinitio formalis 2 materialis de se inuicem vniuersaliter predicantur in recto quia sunt idem: sed quando vna est causalis non oportet. unde accessio sanguinis in corde est diffinitio materialis ire: 2 appetitus vindictae est diffinitio formalis: ut colligitur a Comente in prologo de anima. non tamen de se inuicem predicantur in recto. 2 hoc ideo: quia prima est causalis respectu secundae. ita in proposito: quia diffinitio prima tactus est causalis respectu secundae. 2 secunda respectu tertiae non oportet illas de se inuicem predicari in recto. ¶ Ad 4.º dicitur quod sicut ista diffinitio animal rationale demonstrat istam animal rationale disciplinabile: non tamen demonstrat seipsum: sic in proposito. fit enim demonstratio alicuius diffinitionis non secundum quilibet partem eius: sed secundum aliquam: neque semper quilibet diffinitio formalis solita demonstrat passionem vel diffinitionem materiale: sed additur aliquid per modum determinati. v. g. interpositio terre est diffinitio formalis eclipsis: non tamen demonstratur per illam eclipsis nisi cum determinatio tali inter sole 2 luna. similiter sole esse in cauda vel in capite draconis est diffinitio formalis eclipsis. 2 putatio luminis in luna est diffinitio materialis. non tamen demonstratur huius diffinitio neque hoc diffinitum per illam formale nisi intelligatur hoc determinatum infra semitas eclipticas. ¶ Cosimiliter dicatur in proposito: quod prima absolute sumpta demonstrat secundam: nulla tamen earum demonstrat tertiam nisi intelligatur aliquod determinatum. isto modo quocumque habitus positionis. 2 vltima simul in materia potentiali ad formam. illa habet positionem 2 vltima simul. 2 sunt inuicem actiuorum 2 passiuorum. sed mixta 2 elementa habent positionem 2 vltima simpliciter in materia potentiali ad formam igitur mixta 2 elementa habent positionem: 2 vltima simul: 2 sunt inuicem actiuorum 2 passiuorum. ille n. terminus adiunctus in materia potentiali ad formam non est materia neque pars eius: sed determinatum medij.

Quoniam autem mouens non similiter mouet quod mouetur. Sed hoc quidem necessesse est motum. 2 ipsum mouere. hoc autem immobile ens. Manifestum quoniam in

Complur. Aristoteles 4.º arguit 2f

De generatione

babet rationem forme: vt itendit Linceo. p̄ posterior.

C Illud igitur manifestum est quoniam est quidem vt motiua imobilia tangunt: est autem vt sic: est autē vt non sic: sed determinato tangere vniuersali quidem q̄ est positionem habentium. Et hoc quidem motiuo. hoc mobili. Adinuicem autē motiuo et mobili in quibus existit agere et pati.

C Istis supponib⁹ pmissis Az. ponit. 4. conclusiones. Quarum prima est ista. Mouētia non mota quodā modo tāgunt: et quodā modo nō tāgunt sua mobilia. et cōlo. oia q̄si que sunt infra sperā elemētoꝝ in tāgēdo retāguntur. ibi (Est igitur quidē) 3. mouēs motū aliq̄n in tāgēdo nō retāguntur. et aliq̄n in tāgēdo retāgunt. ibi (Est autē vt) 4. omne mouēs imobile in tāgēdo suū motū nō retāgit ab eo. ibi (Qua- pp̄) Prima s̄ arḡ sic. mouētia nō mota metaphozice. et ipozie tāgunt sua mobilia: nō autē pp̄ie tāgunt illa. igitur mouētia nō mota quodā modo tāgunt. et quodā modo nō tāgunt sua mobilia. tenet p̄na. et ans probat. Nā mouētia nō mota tāgunt sua mobilia: et nō pp̄ie tāgunt illa. igitur metaphozice et ipozie tangunt ea. p̄ma pars ant̄is p̄bat ex cōmuni mō loquēdi. dicim⁹. n. sagitatem tāgere signū. dū mō sagita sit in signo. et ḡnāl̄ oē agēs tāgere suū passum. quātūcūq; distās. dū mō in passo sit opatio agētis: s̄ mouētia non mota imprimūt suos effect⁹ in sua mobilia. igitur tāgunt illa. scda pars ant̄is ē nota ex determinatione p̄me partis: qm̄ tact⁹ pp̄ie dictus est in h̄ntib⁹ pōnē: quorum vltima sunt siml̄: et sunt iuicē actiua et passiuā. constat autē q̄ mouētia non mota carēt vltima d̄itiōe. agūt enī in sua mobilia: et nō patiunt ab eis: aut mouent illa: et non mouēt ab illis. deus. n. et itelligētie nō h̄nt pōnem: neq; vltima: neq; mouent a suis mobilibus. iō nullo mō pp̄ie tāgūt sua mobilia. quia deficiūt sibi omnes sue d̄itiōes.

C Sol autē et luna agēdo in hec inferiora etiā non pp̄ie tāgūt ea: qz deficiūt illis due d̄itiōes. v3. simultas vltimoz. et mutua actio et passio. p̄ma cōditio non deficit: qz oia astra h̄nt pōnē: sed totū celū alterādo totā sperā elemētoꝝ. itēz nō pp̄ie tāgit illā sperā: qz h̄t habeat duas p̄mas cōditiōes. v3. pōnē et vltima simul cūz spera elemētoꝝ: tñ deficit tertia d̄itiō ex quo agit in eā: et nō repatiē ab illa. Le. li. (Illud igitur manifestū: qm̄ ē quidē vt motiua) non mota sua (mobilia tāgunt. est autē vt nō: sed determinato tāgere vlt̄). i. simplr (qdem qd̄) est (pōnē h̄ntium. et hoc qd̄ motiuo. hoc autē mobili. adinuicē autē motiuo et mobili in q̄b⁹ existit facere et pati) (Notādum q̄ cūz itelligētie moueāt corpora supcelestia: et corpora celestia h̄ inferiora: et h̄ inferiora seipsa adinuicē. itelligētie ipse mouēt supcelestia corpora nō mote nec passe. supcelestia mouēt h̄ inferiora mota: sed nō passa. Nec autē inferiora mouēt se ipsa adinuicē mota et passa. iō vt itelligentie mouēt supcelestia. ē oīno tactus metaphozicus: tā ex parte tāgentis: qz ex parte tacti: quia nec itelligētie pp̄ie agunt in corpora supcelestia: nec supcelestia corpora pp̄ie patiunt: vt autē supcelestia mouēt hec inferiora ē tactus metaphozicus ex vna parte tñ. s. ex pte corpoz celestium: quia ex parte horum inferioroz bene ē aptus natus repiri tactus pp̄ie: sed vt hec inferiora mouēt seipsa. sic est tactus pp̄ie: quia non solum mouens in mouendo mouetur: sed etiā agens in agendo repatitur.

C Est quidē igitur vt in multum tactum quod tangit tangens. Etenim mouent mota omnia fere: que in conspectu nostro quibus necesse ē et vidēt tactū tāgere qd̄ tangit.

C Scda conclusio. oia fere que sunt infra sperā elemētoꝝ in tāgēdo retāgunt: p3 qz fere oia talia agunt in sua mobilia. et repatiuntur ab eis cūz alijs duabus cōditiōibus: qm̄ agentia que sunt infra sperā elemētoꝝ h̄nt cū suis mobilibus pōnem et vltima simul. Et notāter dicit Az. fere: qz in his inferioribus nō semp omne agēs in agēdo repatitur: qz aliqd est agēs ita magne virtutis: et patiēs tam mediātū qz immediātū ita debilis potētie qz nō pōt agēs repati a suo patiēte: sed hoc ē raro. nō ergo itendit p̄ba: qz infra sperā elemētoꝝ: qsi omne agēs in aliqd passūz qd̄cūq; sit illud: tāgat ipm̄: et retāgat ab eo: qz sepe deficit pp̄ter distantiā simultas vltimoz. et etiā reactio: sed itendit qz infra sperā elemētoꝝ cōiter oē agēs tāgit aliqd passūz. s. immediātū sibi: et retāgitur ab illo. L. li. (Est quidē igitur vt multū). i. plurimū qz (tactū ita tāgitur tangens. et enī mouent mota oia fere que in conspectu nostro) sunt. v3. infra sperā elemētoꝝ (qbus necesse ē: et vt) sic eē vdm̄ (tactus tāgere qd̄ tāgit). i. ipm̄ tangentem.

Sed dubitat p̄bado qz infra sperā actiuoz et passiuoz nihil tangit aliud: nisi retāgatur ab eo: qm̄ in tali spera nihil tāgit aliud: nisi agat in illud: sed ois actio est rōne d̄rietatis. igitur tāgēs et tactum iuicem cōtrariātur. et per p̄na qd̄libz illoꝝ agit in reliquoz: et tangitur ab illo: qd̄ est s̄ p̄m. **C** Ddm̄ qz iterduz mobile est ita distās qz ipm̄ agēs est extra sperā actiuitatis passi. cū igitur nihil possit agere extra sperā sue actiuitatis: sequit qz aliqd agēs aliq̄n agit in aliqd passūz. et tāgit ipm̄: nō tñ patitur ab eo: neq; tāgitur ab eodē. **C** Itē posito qz a. et b. sint iuxta aut elta cōtraria immediata. sic qz a. sit potētie vt. 4. et resistentie vt 3. b. vō sit potētie vt. 2. et resistentie vt vnu. et p3 qz a. agit in b. et non repatiē ab ipso b. ex q̄ minor ē actiuitas b. qz resistentia a. Et si arguit sic. b. est potētie vt duo. et aliqua pars a. est minoris potētie qz vt duo. igitur b. agit in illā partē a. ex quo a p̄portione maioris iequalitatis semp puenit actio ceteris parib⁹. sed b. nō agit in aliquam partē a. qn agat in a. igitur c. **C** R̄ndetur negando p̄nam: quia licz aliqua pars a. sit per se minoris potētie: qz vt duo. quelibz tamen p accidēs est potētie vt. 8. quoniam quelibz pars iuuat quālibz partē ad agendū: et ad resistēduz: sed ex oibus partibus resultat potētia vt. 8. igitur quelibz pars a. est potētie vt. 8.

C Est autē vt aliquando inquitur mouēs tāgere solum id qd̄ mouetur. Quod tangit aut non tangere qd̄ tangit. Sed que mouent mota quia homogenea: necesse videtur esse quod tangitur tangere.

C Tertia cōclusio. mouens motū aliquando in tāgēdo nō retāgitur. et aliquando in tāgēdo retāgitur. Ista cōclusio p3: quia mouēs motū ē aut eiusdez nāc cū mobili: aut nō. si nō eiusdez nature nō opz qz in tāgēdo retāgat: qz celū qd̄ est mouēs motū diuersū in natura ab his inferioribus: imo a tota spera elemētoꝝ: tāgit h̄ inferiora: et totā sperā: nō tamē tāgitur ab illa: quia agit in ipsam: et non repatitur ab ea. si autē mouens motū et suūz mobile fuerint eiusde nature. tūc ipsum mouens in tāgēdo retāgitur: sicut in agēdo repatitur. Et sic tam mixta qz elementa qz sunt mouētia mota in tāgēdo sua mobilia retāgunt ab illis. sicut agendo in illa repatiuntur ab eisdem. L. li. fam. (Est autē vt iquirimus). i. dicimus (aliquando mouēs motū tāgere solūz id qd̄ mouet. qd̄ tāgitur autēz non tāgere qd̄ tāgit) et hec qm̄ tāgens et tactus sunt diuersarū nārū (s̄ quia mouēt mota que homogenea sunt). i. eiusdez nature (necesse videtur eē qd̄ tāgitur tangere) **C** Notādū qz cūz nā dicatur de materia et forma ex doctrina Az. 2. p̄physicoz. et 5. metaphy. nō accipitur hic identitas nature

Videtur qm̄ nō omnia qz sunt in natura p̄p̄ia
ad hunc vltimoz in r̄p̄do tactu.

etiam

Videtur ordinem in motu
aby

quodammodo tactus

aut diuersitas pro idēitate aut diuersitate forme speci-
fice: sed p idēitate aut diuersitate materie quo ad actio-
nem ⁊ passionem seinuicem tāgunt ⁊ tanguntur: siue sint
eiisdē spēi: siue diuersarū specieꝝ: que autē non cōmuni-
cant in materia quo ad actionē ⁊ passionē: sicut celū ⁊ spe-
ra elementozꝝ: non seinuicē tāgunt. sic q̄ vnū eozū tangit
reliquum. ⁊ nō tāgitur ab eo.

¶ Quapropter si quid mouet immobile ens il-
lud quidem tangit quod mouetur: illud autē
non. Inquinus enim aliquando tristantē tan-
gere nos: sed nos nō eū. De tactu q̄dez igit in
naturalibus determinatum sit hoc modo.

¶ Quarta rēlo. omne mouēs imobile in tāgendo suū mo-
tum nō retāgitur ab eo. ista ē est manifesta taz de mobili
moto q̄ imobili simplici. sicut enī deus ⁊ itelligentie mo-
uent corpora celestia. ⁊ totā operā elementozꝝ cū omnibꝫ
mixtis: ⁊ nō mouent ab eis: ita contristās mouet cōtrista-
tum. ⁊ nō mouetur ab eo. dñr enī deus ⁊ itelligentie imo-
bilia simplici. quia nullo motu possunt moueri per se: vel p
accidēs. cōtristās autē est imobile in genere: q̄ de facto
mouetur: sed eo motu in genere quo mouet contristatur.
contristās enī per vilipensionē mouet. cōtristatus vilipē-
sum motu euaporatiōis fellis: motu ebullitiōis sanguinis
in corde ⁊ motu appetitus vindicre seu iracūdic: nullo ta-
men tali motu mouet ipse contristās. Le. l. iam. Quapro-
pter si qd mouet imobile ens. illud quidē tāgit qd moue-
tur. illud autē qd mouet (non) tangit (inquimus enīz ali-
quādo tristantē tangere nos: sed nos nō eū) Deinde. p. epi-
logat circa determinata di. (de tactu igit in naturalibꝫ deter-
minatū sit hoc mō) **¶** Notādum q̄ per hoc verbū Aris-
t. in nālibꝫ: p̄ q̄ ipse non determinat h̄ de tactu mathema-
tico qui ē tñ simultas vltimozꝝ: aut simultas vltimozꝝ
pōnē habentiū: sed de tactu nāli qui preter illas aditiōes
icludit actionē ⁊ passiōem mutuā. si fuerit tactus proprie
dictus. si autē fuerit tactus metaphoricꝫ aut improprie di-
ctus: duas p̄mas aditiōes non icludit: sed bene icludit
mutationē mouentis ad motū: aut actione agētis ad pas-
sum. eō autē excludit motionē mobilis ad motum. ⁊ re-
actionē patientis ad agens. ex q̄bus sequitur q̄ est quadru-
plex tactus. naturalis: metaphysicus seu iproprie dictus
quozꝝ p̄mus est substātiāz separataz ad corpora celestia
⁊ iste est ipropriusissimus. ⁊ maxime metaphysicꝫ: ex q̄ sube-
separate sunt oīno imobiles tā per se q̄ p accidēs. 2° est cor-
pozꝝ supcelestiū ad sperā elementozꝝ: ⁊ iste ē min^o meta^o.
⁊ minus iproprie dictus: q̄ p̄mus: q̄ hic mouēs mouetur.
ibi autē mouēs nō mouet. 3° est elementozꝝ seu mixtoꝝ
iuicem distātiū cū sola actiōe agentis ad passūz. ⁊ iste ad-
huc est minus ⁊ iproprie dictus. et min^o meta^o q̄ aliquis
precedētiū: qm̄ motor hic ē alterabilis: non autē aliqs mo-
toꝝ precedentiū. 4° est elementozꝝ seu mixtoꝝ iuicem
imediatoꝝ cū sola actiōe agentis ad passūz. ⁊ iste ē mini-
me iproprius ⁊ minime meta^o: q̄ in hoc cōtactu est actio
cū simultate vltimozꝝ: ⁊ ipm̄ agens ē alterabile: l̄z nō alte-
retur: in alijs autem non.

¶ Contra predicta **¶** dupl̄ ista ⁊ p̄mo q̄ tactus
naturalis nō icludit motio-
nem mouentis ad motū: neq̄ actiōem agentis ad passūz:
qm̄ tactus icludens tñ simultates vltimozꝝ: ⁊ pōnē se tā-
gentiū est nālis: ⁊ tamē nō icludit aliquā motiōem: actio-
nem vel passiōem. igit rē. tenet p̄na cū minori: ⁊ maior ar-
guit. Nā tactus ille ē mathe^o vel naturalis: l̄z nō est ma-
thematicus: quia mathematicus nō se itromittit de loco
quē icludit pō. igit est naturalis. **¶** 2° arguit q̄ aliquis est
tactus nālis qui nō dicit motiōem actiūz: neq̄ actionem
agētis ad passūz: sed passiōem receptā ab agente: q̄z. ⁊. de

anima Ar. determinās de tactu nō dicit ipm̄ mouēs aut
agēs tāgere: sed ipm̄ patiēs asserit tāgere. ignis. n. agēs in
aia mediante carne: nō dicitur tāgere aiam: sed aia dñ tā-
gere ignē. ⁊ in aia est tactus. nō autē in igne: sicut cōtingit
in alijs sensibilibus mobilibꝫ exteriorēs sensus: nemo enī
cōcederet colorē videre: aut sonum audire: sed animam.
¶ Ad p̄mū dicit q̄ mathematicus se itromittit de loco:
nō qdem vt dicit puenientiam: ⁊ disconueniētiā: sed vt di-
cit cōtinentiā vel capacitatem: quāte enī cōtinentie ⁊ ca-
pacitatis sit aliqs circulus aut aliqua superficies. confide-
rat mathematicus: sed qualr pueniat ⁊ qualr disconueni-
at nō se itromittit ille. **¶** Physicus autē cōsiderat conueniē-
tiam ⁊ disconueniētiā loci ad locatū: per respectū ad mo-
tū locatū: ⁊ ad qualitates sensibiles vel isensibiles existe-
tes in loco. sed metaphysicꝫ cōsiderat locū ⁊ locatū fm̄ cō-
ueniētiā ⁊ disconueniētiā quā habēt ex parte generis ⁊
differētie. de motu vero ⁊ mā sensibili illoꝝ non confide-
rat. **¶** Ad scōz r̄r: q̄ tactus sumit dupl̄. s. actiue ⁊ passiu-
e. ⁊ nō consimilr determinat hic de tactu. ⁊ in lib. de aia:
qm̄ hic determinat de tactu actiue. ibi. soluz passiuē: sicut
hic agēs dicitur tāgere: ⁊ hic patiēs dicit tangere. **¶** Dōz
igit q̄ p̄hs determinat de tactu 2° de anima. ⁊. s. physicoꝝ
⁊ hic: s. diuersimode: nam tactus de quo considerat 2° de
anima est bonū aialis fm̄ virtutē sensitiuā: cū tactus ille
sit virtus sensitiua: aut operatio eius: sed tactus de quo d̄
terminat hic: est in plus: quia est idifferēter iter quecuq̄
s. actiua iuicē ⁊ passiuā: ⁊ inter q̄cūq̄: quozꝝ vnū ē mouēs
⁊ reliquū motū: sed tact^o de quo determinat. s. phy. adhuc
est magis cōmunis: q̄ iuenitur in omnibꝫ: quozꝝ vltima
sunt simul siue iter illa sit motio: actio vel passio: siue nō:
⁊ iste dicit esse tactus mathematicus: l̄z physicoꝝ nō modo
mathematico consideret istū tactū: mathematicus enim
cōsiderat tactū qui est simultas vltimozꝝ: vt est passio tñ
punctozꝝ: linearū vel superficialiū. **¶** Physicus autē cōside-
rat istū vt est passio corporis nālis: sicut etiā linea est for-
ma mathematica: nō tamē eā physicus mathematice cō-
siderat: vnde geometra considerat lineā: vt est lōga nō la-
ta nec pfunda. physicoꝝ vō cōsiderat eā vt ē forma corporis
nālis fm̄ Ar. ⁊ Loment. 2°. physicoꝝ rē.

¶ De facere ⁊ pati dicendum deinceps. Su-
scipimus enim a prioribus subcontrarios ser-
mones adinuicem. multi quidem enim dicūt
concorditer: q̄ simile quidēz a simili omne im-
passibile est propter non magis actiuūz q̄ pas-
siuūz esse alterum ab altero. Omnia enim si-
milr existūt hec similibus. Dissimilia autē ⁊ dif-
ferētia ⁊ facere ⁊ pati adinuicē sunt inata.

¶ Istud est 3° caplm̄ isti tractatus in quo p̄hs determi-
nat de actiōe ⁊ passiōe fm̄ opi. antiquozꝝ. ⁊ diuiditur in q̄-
tuoz partes. in quarū p̄ma ostendit quid senserūt antiqui
de actiōe ⁊ passiōe ex parte agentiū. in secūda parte mo-
di agendi ⁊ patiendi. ibi. (Et fm̄ rōnez) In 3° parte medy
agēdi ⁊ patiēdi. ibi. (Quo mō autē cōtingat) In quarta
vero cōparat iuicē antiquozꝝ opi. ibi. (Leucippus autēz)
Quantū ad p̄mā partem Aristo. duo facit: nam p̄mo nar-
rat opinionē antiquozꝝ habentiū sermones subcontra-
rios. secundo vero annectit conclusiōes ibi. (Vident autē
hoc) P̄ma igit opio fuit multozū di. actionēz ⁊ passiōē
fieri ex parte agentiū ⁊ patientiū contrariozꝝ: ⁊ dissimiliū
nō autē similiū. sic q̄ sile non patiē a simili: sed a dissimili.
Et ratio eozū fuit ista. omnia sunt similia vel dissimilia: l̄z
impose est q̄ similia agat: aut patientur adinuicē. ergo ne-
cesse est agēs ⁊ patiēs esse dissimilia. t̄z p̄na cūz maiori. Et
minore declarabāt: ex eo: q̄z neutriū illoꝝ dignius est: vt

math. s. incommutabilis
et hoc s. qm̄ vidi

tactus sumit dupl̄
actiue ⁊ passiuē
et dicitur hic in alio

46 de facere ⁊ pati

q. m. p. antiqui partibus et partibus multo locum sunt

De generatione

agat in aliud: aut patiat ab alio q̄ reliquum. cum ergo si-
milibus fm q̄ h̄s oia existat similia. non pot̄ poni similia
fm q̄ h̄s actiua et passiva esse iuicem: quia tunc idē fm q̄
idē ageret et pateretur: qd̄ est iconueniēs. dissimilia ergo et
cōtraria sunt inata agere et pati iuicē. Et notāter ph̄s dicit
multi cōcorditer hoc dicūt: qz plures fuerunt de hac opi-
nionē: q̄ de opione alioz di. contrariū. v3. q̄ simile patit̄
a simili. Le. li. (De facere autē et pati dicēdum deinceps:
suscepimus autē a prioribus) Antiqui (subcōtrarios ad iu-
icem sermones. multi enī cōcorditer hoc dicunt q̄ simile
quidē sibi: omne ipassibile est ppter nō magis actiuum q̄
passiuū esse alterū ab altero. omnia enī similit̄ existūt h̄ in
similibus. dissimilia autem et differētia facere et pati adin-
uicem nata sunt.)

Etenis quādo minor ignis a maiori corrup-
pitur: ppter contrarietate hoc inquit pati. Con-
trariū enī eē multum paucō.

Et si arguebatur contra eos. q̄ ex eo qz magnus ignis et
paruus ignis sunt similes: et tamē magn⁹ agit in paruu. Ex-
tinguēdo illuz. Respōdebant qz magnus ignis: et paruus
ignis iuicem cōtrariātur: et si nō fm qualitate: tñ fm quā-
titate: quoniā multū et paucū iuicē contrariātur: seu ma-
gnū et paruu. Le. li. (Etenis quādo minor ignis a pluri
corrupitur propter cōtrarietatem h̄ iquunt pati. tra-
rium multū est paucō.)

Democritus autē vltra alios dixit solus sin-
gulariter. Inquit enī idē et simile esse faciēs et
patiens: quia altera et differentia non cōtingit
pati abinuicem.

Scōda fuit opio Democriti qui solus cuz Leucippo pre-
ter alios dixit simile a simili pati: et nō a dissimili. cuius ra-
tio erat ista. entia nō iuicē agunt et patiunt nisi seipsa pos-
sint recipere: sed vnus contrarius nō recipit reliquū: quia
frigus nō recipit calozē: neqz ignis aquā. igr̄ contrariū nō
patit̄ a suo p̄rio. et p̄ter dissimile nō patitur a dissimili. Le. li.
(Democritus autē vltra alios singulariter dixit solus. in-
gt enim idem et simile esse faciēs et patiens. nō. n. conuenit
altera: et differētia pati abinuicem)

Sed si altera entia faciunt aliquid adinuicē:
non scdm q̄ altera: sed scdm q̄ idem aliquid
existit. Sic hoc accidere eis. Que dicūtur igr̄
tur hec sunt.

Et quādo tra Democritū arguebatur: qz videm⁹ aquā
agere in ignē: et terrā in aerem: et ecōtra: que dicūtur eē cō-
traria et dissimilia: respōdebat qz si illa iuicem agunt et pa-
tiunt: hoc non cōtingit iquātū p̄ria et dissimilia: sed iquan-
tum eadē et similia. Le. li. (Sed si altera entia) et cōtraria vlt̄
dissimilia (faciūt aliquid adinuicē nō fm q̄ altera) sunt
faciunt illud (sed fm q̄ idēz aliqd̄ existit) tā agens q̄ pa-
tiens dicebat Democrit⁹ (sic hoc accidere eis) deide epi-
logat ph̄s di. (que dñr igr̄) ab antiqui (hec sunt.)

Videntur autē hoc mō dicentes subcontra-
rios dicere sermones. Causa autē cōtradictio-
nis est: quoniā opportunū totum aliqd̄ inspice-
re partē aliquā dicunt ambo.

Narratis opionibus antiquoz Ap. ponit quatuor con-
clusionēs cōcernētes ea in quibus bene et male antiqui di-
xerūt. Quaz p̄ma est hec. opiones antiquozū nominato-
rum non habuerūt opinionē contrariā neqz cōdictoriā:
sed subcontrariā. scōda p̄clo. impole est agēs et patiens esse
oīno similia. ibi. (Simile enī) 3^a cōclusio. impole ē agens
et patiens esse oīno dissimilia. ibi. (Et oīfariam) 4^a p̄clo. ne

cesse est agēs et patiens esse aliquo mō similia: et aliquo mō
dissimilia. ibi. (Sed qm̄ non quodcūqz) p̄ma p̄clo argū-
fic: oppositio tā contraria q̄ cōdictoria respicit totū. et opposi-
tio subcōtraria respicit partē solum: sed opiones nomina-
tozū antiquoz respiciūt partē et nō totum. igit opiones
iste nō habuerunt opinionē contrariā neqz cōtradictoriā:
sed subcontrariā: p̄z p̄na cum p̄ma parte ant̄is. Et doctri-
na p̄mo p̄hermenias. vbi oñdetur qz in contrariis quicqd̄
affirmat̄ in vno negat̄ in alio. et ecōtra. naz quicqd̄ affirma-
tur in ista. omne aial currit. negatur in ista. nullū aial cur-
rit. et ecōuerso. in tradictoriis quicqd̄ affirmatur in vno
negat̄ in alio vel econuerso: nam quicqd̄ affirmat̄ in ista.
aligs homo currit. negatur in ista. nullus homo currit: s̄
nō econuerso. et quicqd̄ negat̄ in ista. aliquis homo nō cur-
rit. affirmat̄ in ista. quilibz homo currit: sed nō econuerso.
Et ecōtra in subcōtrariis vero nō quicqd̄ affirmat̄ in vno
negatur in alio: nec econuerso: vt aliqd̄ aial est homo: et ali-
qd̄ aial nō est hō. in p̄ma enī affirmatur homo de aiali ra-
tionali: et in scōda negat̄ idēz ab animali bruto. p̄pterea 2°
subcōtraria possunt eē simul vera: nō autēz duo cōtraria:
nec cōdictoria. scōda pars ant̄is etiā declarat̄. Naz quicqd̄
dicit aliquid qz vno mō est verum: et alio modo falsuz par-
ticulariter loquit̄. et in tali sermone est oppositio subcōtra-
ria et nō cōtraria: sed simile pati a simili ē vno mō veruz:
et alio mō falsum. igr̄ antiqui sic loquētes subcōtrarie loq̄-
bantur. et per p̄ns eozū opiones recipiebāt partem et nō to-
tum. Dicit ergo ph̄s qz isti dixerūt sermones subcontra-
rios: et rō est. quia causa cōtradictionis eozū fuit. qm̄ cuz in
doctrinis et opionibus optimū sit respicere totuz isti dixē-
runt partē et nō totum. Le. li. (Videntur autē hoc modo
dicetes subcōtrarios sermones dicere. cā aut cōtradictio-
nis) eozū (est: qm̄) cū sit (opportunū aliqd̄ totum inspice-
re partē aliquā dicunt ambo). i. ambe opiones. (Nota-
dum fm Lōment. cōmento. zi. qz causa cōtradictionis ho-
rum est: qz non cōsiderauerūt rem ex vtraqz: sed isti cōsu-
derauerūt vnā partē: et illi aliaz: et sermo ideo vtriusqz est
verus fm partē: et falsus fm aliam: qm̄ cum cōsideratū
fuerit de hoc iuenies qz res agit in aliā rem inquantū est
contraria: et patitur iquantū est similis. (Isti ergo s̄z phi-
losophū et Lōment. cōtradixerūt sibi ipsis ppter dimini-
tam cōsiderationē: quia cōsiderauerūt partē et non totū:
agens. n. et patiens constat ex duabus partib⁹. quaruz vna ē
forma: rōne cui⁹ fit actio: et alia materia rōne cuius fit pa-
sio. cuz igitur materie agentis et patientis sint siles: p̄pte-
rea Democrit⁹ et Leucippus nō cōsiderātes formas: sed
tñ mā voluerūt simile pati a simili: et nullo modo a dissimili.
Alij autēz cōsiderātes formas tñ que est diuersa et
cōtraria in agēte et patiente asseruerūt dissimile pati a dis-
simili. et nullo mō a simili. Ecce qz sermo istorū est aliquo
modo verus: et aliquo mō falsus. Est. n. verus quo ad p̄-
mā partē copulatiue. et falsus quo ad scōdaz partē. quelibz
enī istarū est vera. simile patit̄ a simili. dissimile patitur a
dissimili. et quelibz istarū est falsa. simile nullo mō patit̄ a
dissimili: dissimile nullo mō patitur a simili. ex quo igit̄ age-
re est propriū forme. et pati ē propriū materie. In agente
autē et patiente est similitudo materie. et dissimilitudo forme.
oz de necessitate idē pati tā a simili q̄ a dissimili. (Itēz
hec p̄positio: simile patitur a simili ē vera fm materiā. et fal-
sa fm formā. Dec autē. dissimile patitur a dissimili. est ve-
ra fm formā. et falsa s̄z materiā. igr̄ non lolu eadē cogni-
tione est vera fm vnā partē. et falsa fm aliā partē. qm̄ imo ca-
est vā fm vnū significatū. et falsa fm aliud significatū.

Primū dubiū videtur qz ph̄s sibi ipsi re-
pugnet. dicit. n. ātīquos no-
minatos iuicē cōtradicare: et qz dixerūt sermones subcon-
trarios: qm̄ sermones cōdicentes nō subcontrariānt̄: neqz

quoniam dicitur in hunc modum

quod dicitur in hunc modum

opinio democriti / 47

quod dicitur in hunc modum

48

